

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

ÇOCUK EDEBİYATI ESERLERİNİN İLKOKUL MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Muttalip SÖYLEMEZ

Malatya, 2021

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

**ÇOCUK EDEBİYATI ESERLERİNİN İLKOKUL
MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
KAZANIMLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Muttalip SÖYLEMEZ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Sümeyra AKKAYA

Malatya, 2021

TEŞEKKÜR

Bu çalışmamın her aşamasında desteğini ve yardımını esirgemeyen, her zaman sözleri ile motive eden kıymetli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Sümeyra AKKAYA'ya, kıymetli hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Seda ŞAHİN ve Dr. Öğr. Üyesi Adem DOĞAN'a, yüksek lisans eğitimim boyunca farklı alanlarda verdikleri nitelikli bilgiler ile akademik gelişimime katkı sağlayan tüm hocalarıma, araştırma ve yazım sürecinde sabırla nazımı çeken aileme ve oğlum Abdullah'a sonsuz teşekkürler.

 İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	KABUL ONAY FORMU	Doküman No	
		Yayın Tarihi	
		Revizyon No	
		Revizyon Tarihi	
		Sayfa No	

T.C.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ÇOCUK EDEBİYATI ESERLERİNİN İLKOKUL MATEMATİK DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

DANIŞMAN

HAZIRLAYAN

DR. ÖĞR. ÜYESİ SÜMEYRA AKKAYA

MUTTALİP SÖYLEMEZ

Jürimiz tarafından 12/11/2021 tarihinde yapılan yüksek lisans tezi savunma sınavı sonucunda bu tez **oybirliği** ile başarılı bulunarak **Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul etmiştir.

Jüri Üyelerinin Unvanı Adı Soyadı

İmza

1. Dr. Öğr. Üyesi Sümeyra AKKAYA

2. Dr. Öğr. Üyesi Seda ŞAHİN

3. Dr. Öğr. Üyesi Adem DOĞAN

O N A Y

Bu yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih ve Sayılı kararıyla da uygun görülmüştür.

Doç. Dr. Eyüp İZCİ

Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Dr. Öğr. Üyesi Sümeyra AKKAYA'nın danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “Çocuk Edebiyatı Eserlerinin İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı Kazanımları Açısından İncelenmesi” başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Muttalip SÖYLEMEZ

ÖZET

ÇOCUK EDEBİYATI ESERLERİNİN İLKOKUL MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

SÖYLEMEZ, Muttalip

Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Sümeyra AKKAYA

Aralık 2021, Sayfa x+110

Bu araştırmada çocuk edebiyatı eserlerinin İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı kazanımları açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu temel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır. 1. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserlerinde hangi matematik kavram (lar)ına yer verilmiştir?, 2. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserlerinde kitap kapağında matematiksel kavram(lar) ile ilgili görseller yer verilmiş midir?, 3. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserlerinde görsellerde matematiksel kavram (lar)a yer verilmiş midir?, 4. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserleri İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programından hangi kazanımlarla ilişkilendirilebilir?. TÜBİTAK Yayınları’nın “Matematik Her Yerde Serisi” resimli çocuk kitaplarının ilköğretim matematik öğretim programı kazanımları açısından incelenmesini amaçlayan bu çalışma, yazılı metinlerin (öykü/roman) incelenip belli kategoriler çerçevesinde çözümlenmesini gerektirdiğinden bir nitel araştırma olarak doküman inceleme yöntemi ile yürütülmüştür. Matematik Her Yerde Serisi’nde Yer Alan Kitaplar incelendiğinde, kitapların Matematik öğretimi açısından önemli bir kaynak olduğu görülmüştür. 19 kitaptan oluşan bu seride kavramlar kitap kapağı görselleri, kitap içi görseller ve içeriğinde yer alma durumlarına göre incelenmiş ve kitapların İlkokul Matematik Öğretim Programı’nda hangi kazanımlarla ilişkilendirilebileceği içerik analizi ile tespit edilmiştir. Sonuç olarak bu çalışma sonucunda incelenen kitapların görsel ve içeriğinde matematik kavramlarından sayılar ve işlemler, cebir, ölçme ve veri işleme alanlarına yer verdikleri geometri alanına ise yeterince yer vermedikleri tespit edilmiştir. Bu sonuçlar alanda yapılan diğer çalışmalarla paralellik göstermektedir. Bu bağlamda, araştırmaya dahil edilecek kitapların çeşitlendirilerek araştırmanın nicel ve nitel boyutlarla yapılması, Matematik öğretimi bağlamında sadece basılı kitapların değil dijital

kitapların da incelenmesi, araştırmanın okul öncesi ve orta öğretim kademeleri dikkate alınarak yapılması önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: çocuk edebiyatı, ilkokul, matematik dersi

ABSTRACT

EXAMINATION OF CHILDREN'S LITERATURE WORKS IN TERMS OF PRIMARY SCHOOL MATHEMATICS CURRICULUM OUTCOMES

SÖYLEMEZ, Muttalip

Master Thesis, Inonu University, Institute of Educational Sciences

Department of Basic Education

Field of Classroom Education

Advisor: Assistant Professor Sümeyra AKKAYA

December 2021, Pages x+110

In this research, it is aimed to examine the works of children's literature in terms of the outcomes of the Primary School Mathematics Curriculum. Within the framework of this main purpose, answers to the following questions were sought.

1. Which mathematical concept(s) are included in the “Mathematics Everywhere Series” children's literature works?,
2. Are visuals related to mathematical concept(s) included on the book cover of the “Mathematics Everywhere Series” children's literature works?
3. Are mathematical concept(s) included in the visuals in “Mathematics Everywhere Series” children's literature works?
4. Which outcomes can be associated with “Mathematics Everywhere Series” children's literature works from the Primary School Mathematics Curriculum?

This study, which aims to examine the picture books of TUBITAK Publications "Mathematics Everywhere Series" in terms of primary school mathematics curriculum outcomes, was carried out with the document analysis method as a qualitative research, as it requires examining written texts (story/novel) and analyzing them within the framework of certain categories. When the books in the "Mathematics Everywhere" series are examined, it is seen that the books are an important resource in terms of teaching Mathematics. In this series consisting of 19 books, the concepts were examined according to the book cover images, the images in the book and their content, and it was determined by content analysis that which acquisitions the books could be associated with in the Primary School Mathematics Curriculum.

As a result of this study, it has been determined that the books examined in the visual and content of the mathematical concepts include numbers and operations, algebra, measurement and data processing, but they do not give enough space to the field of geometry. These results show parallelism with other studies in the field. In this context, it can be suggested that the research should be done with quantitative and qualitative dimensions by diversifying the books to be included in the research, examining not only printed books but also digital books in the context of mathematics teaching, and the research should be done by taking pre-school and secondary education levels into consideration.

Keywords: children's literature, primary school, mathematics lesson

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
ONUR SÖZÜ	ii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	x
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Sınırlılıklar	4
1.5. Tanımlar.....	5
BÖLÜM II.....	6
KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
2.1. Matematik Öğretiminin Önemi ve Gerekliliği	6
2.1.1. Matematik Öğretiminde Başarısızlığın Nedenleri	8
2.2. İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programının Yapısı	10
2.2.1. Matematiğin Öğrenme Alanları	12
2.3. Çocuk ve Edebiyat.....	15
2.3.1. Çocuk Edebiyatının Önemi.....	16
2.3.2. Çocukların Yaş Gruplarına Göre Çocuk Edebiyatı.....	19
2.4. İlgili Araştırmalar	20
BÖLÜM III.....	59
YÖNTEM.....	59
3.1. Araştırmanın Modeli.....	59
3.2. Araştırmada İncelenen Kitaplar	60
3.3. Verileri Toplama Aracı	60
3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	61
BÖLÜM IV	62
BULGULAR ve YORUMLAR	62

4.1. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserlerinde hangi matematik kavram(lar)ına yer verilmiştir? Sorusuna İlişkin Bulgular	62
4.2. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserlerinde kitap kapağında matematiksel kavram(lar) ile ilgili görseller yer verilmiş midir? Sorusuna İlişkin Bulgular	63
4.3. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserlerinde görsellerde matematiksel kavram(lar)a yer verilmiş midir?	64
4.4. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserleri İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programından hangi kazanımlarla ilişkilendirilebilir? Sorusuna İlişkin Bulgular	65
BÖLÜM V	71
SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER.....	71
KAYNAKLAR.....	75
EKLER	90
Ek 1. 45 Kilogram Problemi Kitabı Kapak Görseli	91
Ek 2. Adalet Yerini Bulur Kitabı Kapak Görseli	92
Ek 3. Ali’nin Ayak Kareleri Kitabı Kapak Görseli.....	93
Ek 4. Bora’nın Pazar Heyecanı Kitabı Kapak Görseli	94
Ek 5. Büyükanneimin Düğme Kutusu Kitabı Kapak Görseli	95
Ek 6. Görkem Sayıyor Kitabı Kapak Görseli	96
Ek 7. Hazine Avı Kitabı Kapak Görseli.....	97
Ek 8. Kimde Kabarcık Var Kitabı Kapak Görseli.....	98
Ek 9. Nerede Bu Kemik? Kitabı Kapak Görseli	99
Ek 10. Mira’ya Sorun Kitabı Kapak Görseli	100
Ek 11. Müge Her Şeyi Ölçüyor Kitabı Kapak Görseli	101
Ek 12. Tarçın Nerede? Kitabı Kapak Görseli.....	102
Ek 13. Tavuklar Taşınıyor Kitabı Kapak Görseli	103
Ek 14. Temiz Kampçılar Kitabı Kapak Görseli.....	104
Ek 15. Uzay Mekiği Avcısı Kitabı Kapak Görseli.....	105
Ek 16. Uzun Bekleyiş Kitabı Kapak Görseli	106
Ek 17. Yatma Zamanı Kitabı Kapak Görseli.....	107
Ek 18. Yavaş Kaan Kitabı Kapak Görseli.....	108
Ek 19. Zamanı Gelmişti Yaman Kitabı Kapak Görseli.....	110

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1 1-4 Sınıflar Öğrenme Alanlarının Sınıflara Göre Dağılımı	13
Tablo 2 5-8 Sınıflar Öğrenme Alanlarının Sınıflara Göre Dağılımı	13
Tablo 3 “Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Matematik Kavramları	62
Tablo 4 “Matematik Her Yerde Serisi” nde Kitap Kapaklarında Yer Alan Matematiksel Kavramlar	63
Tablo 5 “Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Kitap Görsellerinde Matematik Kavramları	64
Tablo 6 “Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Kitaplarda İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı Kazanımları	65

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Birçok kişi Matematiği soyut, karmaşık, zor ve kafa karıştırıcı olduğu için sevmez. Ancak kesin mantıksal inşası ile Matematik; şekil, sayı, uzay, büyüklük ve bunlar arasında bulunan ilişkilerin bilimidir. Tüm insanların kullandığı, sembollerle ifade edilebilen bir dildir. Matematik, bilgiyi işleyebilme, problem çözebilme ve bundan sonuçlar çıkarabilmenin etkili bir aracıdır. Matematikte çizme, sayma, ölçme ve hesaplama vardır. Matematik, mantıklı düşünmenin gelişimine katkı sağlayan bir sistemdir. Dünyamızı ve yakın çevremizi anlamamız konusunda iyi bir yardımcıdır. Matematik eğitimi, insanların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir; fiziki ve sosyal çevrelerini tanımalarında, dünyayı anlamalarında, kişilere beceri, bilgi ve estetik duygular kazandırır (Baykul, 2021).

Matematiğin amacını tek yönlü tanımlamak mümkün değildir. Çünkü matematiğin temel amacının, bireylerin doğuştan sahip olduğu düşünebilme yeteneğini geliştirebilmek olduğu söylenebilir. Matematik, günlük yaşamda karşılaşılabildiğimiz problemleri çözebilmemizi, mantıklı düşünebilmemizi ve neden sonuç ilişkisi kurabilmemizi sağlar (Yenilmez, 2020). Hemen hemen dünyanın genelinde var olan Matematiğe ilişkin önyargı nedeniyle, Matematik öğretimi içinden çıkılamaz bir hale gelmektedir. Matematik öğretiminde amaç sadece matematiği bilen bireyler yetiştirmek değil, problem çözebilen, bildiğini uygulayabilen, iletişim kurabilen, yeni matematiksel bilgiler üretebilen ve matematikle uğraşmaktan keyif alabilen bireyler yetiştirmektir (Olkun ve Toluk, 2003). Yani matematik öğretimi ile; öğrencilere bilgi yüklemek yerine, bilgiyi onların keşfetmesini, bilgiye ulaşmalarını ve düşünme becerilerini kullanarak yeni bilgiler üretmeleri amaçlanmaktadır. Bu durum da matematik öğretiminin önemini bir kez daha gündeme getirmektedir.

Birçok gelişimsel alanı içinde barındıran Matematiği, en iyi şekilde anlayabilen, onu etkili bir biçimde kullanabilen bireyler olmadan, toplumsal olarak ilerlemenin sağlanabilmesi ve bu ilerlemenin önemli unsurlarından biri olan teknolojik gelişmelerin gerçekleşebilmesi mümkün görünmemektedir. Matematiğin hayatın her alanında bu kadar büyük bir öneme sahip olması nedeniyle matematik öğretiminin de etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır (Biber, 2019). Matematik dersi günlük

hayattan uzak bir ders değildir. Sadece gündelik hayata göre daha teknik bir düşünme becerisi gerektirir. Matematik öğretimi ile öğrencilere daha teknik yani profesyonel bir düşünme biçimi kazandırılmaya çalışılır. Öğrenciler günlük hayatta karşılaştıkları problemleri çözebilmek için kazandıkları bu pratik problem çözme tekniklerini kullanırlar. Kısacası matematik dersleri günlük hayata ilişkili olarak yürütülürse, seçilen problemler gerçek hayatta karşılaşılan problemlerden olursa ve öğrencileri problemin çözümü için düşünmeye sevk ederse etkili bir matematik öğretimi gerçekleştirilmiş olur.

Eğitimin önemli işlevlerinden biri de öğrencilerin problem çözme, eleştirel düşünme, yansıtıcı düşünme, üst bilişsel düşünme, yaratıcı düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerini geliştirmektir (Güneş, 2012). Bu sebeple matematik öğretimi ile öğrencilerde bu becerilerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Matematik derslerinde öğrenciler karşılaştıkları her yeni probleme farklı çözüm yolları üretebilmek için farklı düşünme becerileri geliştirmek zorunda kalırlar. Yeri gelir arkadaşlarının çözümlerini eleştirir, yeri gelir yaratıcılıklarını kullanarak çok daha farklı bir çözüm yolu bulurlar. Tüm bunları yaparken bir yandan da mantıksal ve matematiksel düşünme becerilerini kullanırlar. İşte üst düzey düşünme becerileri olarak adlandırdığımız bu düşünme stratejilerini kullanarak problemleri daha mantıklı ve akılcı yollarla çözerler. Bütün bunları yapabilmeleri için de matematiği çok iyi bir şekilde öğrenmeleri ve matematiğinin önemini kavramaları gerekmektedir.

Yenilmez (2020)'e göre; matematik genellikle öğrencilerin çekindikleri ve korktukları bir ders olmuştur. Bu sebeple öğrenciler tarafından sevilmeyen bir ders halini almıştır. Öğrencilerin matematiğe karşı olumlu bir tutum geliştirmeleri ve matematiği sevmeleri sağlanabilir, ancak bunu başarabilmenin yöntemi öğrencilere matematiğin önemini ve neden gerekli olduğunun yeterince anlatılmasıdır. Matematik dersi öğrencileri sadece bilişsel olarak geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda duyuşsal olarak da geliştirir. Matematik, öğrenciler için başta karmaşık gelen ve öğrencide korku ve kaygı uyandıran bir derstir. İlk bakışta öğrenci sanki matematiği öğrenemeyeceğini düşünebilir ve derse karşı olumsuz bir algı geliştirmeye başlar. Geliştirdiği bu olumsuz algı yüzünden derste başarılı olamayacağını düşünür ve böylelikle matematik dersini öğrenmeyi reddederek dersten soğumaya başlar. Bu da öğrencinin diğer derslere karşı olan tutum ve davranışlarını da olumsuz yönde etkiler. Öğrencide başarısızlık algısı gelişirse bu durum hayatının her dönemini etkiler. Ancak etkili bir matematik öğretimi sayesinde matematiğin korkulacak bir ders olmadığı, aksine keyifli ve zevkli bir ders olduğu öğrenciye gösterilebilir. Öğrenci matematik dersini anlamaya ve sevmeye, matematik

dersinden başarılı olmaya başladıkça kendisi ve dersle ilgili olumlu tutumlar geliştirerek başarıyı tatmış olur. Bu durum da başta matematik dersi olmak üzere diğer derslere karşı olan tutum ve davranışları olumlu yönde etkiler. Başarıyı tadan çocuk hayatının her döneminde başarılı olmak için uğraşır. Duyuşsal açıdan da matematik öğretiminin önemi yadsınamaz derecede büyüktür.

Yukarıda anlatılanlardan da anlaşılacağı gibi matematik sadece ders olarak değil, hayatımızın her alanında oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Matematik dersinde öğrendiğimiz bilgileri farkında olmadan hayatımızın çeşitli alanlarında kullanılmaktadır. Matematik öğretimini disiplinlerarası gerçekleştirebilmek için Çocuk Edebiyatı Eserlerinden faydalanılabilir. Her edebi eserin taşıdığı işlevler gibi çocuk edebiyatı ürünlerinin de taşıdığı işlevler bulunmaktadır. Çocuk edebiyatının işlevlerini (Aslan, 2019; Duran ve Can, 2021; Yavuz, 2019);

- Okura zevk vermek,
- Çocukların yaş dönemlerine göre onların ilgilerini çekebilecek konularla onlara hitap edebilmek,
- Çocukların bilişsel, duyuşsal ve psikolojik olarak gelişimlerine olumlu yönde katkı sağlayabilmek,
- Çocukların hayal dünyalarının yanında dinleme becerisinin ve yaratıcı düşünme becerisinin de gelişimine katkı sağlamak,
- Çocuklara edebi eserler aracılığı ile gerçek dünyanın pencerelerini aralayıp gerçek dünya hakkında bilgiler verebilmek,
- Çocuklarda güzellik duygusunu uyandırmak,
- Çocukların hayal dünyasında yeni pencereler açabilmek,
- Çocukların kelime hazinesini geliştirebilmek,
- Çocuklara okumayı sevdirecek çocuklara okuma sevgisini kazandırmak,
- Estetik değerlere sahip diline hâkim olan ve onu etkili-doğru bir biçimde kullanabilecek bireyler yetiştirmek şeklinde sıralayabiliriz.

Bu bağlamda hem bilişsel hem de duyuşsal anlamda hayatımızda bu kadar yer kaplayan Matematik öğretiminin Çocuk Edebiyatı Eserleri ile gerçekleştirilmesine yönelik incelemelerin yapılması araştırmanın problem durumunu oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada çocuk edebiyatı eserlerinin İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı kazanımları açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu temel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserlerinde hangi matematik kavram (lar)ına yer verilmiştir?
2. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserlerinde kitap kapağında matematiksel kavram(lar) ile ilgili görseller yer verilmiş midir?
3. Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserlerinde görsellerde matematiksel kavram (lar)a yer verilmiş midir?
4. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserleri İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programından hangi kazanımlarla ilişkilendirilebilir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Çocukların matematik öğrenmesinde etkinliklerin önemi ve yeri yapılan araştırmalarla da ortaya konulmuştur. Millî Eğitim Bakanlığı da matematik dersinde etkinliklere yer verilmesi noktasında sık sık öneride bulunmaktadır. Matematik öğretimi etkinliklerle desteklendiğinde çocuğun dikkatini, öğrenilmesi amaçlanan matematik konusuna vermesinin daha kolay ve etkili olacağı düşünülmektedir. Matematiğin hemen her konusunda amaca uygun etkinliklerin yapılması ve uygulanması da matematik öğrenmenin gereksinimlerindendir. Bu bağlamda özellikle ilkokul döneminde çocuk edebiyatı öğrenmede önemli bir yere sahip olduğu için çocuk edebiyatı eserlerinin matematik kazanımları açısından incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Yayınları’nın “Matematik Her Yerde Serisi”nde yer alan çocuk edebiyatı eserleri ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştirilen beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adı (Sever, 2003).

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde Matematik öğretimi ve çocuk edebiyatı ile ilgili kuramsal bilgilere ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Matematik Öğretiminin Önemi ve Gerekliliği

İnsanoğlu var olduğu günden beri yaşamını sürdürme çabası içinde olmuş ve bu çaba doğrultusunda da çağın getirdiği yenilik ve gelişime ayak uydurmaya çalışmıştır. Çağa ayak uydurabilmenin, teknolojiyi üretip, takip edip, gerektiği gibi kullanabilmenin gerekliliklerinden birinin de matematik olduğu konusunda ortak kanıya varmışlardır. Çağımızın gereği olan bilimsel ve teknolojik gelişmeler sosyal yaşamımızı daha karmaşık ve yoğun bir hale getirdiğinden bu durum eğitime verilen önemin artırılmasını da gerekli kılmıştır. Eğitime verilen değer ve eğitimin niteliği ülkelerin gelişmişlik düzeyini belirlemede kullanılan önemli bir kriter haline gelmiş ve bu durum da toplumun beklentilerini karşılayacak bireyleri yetiştirmeyi gerekli kılmıştır. Eğitimin öznesinin birey olduğu düşünüldüğünde bilgi çağına uygun, çağın gerektirdiği teknolojiyi kullanabilen ve bilgi toplumunun beklentilerini karşılayabilen bireyleri yetiştirme zorunluluğu ortaya çıkmıştır (Akkoyunlu, 1995; Aydın, 2003; Tural, 2005; Ülker, 2009).

Bireyin düşünme, problem çözme becerilerinin oluşumunda; toplumların ise gelişmişlik düzeylerinin belirlenmesinde kullanılan kriterlerden biri de matematik bilgisidir. Matematik, günlük yaşamdan bilimin her dalına kadar olan olguların hepsinde olduğundan hayatın önemli bir gerekliliğidir. Matematik kendi içinde dahi birçok dalı barındırdığından ilgi alanını kısıtlamak mümkün olamamaktadır. Bilgi toplumu olmanın gerektirdiği koşullar tartışılırken bu koşullar arasında eğitim- öğretim kurumlarında amacına uygun matematik öğretiminin sağlanması ve matematik öğretimi için uygun ortamın oluşturulması da sayılabilir. Bu bağlamda da toplumun matematikte okur- yazar olabilmesi sağlanabilmektedir (Aydın, 2003; Ersoy, 1997; İlgar ve Gülten, 2013; Kibar, 2002).

Matematik öğretimi okul, aile ve öğretmenin dahil olduğu bir süreçten oluşur. Aile; toplumu oluşturan en küçük kurum, okul; eğitim- öğretim sürecinin başlayıp devam ettiği kurum ve öğretmen ise eğitim- öğretim sürecine rehberlik eden, süreci yürüten

kişidir. Bu üç önemli ayak sürekli iletişim ve etkileşim halinde olmalı ve birbirini kontrol etmelidir (Yıldız ve Uyanık, 2004). Gün geçtikçe matematiğin insan hayatındaki önemi ve gerekliliği artmakta ve buna bağlı olarak da matematik öğretimi ve öğrenimi bir ihtiyaç haline gelmektedir. Matematik, kişiye temel bilgi ve beceri edinimi sağlamasının yanında günlük hayatında karşılaştığı problemlere çözüm bulabilmesine de katkı sağlar. Bundan dolayı matematik öğretime erken yaşta başlamalı ve özellikle okul öncesi ve ilkokul yıllarında geniş bir zaman ayrılmalıdır. İnsan düşünebilen ve düşündüklerini karşılaştığı durum ve olaylara göre yorumlayabilen bir canlıdır. Matematik de düşünmeyi gerektiren, düşünmeye yardımcı olan, sadece sayı ve işlemlerden oluşan bir alan değil kişiye düşünme, akıl yürütme, bağ kurma ve problem çözme gibi becerileri kazandıran bir alandır. Bundan dolayı matematik öğretiminin amacı doğru ve bağımsız düşünmeyi öğretmek, alışkanlık haline getirmek diyebiliriz (Altundal, 2013; Baki, Karataş ve Güven, 2004; Umay, 2003; Yıldırım, 1988).

Matematiğin birçok bilim insanı tarafından tanımlanmış olmasına karşın matematik öğretimi konusunda tanımlamalar yetersiz kalmıştır. Ancak matematiğin evrensel bir dil olduğu ve bütün bilimlere dayanak oluşturduğu da kabul edilen bir gerçektir. Matematik günlük hayatımızın her alanında karşımıza çıktığından dolayı matematiğin bireyi ve toplumu nasıl etkilediğini, yönlendirdiğini de bilmek gerekmektedir (Ateş, 2002; Yıldırım, 1988). Matematik öğretiminin amacı genel olarak kişiye günlük hayatın gerektirdiği matematiksel bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Öğrencilere matematik eğitimi verilirken, öğretmenler öğretme-öğrenme sürecini planlamalıdır. Matematik soyut bir ders olduğundan öğretim sürecinde konular çeşitli görsel materyaller kullanılarak öğrencilerin anlayabileceği somutluğa çevrilmelidir (Pesen, 2020; Tural, 2005; Yenilmez ve Can, 2006). Matematik öğretimi ile ilgili yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde matematik öğretiminde buluş yolu öğretim stratejisinin kullanılması önerilmektedir. Bu stratejide bilgi öğrenciye direkt sunulmadığı, öğrenciyi süreçte aktif kılarak bilgiye ulaşmasını sağladığından dolayı yapılandırmacı yaklaşıma da en uygun düşen stratejidir. Yapılandırmacı yaklaşım her öğrencinin bilgiye ulaşma yolunun farklı olduğunu ileri sürerek bireysel farklılıkların önemine dikkat çeker (Tural, 2005).

Etkili bir matematik öğretim sürecinde matematiğin gerektirdiği temel bilgi ve becerilerin öğrencilere kazandırılması ve kazanılan bu bilgi ve becerilerin de gereken durumlarda kullanılabilmesi, farklı durumlara uyarlanabilmesi amaçlanır. Bu süreçte

öğretmen mümkün olduğunca görsel materyaller geliştirmeli ve kullanmalıdır. Ayrıca öğrencinin bir bütün olarak gelişimini, hazırbulunuşluk düzeyini dikkate alarak uygun öğretim yöntemlerini belirlemeli ve öğrenciyi süreçte aktif kılmalıdır (Çakmak, 2004). Matematik öğretimi sürecinde öğrencinin derse aktif katılımı öğrencinin derse karşı ilgisi, isteği ve güdülenme düzeyi ile doğru orantılıdır. Yani öğrenci derse karşı ne kadar istekli ise derse katılımı da o denli yüksek olacaktır. Bu şekilde istekli ve derse karşı güdülenmiş olan öğrenci hem kazandırılmak istenen bilgi ve beceriyi daha kolay edinecek hem de öğretim sürecinde öğretmenin işi daha kolay olacaktır (Erden ve Akman, 1998). Ayrıca matematik öğretimi sürecinde öğretmen öğrencilere başarıya ulaşma konusunda rehberlik ederek onların başarı zevkini tatmalarına katkı sağlamalıdır. Başarılı olmanın tadını alan öğrencinin derse karşı güdüsü yükselir ve diğer öğrencilere de örnek olabilir. Öğretmen matematik öğretimi sürecinde derse karşı güdüsü yüksek olan öğrencilere daha karmaşık etkinlikler sunarken güdüsü düşük olan öğrencilere başarabilecekleri seviyede etkinlikler sunmalıdır. Etkinliğini tamamlayan öğrencilere ilgileri doğrultusunda pekiştirmeler yapmalı, öğrencinin elde ettiği başarının kendi çabasının sonucu olduğunu hissettirmelidir (Tural, 2005).

2.1.1. Matematik Öğretiminde Başarısızlığın Nedenleri

Türkiye’de ve dünyada matematik dersine karşı olan sevgi ve kaygı diğer derslere göre biraz farklıdır. Matematik derslerinde ilkokul yıllarından başlayarak her sınıf düzeyinde birçok öğrencinin çoğunlukla başarılı olamadığı görülmüştür (Baykul, 2021; Fidan ve Baykul, 1994). Matematik dersinin soyut yapısından kaynaklı olarak öğrenciler matematik dersine daha mesafeli yaklaşmaktadırlar. Matematik öğrenmede yaşanan zorlukların altında yatan birçok sebep vardır. Sayılarla uğraşmanın zor ve karmaşık olması, mantıksal düşünememe, ezber yönteminin sıklıkla kullanılması, öğrencilerin matematiğe karşı önyargıları, kaygıları, ders kitaplarının öğrenci seviyesine uygun olmaması ve yetersiz kalması, öğretmenlerin öğrenci seviyelerine inmekte zorlanmaları, velilerin öğrenci ile yeterince ilgilenmemeleri gibi birçok durum matematik öğretimi ve öğreniminde zorluk yaşamaya sebep olmaktadır (Işık, Çiltaş ve Bekdemir, 2008; İşleyen ve Işık, 2003).

Matematik dersinde tamamen ders kitabına dayalı, çeşitli etkinlik ve somut materyallerden uzak, ezberci, kuru bir öğretim sürecinin sürdürülmesidir. Ayrıca

öğrencilerin matematiğe karşı sahip oldukları olumsuz tutum ve düşük akademik benlik geliştirmeleri önemli bir yer tutmaktadır (Baykul, 2021; Olkun ve Toluk, 2003).

Matematik dersinde başarısızlığın sebepleri her zaman yeteneksizlik ya da tembellik olmayabilir. Başarısızlık ya da öğrenmede zorluk yaşanması eğitim sistemi, öğretim programı, öğrenci, öğretmen, aile, içinde yaşanan sosyal çevre ve kültür gibi birçok faktörden kaynaklanıyor olabilir (Açıkgöz, 2003).

Eğitim- öğretim sürecinde olduğu gibi matematik öğretimi sürecinde de aile, okul ve çevre oldukça önemlidir. İlkokula başlayan bir öğrenci için matematik zor bir ders olarak görülebilir ve öğrencide önyargı oluşturabilir. Ailenin ve çevrenin öğrenciye yaklaşımı, matematik dersi hakkındaki yorumları öğrencide ön yargıyı arttırarak matematik fobisine de dönüştürebilir, matematik ön yargısını yok ederek sempati duymasını da sağlayabilir (Yıldız, Uyanık ve Yıldız, 2003).

İlkokula yeni başlayan bir öğrencinin matematik dersine ilişkin duygularını sınıf öğretmeni de etkileyebilir. Matematiği daha zor ve öğrenilmesi güç bir ders olarak gösteren öğretmenin öğrencileri de matematiğe karşı olumsuz tutum sergileyeceklerdir. Ancak matematik öğretimi sürecinde öğrencilerin korku ve kaygılarını bilip bunları yok etmeye çalışarak süreci yönlendiren bir öğretmenin öğrencileri de elbette ki daha başarılı olacaktır (Umay, 2003; Tural, 2005). Matematik ile ilk kez tanışan ve çevresinin de olumsuz yönlendirmeleri ile matematik dersine karşı ön yargı geliştiren öğrencide öz güven eksikliği görülebilmektedir. Bu öz güven eksikliği zamanla farklı düşünmekten korkma, farklı çözüm yolları üretmede yetersiz kalma gibi olumsuzlukları da beraberinde getirecektir (Ufuktepe, 2002).

Son yıllarda yapılan araştırmalar incelendiğinde Türkçe dersi bilgi ve becerilerinin kazanılma düzeyinin matematik dersi başarısızlığını etkilediği görülmektedir. Türkçe derslerindeki okuma, anlama ve anlatma becerilerinin hedeflendiği düzeyde kazanılması matematik dersindeki başarıyı da olumlu yönde etkilemektedir. Bundan dolayı okuma, anlama ve okuduklarını ifade edebilme becerilerinin geliştirilmesi için Türkçe derslerine de yeterince zaman ayrılmalı ve gereken önem verilmelidir (Albayrak ve Erkal, 2003; Tural, 2005).

Aydın ve Doğan (2012) yaptıkları çalışmada ise matematik öğretiminin önündeki engelleri şu şekilde sıralamışlardır:

1. Öğretmenin öğrencileri ile açık iletişim kuramaması,

2. Matematik kaygısının azaltılamaması,
3. Sınıfta olumlu bir ortamın yaratılamaması,
4. Öğrencilere verilen ödevlerin kontrol edilerek başarıp başaramayacakları düşünülmeyen onlara meydan gelen performans düşüklüğü,
5. Öğretmenin ders içerisinde işlediği konularla ilgili *zor* kavramını sık sık kullanması,
6. Sınav korkusu, sınavda başarısızlık,
7. Anne babanın çocukları üzerindeki baskısı,
8. Bilgi ve deneyim birikimlerinin değişimin sağlanması yönünde oluşturan olumlu etkilerin yetersiz kalması,
9. Matematik eğitimi ile ilgili yeniliklerin ve köklü değişikliklerin yeterince anlaşılamaması,
10. Matematik öğretimi için yeterli kaynakların ayrılmaması,
11. Matematik öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerinin istenilen seviyede olmaması,
12. Matematik öğretimi sırasında matematik öğretmenlerinin teknolojiyi yeterince kullanmamaları,
13. Ders müfredatlarındaki aşırılıklar,
14. Öğrencilerin matematik öğretimi ile ilgili diğer dallarda zayıf oluşu,
15. Matematik öğretiminde yeterli miktarda ders kaynaklarından olmaması,
16. Matematik eğitim ve öğretiminde sık sık programların değiştirilmesi,
17. Bölgesel farklılıkların dikkate alınmadan eğitim programlarının yapılması şeklindedir.

2.2. İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programının Yapısı

Erken çocukluk döneminden itibaren özellikle İlkokul döneminde Matematik öğretimi önemli bir yer teşkil etmektedir. Eğitim programının uygulamada kullanılan hâli öğretim programıdır. Bu noktada benimsenen öğretim programı uygulanan sistemde de önemli bir yere sahiptir. Öğretim programlarında her ders için ulaşılması planlanan amaçlar (kazanımlar), amaçlara uygun olarak düzenlenmiş içerikler, içeriklere uygun olarak belirlenen ve uygulanacak olan yöntem-teknikler (öğrenme-öğretme süreci), araç-gereçler ve ölçme-değerlendirme ölçütleri belirlenmektedir (Demirel, 2020).

Türkiye’de eğitim-öğretim alanında uygulanan programlarda yapılan değişiklikler 1924 yılında başlamış 2018 yılına kadar çeşitli zaman aralıklarında geliştirme ya da yenileme çabaları üzerinde yoğunlaşmıştır. Program geliştirme sürecinde kaydedilen ilerlemeler kaliteyi arttırmak için değişiklikleri gerekli kılmıştır. Program öğeleri bir bütün olduğundan yapılan bu değişiklikler bütün sistemi etkilemiştir (Aykaç, 2011; Uysal ve İncikabı, 2018). 2018 matematik dersi öğretim programı ilkökul ve ortaokul birlikte tek kitap olarak hazırlanmıştır. Program bilgiyi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli sade ve anlaşılır bir şekilde hazırlanmıştır. Öğretim programı bakış açısı değer ve yetkinlikler olarak belirlenmiştir ve diğer programlardan farklı olarak değerler ve yetkinlikler için ayrı bir bölüm ayrılmıştır. Program, adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik olan temel değerlerini öğrenme sürecinde ilişkili kazanımlarla birlikte işlemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, programda Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde sekiz temel yetkinlik tanımlanmıştır ve bu yetkinlikler anadilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim-teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifade olarak karşımıza çıkmaktadır (MEB, 2018).

İlkokul matematik programının bakış açısı incelendiğinde, bilgiyi; yetkinlikler, beceri ve davranışlarla birleştiren bireyler yetiştirme amacı dikkat çekmektedir. Bu dersin amaçları doğrultusunda bireyler, “Üst bilişsel bilgi ve becerilerini geliştirebilecek, kendi öğrenme süreçlerini bilinçli biçimde yönetebilecektir.” Bu doğrultuda öğrencilerden matematiksel okuryazarlık becerilerini geliştirmeleri ve bu becerilerini etkin bir şekilde kullanmaları beklenmektedir (MEB, 2018). 2018 matematik dersi öğretim programını program öğelerine göre incelediğimizde şu verilere ulaşmaktayız: 2018 yılında güncellen matematik dersi öğretim programının amaçlar(kazanımlar) kısmı 2015 yılında uygulanan programın amaçlarına “Matematiğin insanlığın ortak değeri olduğunun bilincinde olarak matematiğe değer verir.” amacının eklenmesi ile oluşturulmuştur ve böylece genel amaç sayısı 13 olarak belirlenmiştir (Deveci ve Aykaç, 2020; İlhan ve Aslaner, 2019; Kırkıcı ve Bayraktar, 2021; Uysal ve İncikabı, 2018).

2018 matematik dersi öğretim programı içeriği bir önceki program olan 2013 programından farklı olarak 1. sınıftan 8. sınıfa kadar tüm sınıf düzeyleri için hazırlanmıştır. 2018 Programı’nda “Değerlerimiz, Yetkinlikler, Bireysel Gelişim ve

Öğretim Programları” bölümleri eklenmiştir. 2018 programında tüm sınıf düzeyleri için belirlenmiş 6 ünite vardır. Ünitelerde bulunan içeriklerinin birbirleriyle ilişkili olması ve birbirleriyle ilişkili kazanımlar içermesi önemsenmiştir. Ayrıca kazanımlar ders kodu, sınıf düzeyi, öğrenme alanı, alt öğrenme alanı ve kazanım numarası şeklinde oluşturulmuştur (Albayrak, 2017; Deveci ve Aykaç, 2020; İlhan ve Aslaner, 2019; Kırkıç ve Bayraktar, 2021).

2013 ve 2018 programlarının ilkökul için olan kısmı incelendiğinde öğrenme alanları (sayılar ve işlemler, geometri, ölçme, veri), alt öğrenme alanları, kazanımlar ve işlenişler için ayrılan yaklaşık süre verilmiştir. 2018 programında daha önceki programlardan farklı olarak Türkiye Yeterlikler Çerçevesi önemsenmiştir. Öğretim ilkeleri incelendiğinde ise somuttan soyuta, yaparak yaşayarak öğrenme hayatilik ilkelerine değinildiği görülmüştür (Deveci ve Aykaç, 2020; İlhan ve Aslaner, 2019; Kırkıç ve Bayraktar, 2021).

2018 matematik dersi öğretim programında değerlendirmenin amacı “Öğretim programlarındaki bilgi, beceri ve değerlerin istenilen düzeyde kazandırılması” olarak belirlenmiştir. Öğrenci gelişiminin incelenmesi önemsenmektedir. 2018 programında “tanıma, izleme-biçimlendirme, ürün-sonuç” şeklinde tasarlanan deneme aşamaları belirlenmiş ve her bir aşamada kullanılabilir araçlar geliştirilmiştir. Tanıma amaçlı değerlendirme; öğrencilerin ön öğrenmeleri ve hazır bulunuşluklarını belirlemek için, izleme amaçlı değerlendirme öğrencinin süreç içinde gelişiminin izlenmesi için, sonuç odaklı değerlendirme ise süreç sonunda ürünü yani öğrenme başarısını belirlemek için yapılması planlanan değerlendirmedir. Ayrıca 2018 programında “öz değerlendirme, akran değerlendirme ve grup değerlendirme” gibi değerlendirme çeşitleri de yer almıştır. Programda, ölçme değerlendirme sürecinde “bireysel farklılıkların” önemine ve değerlendirmenin öğrencilerin gelişimlerini takip etmek ve onlara katkı sağlayıp yol göstermek için yapıldığına vurgu yapılmıştır (Deveci ve Aykaç, 2020; Kırkıç ve Bayraktar, 2021).

2.2.1. Matematiğin Öğrenme Alanları

2018 ilkökul matematik dersi öğretim programında toplam dört öğrenme alanı yer almaktadır. Bunlar; Sayılar ve İşlemler, Geometri, Ölçme ve Veri İşleme’dir (Baş, 2010; MEB, 2018). Programı incelediğimizde öğrenme alanlarının genel olarak bütün sınıf düzeylerine dağıldığını ve bazı üst düzey düşünme becerisi gerektiren alt öğrenme

alanlarına (kesirlerle işlemler, geometride temel kavramlar, çevre ölçme, alan ölçme) alt sınıf ünitelerinde yer verilmediğini ancak temel bilgi ve becerilerin yer aldığı alt öğrenme alanlarının (doğal sayılarda toplama ve çıkarma işlemi, kesirler, geometrik cisimler ve şekiller, uzamsal ilişkiler, uzunluk ölçme, zaman ölçme, tartma , sıvı ölçme, veri toplama ve değerlendirme) bütün sınıf düzeyi ders kitaplarında yer aldığını görmekteyiz (İlhan ve Aslaner, 2019; MEB, 2018).

Türkiye’de kullanılmakta olan matematik dersi öğretim programı ilkokul-ortaokul (1-8. sınıflar) birlikte tek kaynak olarak hazırlandığından bu sınıflara ait öğrenme alanlarını ve alt öğrenme alanlarını tablolar halinde inceleyebiliriz:

Tablo 1
1-4 Sınıflar Öğrenme Alanlarının Sınıflara Göre Dağılımı

SIRA	ÖĞRENME ALANI	ALT ÖĞRENME ALANI	SINIFLAR			
			1	2	3	4
1	SAYILAR VE İŞLEMLER	“Doğal Sayılar”	x	x	x	x
		“Doğal Sayılarla Toplama İşlemi”	x	x	x	x
		“Doğal Sayılarla Çıkarma İşlemi”	x	x	x	x
		“Doğal Sayılarla Çarpma İşlemi”		x	x	x
		“Doğal Sayılarla Bölme İşlemi”		x	x	x
		“Kesirler”	x	x	x	x
		“Kesirlerle İşlemler”				x
2	GEOMETRİ	“Geometrik Cisimler ve Şekiller”	x	x	x	x
		“Uzamsal İlişkiler”	x	x	x	x
		“Geometrik Örüntüler”	x	x	x	
		“Geometride Temel Kavramlar”			x	x
3	ÖLÇME	“Uzunluk Ölçme”	x	x	x	x
		“Çevre Ölçme”			x	x
		“Alan Ölçme”			x	x
		“Paralarımız”	x	x	x	
		“Zaman Ölçme”	x	x	x	x
		“Tartma”	x	x	x	x
		“Sıvı Ölçme”	x	x	x	x
4	VERİ İŞLEME	Veri Toplama ve Değerlendirme	x	x	x	x

(MEB,2018).

Tablo 2
5-8 Sınıflar Öğrenme Alanlarının Sınıflara Göre Dağılımı

SIRA	ÖĞRENME ALANI	ALT ÖĞRENME ALANI	SINIFLAR			
			5	6	7	8

1	SAYILAR VE İŞLEMLER	“Doğal Sayılar “	X			
		“Doğal Sayılarla İşlemler”	X	X		
		“Kesirler”	X			
		“Kesirlerle İşlemler”	X	X		
		“Ondalık Gösterim”	X	X		
		“Yüzdelere”	X		X	
		“Çarpanlar ve Katlar”		X		X
		“Kümeler”		X		
		“Tam Sayılar”		X		
		“Tam Sayılarla İşlemler”			X	
		“Rasyonel Sayılar”			X	
		“Rasyonel Sayılarla İşlemler”			X	
		“Oran”		X		
		“Oran ve Orantı”			X	
		“Üslü İfadeler”				X
		“Kareköklü İfadeler”				X
2	CEBİR	“Cebirsel İfadeler”		X	X	
		“Eşitlik ve Denklem”			X	
		“Doğrusal Denklemler”				X
		“Cebirsel İfadeler ve Özdeşlikler”				X
		“Eşitsizlikler”				X
3	GEOMETRİ VE ÖLÇME	“Temel Geometrik Kavramlar ve Çizimler”	X			
		“Üçgen ve Dörtgenler”	X			
		“Üçgenler”				X
		“Uzunluk ve Zaman Ölçme”	X			
		“Alan Ölçme”	X	X		
		“Geometrik Cisimler”	X	X		X
		“Açılar”		X		
		“Doğrular ve Açılar”			X	
		“Çember”		X		
		“Çember ve Daire”			X	
		“Sıvı Ölçme”		X		
		“Dönüşüm Geometrisi”				X
		“Çokgenler”			X	
		“Cisimlerin Farklı Yönlerden Görünümleri”			X	
		“Eşlik ve Benzerlik”				X
4	VERİ İŞLEME	“Veri Toplama ve Değerlendirme	X	X		
		“Veri Analizi		X	X	X
5	OLASILIK	“Basit Olayların Olma Olasılığı				X

(MEB, 2018).

2.3. Çocuk ve Edebiyat

Çocuk, içinde bulunduğu gelişim dönemi özellikleri, ilgi alanları, bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve ruhsal açılar gibi pek çok özellik bakımından yetişkinlerden ayrılan bir varlıktır. Çocuk kavramının yetişkin kavramından ayrılması yakın zamana dayanmaktadır (Dumanlı Kadızade ve Sakar, 2021; Tunagür, 2021). Günümüzde pek çoğumuz için çocuk kavramı, geleceğe dair umutlarımızı, hayallerimizi, toplumumuza yön verecek gücü ifade etmektedir. Çocukluk diye bir kurum icat edilene kadar; ‘çocukların neye ihtiyacı olabilir, çocukları nasıl yetiştirmeliyiz, çocukların dünyasına hitap edebilmek için neler yapılmalıdır?’ şeklinde soruları kimse ne yazık ki düşünmemiştir (Tan, 1989). Zamanla çocuğun yaşamın en temel halkasını oluşturduğu ve bu halkadaki eksikliklerle veya bu halkanın yok olmasıyla yaşamın yok olmasının eş değer anlam taşıdığına anlaşılmıştır. Sonucunda, çocuk ve çocukluk dönemine dair araştırmalar yapılmaya ve toplumların bu konuda bilinçlendirilme çalışmaları başlatılmıştır.

Çocuğun içinde doğduğu ve büyüdüğü toplumun “çocuk” kavramına yüklemiş olduğu anlama göre bireyin çocukluk dönemi şekillenmektedir. Yani toplumun çocuk kavramına yüklediği anlam bireyin geleceğini belirleyen yol haritasıdır. Bir toplumun gelişmişlik seviyesine bakılmak isteniyorsa, incelenmesi gereken unsurlardan biri de toplumun çocuk kavramına yüklediği anlam olmalıdır. Çünkü çocuğu küçük gören, çocukların duygu, düşünce ve fikirlerini önemsemeyen toplumların gelişmeleri oldukça zordur. Gelişmiş toplumlar özellikle bireylerin çocukluk dönemine önem vermekte ve bu döneme ayrı bir özen göstermektedirler (Arıcı, 2018; Duran ve Can, 2021; Tunagür, 2021).

Edebiyat, insanlarda estetik duygular uyandırarak hoş vakit geçirmelerine imkân sağlayan, ana dilin gelişmesine katkıda bulunan, çocukların hayatı keşfetmesinde ve hayal güçlerinin gelişmesinde önemli bir araç olan, insanlara hayatı keşfederken kılavuz olma niteliğine sahip olan yazılı ve sözlü anlatımla gerçekleştirilen bir sanattır (Arıcı, 2018; Baş, 2015; Temizyürek ve ark., 2016).

Yaşamları boyunca; bebeklik, çocukluk, gençlik ve yaşlılık gibi belli gelişim dönemlerine sahip insanların, geleceği için yatırım yaptığı pek çok bilgiyi biriktirip depo görevini üstlendiği çocukluk döneminin verimli geçmesinde ve ilerleyen yılları için sağlam adımlar atabilmesi için en önemli faktörlerden biri okumadır (Çiftçi, 2013). Okuma gelişigüzel yapılacak bir eylem değildir. Özellikle çocukluk döneminde

gerçekleşen okuma eylemini, hayal unsurları ile harmanlanmış dünyanın çocuğa sunulması sonucunda, çocuğun hem kendini hem de dünyayı tanımaya katkı sağlamaktadır. Bu edebi eserler aynı zamanda çocukların; sembol ve simgelerini anlayıp ayırt etmelerine, günlük olaylar hakkında deneyim kazanmalarına, sosyal davranış örneklerini öğrenmelerini sağlayıp topluma daha kolay uyum sağlamalarına katkı sağlamaktadır (Balta, 2019; Demircan, 2008).

Okuma sevgisi, çocuğun anne karnında başlayarak ilerleyen bir süreci kapsamaktadır. Bu süreçte çocuklara okuma yazma öğrenene kadar ebeveynleri ve yakın çevreleri tarafından okunan, okuma yazmayı öğrendikten sonra da çocuğun kendisinin okuduğu eserler çocuğun; bilgi seviyesine, ilgisine, estetik zevkine, çocukların keyifli ve yararlı vakit geçirmelerini sağlayan, yaratıcılık ve iletişim becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamaktadır (Demircan, 2006; Ugan ve Demir, 2016).

Çocuk ve edebiyat ilişkisinde edebiyat çocuğun hayatına; çocuğu eğlendirme, keyifli zaman geçirmesini sağlamak amacıyla dâhil olmaktadır. Annelerinden ve çevresinden duydukları ninniler, ezgiler ve masallar, çocukların tanıştıkları ilk edebi ürünlerdir. Çocuklar içinde bulunduklarının ailenin yapısına bağlı olarak; oyuncak kitaplarla, resimli kitaplarla, hikâyelerle edebi ürünlerle olan tanışma maceralarına devam etmektedir (Büyükkavas Kuran ve Ersözlü, 2009).

Çocuk edebiyatı, çocuklarda başta dinleme becerisi geliştirmenin yanında, çocuğa kitap ve okuma sevgisini aşılayan, onu gelece hazırlayan, kendi fikir ve düşünceleri dışında farklı düşünce ve fikirlere sahip kişilere saygı duymayı öğreten, eleştiri yeteneğini geliştiren, ana dilini nasıl kullanması gerektiğini sezdirerek çocukları iyiye ve güzele yönlendiren ürünlerdir (Temizyürek, 2014).

2.3.1. Çocuk Edebiyatının Önemi

Bugünün çocukları ve geleceğimizin yetişkini olacak bireyleri yetiştirirken dikkat edilmesi gereken pek çok nokta bulunmaktadır. Çocuklar nasıl ki oyuna ihtiyaç duyuyorsa aynı şekilde içinde bulundukları gelişim çağının gereklerine göre edebi ürünlerine de ihtiyaç duymaktadırlar. Çocuk edebiyatı ile ilgili alan yazında pek çok tanım yapılmaktadır. Tüm bu tanımlardan yola çıkarak çocuk edebiyatını; edebiyatın tüm inceliklerini ve niteliklerini yapısında taşıyan, hitap ettiği kesim gereği çocukların hayal dünyalarına, duygu ve düşüncelerine yönelik oluşturulan eserler, şeklinde tanımlayabiliriz (Aslan, 2019; Balcı, 2012; Demirel, 2021).

Çocuk edebiyatı; şiir, bilmece, tekerleme, efsane, destan, deneme, sohbet, makale, gazete, dergi ve tiyatro gibi edebi ve estetik niteliklere sahip yazılı ve sözlü metinlerin, çocukların ergenlik dönemine kadar olan süreçteki ilgi, ihtiyaç ve gelişimlerine uygun olacak şekilde oluşturulmuş halidir. Çocuk edebiyatında dikkat edilmesi gereken en önemli özelliklerden biri; bilişsel, duyuşsal, devinışsel gelişim, ilgi, ihtiyaç, hayal dünyası ve beklenti açısından yetişkinlerden farklı olan çocukların dünyasına hitap edecek eserler oluşturulurken, bu eserlerin usta kişiler tarafından oluşturulmasıdır (Çevik ve Müldür, 2019; Oğuzkan, 2013).

Aslan (2019), yapılan çocuk edebiyatı tanımlarından yola çıkarak, çocuk edebiyatının içinde yer alan türlerin ortak noktalarını şu şekilde ifade etmiştir;

- Çocuk edebiyatı ürünleri, erken çocukluk döneminden başlayıp, ergenlik dönemine kadar olan süreci kapsayan çocuklara seslenmektedir.
- Çocukların başta dil gelişimleri olmak üzere, anlama düzeyleri ve eğitim ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflemektedir.
- Çocukların beğeni seviyelerini arttırmaktadır.
- Çocuk edebiyatı türlerinin tümünün merkezinde çocuk ve çocukluk kavramı yer almaktadır.
- Çocukların sahip oldukları duygu ve düşünceleri, sanatsal sembol ve simgeleri de kullanarak zenginleştirmektedir.
- Bu eserler, dünyaya duyarlı yetişkinler yetiştirmeyi amaçlamaktadır.
- Bu eserler çocukların ilgisine, duygu ve düşünce dünyasına, ihtiyaç ve beklentilerine uygun olarak hazırlanmaktadır.

Çocuk edebiyatı eserlerinde asıl önemli olan nokta, çocuğun dünyasına hâkim olup o dünyaya hitap edebilmektir. Bu eserleri oluşturan kişilerin sadece çocuğa değil, çocukların diline, mantığına ve dünyayı algılayış biçimlerine de hâkim olması gerekmektedir. Yani kısaca çocukların dünyasını şeffaf bir şekilde görebilmiş olması ve o dünyaya nasıl dâhil olacağını bilmesi gerekmektedir (Aslan, 2019; Duran ve Can, 2021).

Çocuk edebiyatı, çocuk hassasiyeti ve çocuk düzeyine uygun bir dille kaleme alınan metinlerdir. Bu metinler, eğitici yönüyle de çocuklara katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Çocuk edebiyatının önemini şu şekilde sıralayabiliriz (Karatay, 2007);

- Eğlendiricidir,
- Çocuklara yaşama sevinci aşılar,
- Çocuklara hayatı ve yakın çevrelerini tanıtır,
- Çocuğun davranışlarını olumlu yönde geliştirir,
- Yaratıcı etkinlikler için alt yapı hazırlar,
- Dil gelişimine yardımcı olur,
- Çocuğu, güzellik duygusunu geliştirecek estetik değerde edebî ürünlerle karşılaştırır.

Yakın yüzyıla kadar yetişkinlerden pek de farklı olduğu düşünülmeyen hatta küçük yetişkinler olarak görülen çocuklar için ayrı bir edebiyat alanı bile söz konusu değildi. Çocuklar eskiden gerek giydikleri kıyafetlerle gerekse yetişkinler tarafından yerine getirmeleri beklenen sorumlulukları ile yetişkinlerden ayırt edilmiyordu. Zaman ilerleyip, yapılan araştırmalar arttıkça çocukluk çağının insanın belki de geleceği için en önemli dönemi olduğu ortaya çıkmıştır. Gün geçtikçe yapılan araştırmalarla çocuğun ve çocukluk çağının hayatın yol haritasını belirleyeceği ortaya çıktıkça, çocuğa ve çocukluk dönemine verilen önem de artmaktadır.

Çocukların bebeklikten yetişkinlik çağına kadar nasıl ki sağlıklı bir şekilde büyümeleri için belli bir oranda beslenmeye, oyun oynamaya ve ait olma duygusunu hissetmeye ihtiyaçları varsa, aynı şekilde bir takım ruhsal ihtiyaçları da bulunmaktadır. Çocukların bu ruhsal ihtiyaçlarının karşılamasında en önemli araçlardan biri de kitaplardır. Çocuğun okuma yazma öğrenene kadar ki döneminde ebeveynleri veya yakın çevresindeki yetişkinler tarafından ona okunan, okuma yazmayı öğrendikten sonraki dönemde ise çocuğun heyecanla karıştırmaktan zevk alacağı kitaplar, çocukların dilsel, ruhsal ve gelişimsel açıdan ilerlemelerine katkı sağlamakta ve gelişimlerini hızlandırmaktadır (Bulut, 2019; Büyükkavas Kuran ve Ersözlü, 2009; Oğuzkan, 2013).

Çocukları kendi yaş ve gelişim dönemlerine uygun edebi eserlerle bir araya getirmenin pek çok önemi bulunmaktadır. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz (Aslan, 2019);

- Çocukların bilişsel gelişimlerini uyarmak,
- Çocukların yaşamlarının her alanına katkı sağlamayı amaçlayan kitaplara karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamak,
- Çocuk ve yetişkin okurlar arasındaki bağı kuvvetlendirmek,
- Hayal dünyalarını güçlendirerek hayata yeni ve farklı pencerelerden bakmalarını sağlamak,
- Öykü ve metin yapılarını kavramalarını sağlamak,
- Yeniliklerin kapısını açarak yeni ilgi alanlarını keşfetmelerine yardımcı olmak,
- Doğa ile ilgili yeni bilgiler edinmelerini sağlamak,
- İçinde yaşadıkları toplumun ve diğer toplumların kültürlerini ve kültürel miraslarını anlayarak bu kültürel mirasa sahip çıkmalarını sağlamak,
- Dünyanın hiç bilmedikleri pencerelerinden bakmalarını sağlayarak ufuklarını genişletmek,
- Diğer insanlarla iletişim kurabilmelerine ve onlarla empati kurabilme becerilerine katkı sağlamak,
- Resimlerde kullanılan sanatsal dili öğrenmelerini ve böylece resmin dilini çözmelerine yardımcı olmak,
- Hayatlarında karşılaşılabilecekleri sorunlarla baş etme yollarını öğrenmelerine katkı sağlamak.

2.3.2. Çocukların Yaş Gruplarına Göre Çocuk Edebiyatı

Çocuk edebiyatı içinde değerlendirilen çocuk kitaplarının sahip olması gereken bazı özellikler vardır. Bu özelliklerden biri de çocuk edebiyatı eserlerinin çocukların içinde bulunduğu yaş aralığına hitap edebilecek özellikleri taşımasıdır. Bireylerin hayatlarının geri kalanında etkin rol oynayan dönem olarak da tanımlayabileceğimiz çocukluk döneminde edinilen her türlü deneyim ve bilgi bireyin geleceğine katkı sağlamaktadır. Çocukluk döneminde bu deneyim ve bilgileri çocuklara sunmanın en önemli yollarından biri de okumadır. Okuma, rast gele yapılacak bir eylem değildir.

Okunacak türün çocuğun ilgisini ve dikkatini çekmesi, çocukta heyecan ve merak uyandırması gerekmektedir (Beşer, 2019; Çiftçi, 2013).

Çocuklarda okumanın gelişmesi için çocuk edebiyatında sadece belirli türlerden yararlanılan tek düze bir yöntem ne yazık ki mümkün değildir. Çocuklarda okumanın gelişimi için bir araç görevi gören çocuk edebiyatı türleri süreç içinde ne kadar çok çeşitlilik gösterirse, çocuğun ilgisini o denli çekip, sürece güdülenmesini arttıracaktır. Bu yüzden çocuklara, çocukluk dönemi boyunca sadece hikâye ve masal türlerine bağlı kalarak okuma becerilerinin gelişmesini beklemek yanlış olacaktır, bu yüzden çocuk edebiyatını kapsayan tüm türlerin sürece dâhil edilmesi gerekmektedir (Aytaş, 2003; Neydim, 2010). Okuma becerisinin gelişiminde çocuklar okul hayatları başlayana kadar anne-babalarını rol model almaktadırlar. Evde annesinin ve babasının kitap okuduğunu gören çocuklarda kitaba ilgi ve merak daha erken yaşlarda başlar. Kitap okumanın çocuklar üzerinde bulunan etkileri şu şekildedir (Uğurlu, 2010);

1. Çocuklara okunacak kitaplarda edebi ve sanatsal yönü gelişmiş kitapların çocukların dil gelişimine katkısı bulunmaktadır. Çocuklar anne babaları veya büyükleri tarafından okunan veya ilerleyen yaşlarda kendilerinin okudukları kitaplardaki kahramanların özelliklerini içselleştirebilmektedir. Bu yüzden çocuklar için seçilen eserlerde dikkat edilecek özelliklerden biri de edebi ve sanatsal niteliğe sahip dil yapısıdır.
2. Edebi eserlerle iç içe büyüyen çocuklarda belirli bir zaman sonra kendi hayal gücünü ve hayal dünyasını yansıtan kitabı oluşturma isteği doğmaktadır. Bu yüzden edebi eserler çocukların kendi kitaplarını yazma süreçlerine katkı sağlayan bir araç niteliğindedir.
3. Edebi eserler, çocukların sahip oldukları kelime hazinelerinin geliştirilmesine büyük katkı sağlamaktadır. Dinlediği veya okuduğu eserde karşısına çıkan sözcükleri bir sünger gibi emerek hayatında kullanmaya istekli bir varlık olan çocuklar için edebi eserler, sözcük dağarcığının gelişiminde oldukça etkilidir.

2.4. İlgili Araştırmalar

Atılgan (2021), “Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Çocuğun Sanat Eğitimi Sürecine Katkıları Bağlamında Bir İnceleme (Leo Lionni Örneği)” başlıklı çalışmada resimli çocuk edebiyatı eserleri çocuğun sanat eğitimine katkıları incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Leo Lionni’nin 7 çocuk kitabı (Yoğun Bir Yıl, Frederick, Yüzyüz,

Pezzettino, Dünyanın En Büyük Evi, Yeşil Kuyruklu Fare, Alexander ve Oyuncak Fare) oluşturmaktadır. Araştırmanın incelemesinde eserlerde yer alan resimlerin estetik açıdan özellikleri, resimlerin özgünlüğü, resimlerin çocukların ilgisini çekebilecek nitelikte olup olmadığı, sanata ilişkin iletilerin olup olmadığı dikkate alınmıştır. Araştırmanın sonucuna göre Leo Lionni'nin eserlerinde dostluk, sevgi, yardımlaşma ve dayanışma değerleriyle ilgili iletilerin bulunduğu tespit edilmiştir. Eserlerde yer alan resimlerin estetik özellikler taşıdığı, çocuklarda resim yapma isteği uyandırdığı, kullanılan resimlerin özgün, yalın ve sanatsal olduğu, sanatın görsel öğelerine yer verildiği tespit edilmiştir.

Aydoğan ve Samur (2021), ‘‘Rafadan Tayfa Çizgi Filminin Çocuk Edebiyatının Eğitsel İlkeleri Açısından İncelenmesi’’ başlıklı çalışmada çocuklar tarafından en çok izlenen çizgi filmlerden olan ‘Rafadan Tayfa’ çocuk edebiyatı eğitsel ilkeleri açısından incelenmiştir. Araştırmanın incelemesinde Sever (2018)’in çocuk edebiyatı eğitsel ilkeleri tablosu kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini çizgi film serisinin ilk 4 sezonunda yer alan 75 bölümden seçilen 15 bölümü oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre Rafadan Tayfa adlı çizgi filmin çocuk edebiyatının eğitsel ilkelerine uygun olduğu tespit edilmiştir.

Başar (2021), ‘‘ Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Eğitimi Çerçevesinde Şermin Yaşar’ın Eserlerinin İncelenmesi ’’ adlı yüksek lisans tezinde farklı türlerde yazılmış nitelikli eserleri olan Şermin Yaşar’ın çocuklara yönelik yazdığı eserleri, çocuk edebiyatının temel ilkeleri doğrultusunda incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 1 roman, 4 masal kitabı ve 8 öyküsü oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre yazarın eserlerinin genel olarak çocuk edebiyatı ilkelerine uygun olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlere, akademisyenlere, eğitimcilere ve anne-babalara kaynak niteliğinde olduğu sonucuna varılmıştır.

Cinisi (2021), ‘‘ Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğrencilerine Nitelikli Çocuk Edebiyatı Ürünleri Seçmelerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi ’’ adlı yüksek lisans tezinde okul öncesi öğretmenlerinin öğrencilerine nitelikli çocuk edebiyatı ürünleri seçmelerine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Olgü bilim yönteminin kullanıldığı araştırmada 20 okul öncesi öğretmeni örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin çocuk edebiyatı ürünleri seçerken daha çok konu, üslup ve resimleme özellikleri üzerine durdukları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin kağıt, cilt, sayfa düzeni özelliklerine çok fazla dikkat etmedikleri tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin güncel kitapları takip ettiği sonucunu da ulaşılmıştır.

Çalık (2021), “ Rıfat Ilgaz’ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi ” adlı yüksek lisans tezinde Rıfat Ilgaz’ın çocuk edebiyatı alanında vermiş olduğu eserleri değerler eğitimi açısından incelemiştir. Doküman analizi yöntemiyle Rıfat Ilgaz’ın çocuk edebiyatı alanında yazdığı 12 çocuk kitabı, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından belirlenen 10 kök değer ve bunlarla ilişkili tutum ve davranışlara göre analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda yardımseverlik değerinin en çok işlenen değer olduğu, öz denetim ve sevgi değerlerinin ise en az işlenen kök değerler olduğu tespit edilmiştir. İncelenen kitapların değer kazandırma sürecinde kaynak kitap olarak kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Düzenli Gür (2021), “Dünya Çocukların Olsa ve Işın Çağı Çocukları Adlı Yapıtların Bilimkurgu ve Çocuk Edebiyatı Bağlamında İncelenmesi” başlıklı çalışmasında Gülten Dayıoğlu’nun Dünya Çocukların Olsa ve Işın Çağı Çocukları adlı çocuk romanları, çocuk edebiyatı ilkelerine ve bilimkurgu türünün genel özelliklerine göre incelenmiştir. Araştırmanın incelemesinde konu, izlek (tema), karakterler, zaman, yer, ileti, dil ve anlatım, bilimkurgu türüne özgü öğeler göz önünde bulundurulmuştur. Araştırmanın sonucuna göre konu bakımından iki eserinde çocuk okurun merak edeceği, okuma alışkanlığı kazanabileceği nitelikte olduğu belirtilmiştir. Tema bakımından iki eserde de savaş ve barışın ön plana çıktığı belirtilmiştir. Karakterler bakımından iki eserde de ön plana çıkan karakterlerin ideal düzenin kurucuları, buluşlar yapan, herkes tarafından takdir edilen, örnek şahsiyetli oldukları tespit edilmiştir. Zaman-yer bakımından Dünya çocuklar olsa adlı eserde kimyasal yıkıma uğrayan dünyanın yeniden kurulmaya çalışıldığı doğal bir ortamın olduğu, Işın çağı çocukları adlı eserde ise olaylar dünyada ve uzayda geçmekte olduğu belirtilmiştir. İleti bakımından iki eserde de barış, hoşgörü, huzur ve sevginin ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Dil ve anlatım bakımından ise bilimkurgu türünde olmalarının da etkisiyle yazarın kendi türettiği sözcüklere rastlanıldığı belirtilmiştir. Bilimkurgu türüne özgü özellikler bakımından ise bilimkurgu türüne örnek bir eser olduğu belirtilmiştir.

Düzkaya (2021), “ Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı yapıtlarının demokratik kültür bilinci edinimine etkisi ” başlıklı yüksek lisans tezinde, Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı yapıtlarının, öğrencilerin demokratik kültür bilinci edinimine olan etkisi incelenmiştir. Öntest-sontest kontrol gruplu desenin kullanıldığı araştırmada deney grubunda 20, kontrol grubunda 20 öğrenci yer almıştır. Demokratik Kültür Bilinci Ölçeği uygulanmış ve araştırmanın sonucunda, deney grubu ve kontrol grubu arasında

demokratik kültür bilinci edinimi sürecinde ulaştıkları erişim düzeylerinde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

İnal (2021), “ Okul Öncesi Dönemdeki Çocuklara Seslenen Çocuk Edebiyatı Yapıtlarında Gelişimsel Bir Özellik Olarak Özerkliğin Temsil Edilmesi ” adlı yüksek lisans tezinde okulöncesi döneme yönelik edebiyat yapıtlarında gelişimsel bir özellik olarak özerkliğin temsil ediliş biçiminin belirlenmesi amaçlanmıştır. Doküman incelemesi yöntemi kullanılan araştırmada 20 çocuk edebiyatı eseri araştırmanın örneklemi oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda, incelenen eserlerde çocuğun öykünebileceği kahramanın eylem ve davranışları, değişkenler açısından incelendiğinde eserlerin genel olarak özerkliği temsil edecek özellikte olduğu tespit edilmiştir.

Kaya (2021), “Roald Dahl’ın Charlie’nin Çikolata Fabrikası Adlı Çocuk Romanında Yapısal ve Eğitsel İlkeler” başlıklı çalışmada Roald Dahl’ın Charlie’nin Çikolata Fabrikası adlı çocuk romanı çocuk edebiyatı ilkeleri açısından incelenmiştir. Araştırmada çocuk edebiyatı ilkelerine göre iç yapı ve dış yapı özellikleri ve eğitsel ilkeler açısından incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre dış yapı özellikleri bakımından incelenen kitabın boyutunun çocuklar için uygun olduğu, kullanılan kağıtın mat renkli ve dayanıklı türden olduğu, kullanılan kapaktaki resmin kitabın konusuyla ilgili ve estetik olduğu, sayfa düzeninin çocukların rahat okuyabilecek şekilde düzenlendiği, kullanılan resimlerin karakalem çalışması şeklinde olduğu ve konuyla ilgili olduğu tespit edilmiştir. İç yapı özellikleri bakımından incelenen kitapta konunun çocuğa göre şekillendiği ve çocuk gerçekliği göz önünde bulundurulduğu ve temayla arasında güçlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Kitapta yer alan çatışmaların çocuğun hayal dünyasına uygun olduğu, herhangi bir siyasi, ideolojik veya politik durumlara yer verilmediği tespit edilmiştir. Kitapta yer alan karakterlerin sayısının oldukça fazla olduğu ve her birinin ustaca ele alındığı tespit edilmiştir. Dil ve anlatım açısından kullanılan cümlelerin ve anlatımın kısa, akıcı, duru ve açık olduğu tespit edilmiştir. Eğitsel ilkeler açısından Türkçenin anlatım kuralları ve özellikleri kitapta iyi bir şekilde kullanıldığı, değerler eğitiminin yer aldığı ve genel olarak çocuğa görelilik ilkesine uygun olduğu belirtilmiştir.

Kodan ve Kara (2021), “Sınıf Eğitimi Bilim Dalı’nda Çocuk Edebiyatı Konulu Lisansüstü Çalışmalara Genel Bakış: Bir Meta-Sentez Çalışması” başlıklı çalışmada Sınıf Eğitimi bilim dalında çocuk edebiyatıyla ilgili lisansüstü çalışmalardaki eğilimler incelenmiştir. Bu araştırmada Sınıf Eğitimi bilim dalında çocuk edebiyatı konulu lisansüstü çalışmaların durumunu öğrenmek için araştırma soruları oluşturulmuş, YÖK

Ulusal Tez Merkezi veri tabanından “Temel Eğitim”, “İlköğretim”, “Sınıf Eğitimi”, “Çocuk Edebiyatı” ve “Çocuk Kitapları” kavramları aranmıştır. Son olarak araştırmanın kriterleri ; kapsamı 2010-2020 arası olarak belirlenmiş, Türkiye’de yayımlanmış olması, Sınıf Eğitimi bilim dalında yapılmış olması ve nitel yöntemle hazırlanmış olması olarak belirlenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre lisansüstü çalışmaları konu alanlarına göre çoğunlukla çocuk edebiyatı eserleri incelenmiştir. Çalışmalarda genellikle doküman incelemesi yönteminin kullanıldığı, daha çok edebi metinlerle çalışıldığı, veri analiz sürecinde daha çok içerik analizi ve betimsel analizi kullanıldığı, eser incelemesine bağlı olarak değer vurgusunun ön plana çıktığı tespit edilmiştir.

Şahin ve Toprak (2021), “İlkokul Düzeyinde Çocuk Edebiyatına İlişkin Yapılan Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi” başlıklı çalışmada 2006-2020 yılları arasında ilkokul düzeyinde çocuk edebiyatında yapılan lisansüstü çalışmalar incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 31 tez (29’u yüksek lisans tezi, 2’si doktora tezi) ve 10 makale olmak üzere toplamda 41 çalışma oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre ilkokul düzeyinde hazırlanan 31 tezin 24’ünün 2016-2019 yılları arasında yazıldığı ve buradan yola çıkılarak son dönemde çocuk edebiyatına önem verildiği tespit edilmiştir. Konu açısından bakıldığında genellikle yazar-eser inceleme ve değerler eğitiminin ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Edebi tür açısından bakıldığında en fazla hikaye ve resimli kitapların tercih edildiği tespit edilmiştir. Yazar açısından bakıldığında yabancı yazarlarla ilgili yapılan çalışmaların yerli yazarlardan daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Yöntem ve veri toplama araçları açısından bakıldığında genellikle yöntem olarak nitel araştırma yönteminin, veri toplama aracı olarak da doküman incelemesi kullanıldığı tespit edilmiştir. İlkokul düzeyinde çocuk edebiyatı alanında yazılan makalelerin sayısının az olduğu belirtilmiştir.

Şeker ve Yıldız (2021), “Türkiye’de Erken Çocukluk Dönemi Çocuk Edebiyatı Alanında Yapılan Makale Çalışmalarının İçerik Analizi” başlıklı çalışmada 2010-2020 yılları arasında Türkiye’de erken çocukluk dönemi çocuk edebiyatı alanında yapılmış makaleler incelenmiştir. Araştırmada makalelerin yıllara, yönteme, konuya, örnekleme, veri toplama aracına ve veri analiz tekniğine göre incelemesi yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 147 makale oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre en fazla makale çalışmasının yapıldığı yılların 2018 (23 makale), 2016 (22 makale), 2020 (22 makale) olduğu tespit edilmiştir. Makalelerde en fazla kullanılan yöntemin nitel

yöntem olduğu, en fazla çalışılan konuların tematik, çocuk eğitimi ve çocuk edebiyatı, ebeveynlerin çocuk edebiyatıyla ilgili görüşleri, öğretmenlerin çocuk edebiyatı ürünlerine yönelik görüşleri olduğu tespit edilmiştir. Makalelerin örneklemelerine bakıldığında en fazla kullanılanların kitap (f=54), çocuk (f=20), ebeveyn (f=20), öğretmen (f=19) olduğu, veri toplama aracına göre en fazla kullanılanların doküman incelemesi (f=39), değerlendirme formu (f=28), ölçek (f=21), görüşme formu (f=19), literatür taraması (f=17) olduğu ve veri analizi açısından en fazla kullanılanların içerik analizi (f=54), betimsel istatistik (f=36), betimsel analiz (f=34) olduğu tespit edilmiştir.

Tarhan (2021), “ Sabahattin Ali Öykülerinin Çocuk Edebiyatı İlkeleri Ve Türkçe Eğitimi Açısından İncelenmesi ” başlıklı yüksek lisans tezinde Sabahattin Ali’nin öyküleri çocuk edebiyatı ilkeleri açısından incelenmiş ve bu öykülerin Türkçe eğitimine olan katkısı değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda yazarın beş kitabında (Değirmen, Kağı, Ses, Yeni Dünya, Sırça Köşk) yer alan on yedi öykü çocuk edebiyatının yapı ölçütlerine göre değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre incelenen eserlerin 7. Ve 8. Sınıf öğrencilerine uygun olduğu tespit edilmiştir.

Uysal ve Şen (2021), “Kuş Olsam Evime Uçsam Adlı Çocuk Edebiyatı Yapıtının Göç Olgusu Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmada Kuş Olsam Evime Uçsam adlı çocuk kitabında göç olgusu incelenmiştir. Araştırmanın incelemesinde göç olgusu 5 başlık altında incelenmiştir: ilkel göçler, zoraki göçler, yönlendirilen göçler, serbest göçler, kitlesel göçler. Araştırmanın örneklemi oluşturarak Kuş Olsam Evime Uçsam adlı eserde; göçe neden olan durumlar, göçün ortaya çıkardığı sorunlar, duygu durumları, göç etmek zorunda kalan karakterlerin arzu ve istekleri incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre incelenen eserde göçe neden olan durumlardan en fazla şiddete uğrama, çeteler, psikolojik travmalar, yakınlarını kaybetme duygusu durumlarına rastlanılmıştır. Göçün ortaya çıkardığı sorunların ise işsizlik, psikolojik travma, barınma, çocuğun erken büyümek zorunda kalması, dışlanma, dil problemi, eğitim gibi sorunlar olduğu tespit edilmiştir. Göçün ortaya çıkardığı duygu durumlarının; korku, özlem, umut, kaygı, merak gibi olduğu tespit edilmiştir. Göç etmek zorunda kalan karakterlerin arzu ve isteklerinin ise; hayatta kalma isteği, ev, eğitim alabilme, öz yurdundan ayrılmama, öz yurduna dönme, iş bulma, para gibi durumlar olduğu tespit edilmiştir.

Yıldırım (2021), “ Çocuk Edebiyatında Değer Aktarımı ” başlıklı doktora tezinde çocuk kitaplarındaki değer aktarım öğelerinin belirlenmesini ve incelemesini amaçlanmıştır. Çocuklara öğretilmek istenen ahlak değerlerinin neler olduğuna, bunların

ne sıklık ve miktarda yer aldığına dair kitaplarda incelemeler yaparak bu kitapların değerler eğitimi açısından etkililiği amaçlanmaktadır. Araştırmanın örneklemini 10 ortaokulda yer alan kitap listelerinden ortak belirlenen 25 yerli ve 25 yabancı eser seçilmiştir. Araştırmanın sonucunda göre yerli ve yabancı eserlerde en sık geçen değerler sevgi, en az sıklıkla geçen değerler adalet olduğu belirlenmiştir. Yerli ve yabancı eserler arasında vatanseverlik ve saygı değerler açısından farklılıklar farkedilmiş olsa da diğer değerler açısından ise birbirlerine yakın sonuçlar elde edilmiştir.

Akbulut (2020), “‘Türkiye’de Çocuk Edebiyatı Alanında Hazırlanan Tezlerin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde çocuk edebiyatı alanında hazırlanan lisansüstü çalışmaların belirli kriterlere göre incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 1989 ile 2020 yılları arasında yayınlanmış 283 lisansüstü çalışma oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre okul öncesi ve ortaokul kademelerinde daha fazla çalışma yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca ilkokul çocuklarını hedef alan çocuk edebiyatı çalışmalarının ve saha çalışmalarının artırılması önerilmiştir.

Aslan (2020), “‘Çocuk Edebiyatında ‘Çocuk Felsefesi’ne Jackson Konsepti Açısından Bir Yaklaşım” başlıklı yüksek lisans tezinde yerli ve yabancı yazarlar tarafından yazılan çocuk edebiyatı eserleri incelenmiştir. Araştırmada Jackson Konseptinde belirlenen 4 ana başlık altındaki 22 becerinin kitaplarda ele alınması incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre en fazla kişilik geliştirme becerileri, en az ise felsefi düşünme becerileri tespit edilmiştir. Dil felsefesi becerisine ise rastlanılmamıştır. Bazı eserlerde çocuklar için felsefe ilkelerine uyulmadığı görülse de genel olarak kitapların tamamı Jackson Konseptinin görünürlüğüne uyduğu tespit edilmiştir.

Aslan ve Bayraktar (2020), “‘Çocuk Edebiyatı Ürünlerinde Farklı Sanatların Varlığına ve Sunuluş Biçimine İlişkin Bir İnceleme” başlıklı çalışmada çok satılan çocuk kitaplarında çocukları sanatın farklı dallarıyla tanıştıran ve bu sanatların önemlerine yer verilip verilmediği incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 2017-2020 yılları arasında D&R kitabeve ve Idefix Online Kitabeve adlı kitap satış sitelerinde en çok satılan 20 çocuk kitabı oluşturmaktadır. Bu kitaplardan bazıları şunlardır: Çizgili Pijamalı Çocuk, Aklından Düşünceler Geçen Çocuk, Bunun Adı Findel, Kanatsız Arı Mu, Üç Kedi Bir Dilek, Kendini Aslan Sanan Şola, Küçük Kara Balık, Alev Saçlı Çocuk, 35 Kilo Tembel Teneke, Küçük Prens. Araştırmanın içerik çözümlemesinde çözümleme kategorisi olarak “Güzel Sanatlar” belirlenmiş ve alt kategoriler olarak Yüzey Sanatları (duvar resmi, minyatür, karikatür, fotoğraf), Hacim Sanatları (Heykel, Seramik, Anıtlar),

Mekan Sanatları (Mimari ve Çevre Düzenlenmesi, Peyzaj), Dil Sanatları (Roman, Öykü, Şiir, Deneme, Tiyatro ve Film Senaryosu), Ses Sanatları (Müzik), Eylem Sanatları (Bale, Dans Türleri, Halk Dansları, Pantomim), Dramatik Sanatlar (Tiyatro, Opera, Müzikal Oyun, Kukla, Sinema, Gölge Oyunu) 7 kategori belirlenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre incelenen kitapların büyük bir çoğunluğunun farklı sanatların tanınmasında ve sanatın önemini vurgulaması bakımından nitelikli olarak değerlendirilmiştir. Kitaplarda en çok kullanılan sanat türlerinin sırasıyla dil sanatları, ses sanatları, dramatik sanatlar, yüzey sanatları ve eylem sanatları olduğu tespit edilmiştir.

Bağçeli Kahraman, Kartal ve Yıldız (2020), ‘‘Resimli Çocuk Kitaplarında Çocuk Hakları’’ başlıklı çalışmasında resimli çocuk kitaplarında çocuk hakları konusu incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 2019 yılında Kitapyurdu, D&R, BKM Kitap adlı kitap satış sitelerinde en çok tercih edilen resimli çocuk kitaplarında en çok tercih edilen Can Çocuk, Yapı Kredi, İş Bankası, Redhose Kidz, 1001 Çiçek, Hep Kitap, Beta Kids adlı yayınevlerinin her birinde en çok satılan kitaplar amaçlı örnekleme yoluyla toplamda belirlenen 64 resimli çocuk kitabı oluşturmaktadır. Kitaplardan bazıları şunlardır: Üç Kedi Bir Dilek, Maymun Kral, Farklı Ama Aynı, Deniz Masalı, Kırık Şemsiye, Uyurgezer Fil, Değnek Adam. Araştırmada ana tema olarak çocuk hakları, alt temalara olarak yaşama, gelişme, korunma ve katılım hakları olarak belirlenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre incelenen resimli çocuk kitaplarında katılım ve yaşamsal haklara daha fazla yer verildiği, gelişimsel ve korunma haklarına daha az yer verildiği tespit edilmiştir. İncelenen eserlerde 1063 hak cümlesi, bu cümlelerden de 700 tanesi katılım, 182 tanesi yaşama, 142 tanesi gelişim ve 39 tanesi korunma cümlesi olduğu tespit edilmiştir.

Bilgin (2020), ‘‘Çağdaş Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Teknolojinin Sunuluş Biçimleri’’ başlıklı yüksek lisans tezinde yeni nesil çocuklara yönelik yazılmış olan çağdaş çocuk edebiyatı eserlerinde bulunan teknolojik unsurların, hangi yönler açısından sunulduğu incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 6-12 yaş arası çocukları için yazılmış, araştırmanın amacına uygun kriterlerde yer alan 7 çocuk eseri, 6 ana kategori ve 37 alt kategori kapsamında incelemeye alınmıştır. Araştırmanın sonucuna göre eserlerde teknolojik unsurlara göre dengelim bir dağılım söz konusu olmadığı tespit edilmiştir. Teknolojik olarak cep telefonu ve sosyal medya kullanımı, haberleşme ve iletişim, ulaşım, teknolojik aletlerle ilgili yaşanan sorunlar olarak tespit edilmiştir.

Çiftçi (2020), ‘‘Mültecilik Temalı Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin 7.Sınıf Türkçe Derslerinde Öğrencilerin Mültecilere Yönelik Tutumlarına Etkisi’’ başlıklı doktora

tezinde mültecilik temalı çocuk edebiyatı ürünlerinin 7.sınıf Türkçe derslerinde öğrencilerin mültecilere yönelik tutumlarına etkisi incelenmiştir. Karma yöntem kullanılan araştırmanın örneklemini 7.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre mültecilik temalı çocuk edebiyatı ürünlerinin 7.sınıf Türkçe derslerinde öğrencilerin mültecilere yönelik tutumlarına pozitif yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Elkatmış (2020), “Çocuk Edebiyatında Engellilik Teması İle Karşılaşan Çocukların Engelliliği Algılamaları Üzerine Bir Araştırma” başlıklı doktora tezinde engellilik kavramının işlendiği çocuk kitaplarıyla karşılaşan ortaokul 5.sınıf öğrencilerinin engellilik olgusu, okuma alışkanlığına, engelli yakını bulunma durumuna ve cinsiyete göre nasıl algıladıkları ve ne düzeyde hatırladıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ortaokul 5.sınıfta okuyan 16 öğrenci oluşturmaktadır. Görüşme ve gözlemler yoluyla veriler toplanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre çocukların engellilik olgusunu algılamalarının okuma alışkanlığı düzeylerine göre değiştiği, engelli yakını olma ve cinsiyete göre değişikliğin olmadığı tespit edilmiştir.

Kalfa (2020), “Çocuk Edebiyatında Değer Eğitimi: Ümit Kaftancıoğlu Örneği” başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk edebiyatı yazarlarından Ümit Kaftancıoğlu’nun çocuk kitaplarında ele aldığı değerler tespit edilmek istenmiştir. Araştırmanın örneklemini yazar tarafından ele alınan 10 çocuk kitabı (5 roman, 4 masal, 1 destan) oluşturmaktadır. Bu kitaplar Schwartz’ın Değer Sınıflandırma Ölçeği ’ne göre belirlenmiştir. Bu ölçekte olan değerler: Güç, başarı, hazcılık, uyarım, özyönelim, evrensellik, iyilikseverlik, geleneksellik, uyma ve güvenlik. Araştırmanın sonucuna göre en çok rastlanılan değer iyilikseverlik olduğu tespit edilmiştir. En çok rastlanılan alt değer yardımşma olduğu, en az rastlanılan değer ise geleneksellik olduğuna ulaşılmıştır. Genel olarak Ümit Kaftancıoğlu’nun çocuk kitaplarının değerler eğitimi açısından okullarda kullanılabileceğine ulaşılmıştır.

Kılıç ve Aytan (2020), “Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Zihinsel Çerçeve de Görselleştirilmesinde Bir Etkinlik Örneği: Edebiyattan Sanata Dönüşüm” başlıklı çalışmasında ortaokul 7.sınıf öğrencilerinin okudukları bir eserin istedikleri bir bölümünü görselleştirmeleri amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 18 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler çalışmalarında pastel boya, sulu boya, kara kalem gibi çeşitli materyaller ve teknikler kullanmışlardır. Araştırma kapsamında öğrencilere okumaları için 17 kitap (Küçük Prens, Haritada Kaybolmak, Şu Acayip Uzay, Zamanın Kısa Tarihi,

Mevlana'dan Seçme Hikayeler, Kiraz Ağacı ile Aramızdaki Mesafe, Olağanüstü Bir Gece, Deyimler ve Öyküleri, 80 Günde Devr-i Alem, Siyah İnci, Sen Çanakkale'nin Hangi Kahramanısın?, Ay Işığı Sokağı, Fahrenheit 451, Sadako ve Kağıttan Bir Turna Kuşu, Malcolm X, Çizgili Pijamalı Çocuk, Charlotte Bronten'in Gizli Maceraları) tavsiye edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre edebi bir eserin eğitim öğretim sürecinde resim sanatı ile anlatılarak öğrencilerin okuma becerilerine destek olunabileceği tespit edilmiştir. Öğrencilerin genellikle yabancı edebiyattan eserler seçmelerinden dolayı yerli edebiyata yeterince ilgi göstermedikleri tespit edilmiştir. Çizimlerde tamamen öğrencilerin yaratıcılıklarına bırakılması süreci uzatmış ve öğrencilerin kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

Kırcı (2020), “Sorun Odaklı Çocuk Edebiyatı Eserleri Üzerine Okur Merkezli Bir Araştırma” başlıklı yüksek lisans tezinde sorun odaklı (cinsellik, engellilik, ölüm ve soykırım) çocuk kitapları hakkında öğretmen adaylarının tepkilerini öğrenmek ve nedenlerini araştırmak amaçlanmıştır. Fenomenoloji deseni kullanılan araştırmada araştırmacı tarafından belirlenen kitaplar öğretmen adaylarına okutulmuştur. Ardından araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formuyla veriler toplanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre cinsellik temalı eser karşısında katılımcılar kaçış eğiliminde bulunmuş, soykırım temalı eser karşısında da benzer şekilde kaçış eğiliminde bulunmuşlardır. Ölüm temalı eser karşısında kabullenme eğilimi, engellilik temalı eser karşısında ise duygusal tepki, eğitsel tepki ve değiştirme tepkisi eğiliminde bulunmuşlardır.

Kösteloğlu (2020), “Okul Öncesi Dünya Çocuk Edebiyatında Empati Olgusunun Karşılaştırılması” başlıklı doktora tezinde yazar tarafından seçilen yerli ve yabancı okul öncesi çocuk kitaplarında empati duygusunun geliştirilmesinde katkısı olan çalışmaları karşılaştırmalı edebiyat bilimi verilerini kullanarak ve farklı kültürlerle ait çocuk ve gençlik edebiyatlarına ait okul öncesi kitaplarında, bazı empatik öğeler bakımından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre çocuk ve gençlik edebiyatlarında son yirmi yılda gerek edebiyat gerekse eğitim anlayışına paralel olarak çocuk kitaplarındaki empati anlayışı artmıştır. Yazarların, yayınevlerinin ve akademik çevrenin de bu artışta katkısı olduğu belirtilmiştir.

Maden (2020), “Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Dil Eğitiminde Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri” başlıklı çalışmada Türkçe öğretmenlerinin dil eğitimi sürecinde çocuk edebiyatı eserlerinin kullanımına ilişkin görüşleri tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Fenomenoloji desende yapılan çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veriler toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 45 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre Türkçe öğretmenlerinin hikaye türünde daha çok okuma becerisini geliştireceğini düşündükleri, bunun sebebinin de hikayelerin okuma alışkanlığı kazandırdığı, söz varlığını zenginleştirdiği, akıcı okumayı, empatiyi ve yaratıcılığı geliştirdiği olarak belirtilmiştir. Şiir türünün de ritim ve ezgiye uygunluk olarak konuşma ve dinleme becerisini geliştirmede etkili olduğu belirtilmiştir. Genel olarak okuma eğitiminde *hikaye, roman, destan, fablların*; dinleme eğitiminde *masal, mani ve ninnilerin*; okuma ve dinleme becerileri için *efsanelerin*; konuşma eğitiminde *tiyatronun*; dinleme ve konuşma becerileri için *şiir, fıkra, bilmece ve tekerlemelerin*; yazma eğitimi için *deneme ve anıların*; okuma ve yazma becerileri için *gezi yazılarının* daha etkili olabileceği düşünülmektedir.

Melanlıoğlu (2020), “Çocuk Edebiyatındaki Kayıp Mültecilerin İzinde Duyarlılık Eğitimi” başlıklı çalışmasında göç ve mültecilik konulu çocuk kitapları duyarlılık eğitimi açısından incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 5 çocuk kitabı (Arkadaşım Korku, Kayıktaki Çocuk, Yolculuk, Tarık ve Beyaz Karga, Akim Koşuyor) oluşturmaktadır. Araştırmanın çözümlemesinde Aslan, Alamdar ve Süngü’nün yaptığı duyarlılık kategorileri esas alınmıştır. Araştırmanın sonucuna göre ön plana çıkan duyarlılık kategorilerinin sırayla sevgiye duyarlılık, kültürel duyarlılık, aile bireylerine duyarlılık, toplumsal huzura duyarlılık, doğaya duyarlılık, dilsel duyarlılık, temel yaşam ihtiyaçlarına duyarlılık ve iyilik yapmaya duyarlılık olduğu tespit edilmiştir.

Namazcı (2020), “Türk Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Üç Kuşakta Değişen Aile” başlıklı yüksek lisans tezinde Türk çocuk edebiyatı eserlerinde üç kuşakta (1970 öncesi, 1970-2000 arası, 2000 sonrası) çocuklar için yazılmış eserlerde ailenin ele alınışını incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini araştırmanın amacına uygun tarihlerde yazılmış 15 eser oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda incelenen eserlerde aile ile ilgili 164 özelliğe ulaşılmıştır. Bu üç dönemin en bariz ortak özelliği olarak parçalanmış ailelere yer verildiği tespit edilmiştir. Bu üç dönemde en az yer verilen değer ahlak olduğu, en fazla yer verilen ise sevgi, saygı ve yardımseverlik olduğu tespit edilmiştir.

Oğuz (2020), “Çocuk Edebiyatında Değerler” başlıklı yüksek lisans tezinde en çok okunan yerli ve yabancı çocuk kitaplarındaki değerlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Kitapyurdu, Kidega ve D&R’ın en çok satanlar listelerinde ortak bulunan ve ortaokul seviyesine uygun 3 yerli, 3 yabancı çocuk kitabı

oluşturmaktadır. Kitaplarda yer alan değerler Schwartz'ın değer sınıflaması ile tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre yerli ve yabancı çocuk kitaplarının değerler bakımından zengin olduğu tespit edilmiştir. İyimseverlik, özyönelim, uyma, güvenlik ve güç değerleri en fazla rastlanılan değerler olmuştur.

Orhan (2020), “TÜBİTAK Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatı Yönünden İncelenmesi” başlıklı doktora tezinde TÜBİTAK tarafından yayınlanan çocuk kitaplarını, çocuk edebiyatı niteliklerine göre incelemek, elde edilen sonuçları eğitimcilere, yayıncılara ve velilere önermek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini TÜBİTAK Popüler Bilim Yayınları adı altında yayınlanmış olan 75 kitap oluşturmaktadır. Araştırmacı tarafından oluşturulan ‘Çocuk Kitaplarını İnceleme Formu’ ile kitaplar analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre kitapların görsel özellikleri bakımından yeterli olduğu fakat dış tasarım olarak yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Dil ve anlatım özellikleri bakımından, cümle yapısı, zaman algısı hususlarının yeterli olduğu fakat mizah öğelerinin ve söz sanatlarının yetersiz olduğu tespit edilmiştir. İçerik özellikleri bakımından, genel olarak yeterli olduğu tespit edilmiştir.

Sevim (2020), “Çocuk Edebiyatıyla İlgili Lisansüstü Çalışmalardaki Eğilimler: Bir İçerik Analizi” başlıklı çalışmada çocuk edebiyatı ile ilgili lisansüstü çalışmalardaki eğilimleri incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini için 1987-2020 yılları arasında yapılan 677 lisansüstü çalışma (593 yüksek lisans tezi, 83 doktora tezi, 1 sanatta yeterlilik tezi) belirlenmiş, bu çalışmalardan belirli kriterleri sağlamayan çalışmalar çıkarıldığında toplamda 492 çalışma incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre çocuk edebiyatıyla ilgili en çok çalışma yapılan üniversitenin Ankara Üniversitesi olduğu tespit edilmiştir. Yapılan çalışmaların özellikle 2016 yılından sonra ciddi artış gösterdiği, en fazla çalışmanın yüksek lisans düzeyinde yapıldığı, çoğunlukla betimsel nitelikli oldukları, araştırmaların ciddi bir kısmının herhangi bir yazar veya eser üzerine yapıldığı, en çok ele alınan konunun çocuğa görelikle alakalı olduğu tespit edilmiştir.

Somuncuoğlu Özot (2020), “Çocuk Edebiyatında Sanat ve Değerler Eğitiminin Sorgulanması” başlıklı çalışmada çocuk edebiyatında sanat ve değerler eğitiminin önemini vurgulanarak bu unsurların gözardı edilmesi durumunda ortaya çıkabilecek sorunlar ortaya konulmuştur. Araştırmanın örnekleminde Saftirik Greg'in Günlüğü ve Kaptan Düşükdon kitapları kullanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre çocukların yapısı gereği didaktik söylemlerle değil de sanat kanalıyla duyumsatma, sezinletme yöntemleriyle daha iyi öğrendikleri ve kanıksadıkları, değerler eğitiminin de bu kanallar

yoluyla çocuk edebiyatında yer alması gerektiği tespit edilmiştir. Çocuk edebiyatı eserlerinin yazımında yetişkin edebiyatına nazaran daha dikkatle üzerinde durulması gereken bir alan olduğu belirtilmiştir.

Şen (2020), “Karnavalizmin Çocuk Edebiyatına Yansıma ve Pedagojik İşlevi” başlıklı çalışmasında çağdaş edebiyat kuramcılarında Mihail Bahtin’in karnavalizm kavramı incelenmiş, bunun çocuk edebiyatına yansımaları ve pedagojik işlevi değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre gerçek dünyadan farklı bir yapıya sahip olan karnavalesk ruhun çocuk okurların gelişimine katkı sağladığı belirtilmiştir. Çocuk okurun toplumsal normlarla ilgili görüş sahibi olmasına, eleştiri kültürünü geliştirmesine, toplumsal ilke ve değerler hakkında düşünmesine faydası olduğu tespit edilmiştir.

Tozduman Yaralı (2020), “Çocuklarla Felsefe Çalışmalarında Çocuk Edebiyatının Kullanılması: Leo Lionni’nin Kitapları” başlıklı çalışmasında çocuklarla felsefe çalışmaları yapmak isteyen eğitimcilere yol göstermek için Leo Lionni’nin kitapları incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Leo Lionni’nin 4 kitabı (Pezzettino, Frederick, Alexander ve Oyuncak Fare, Yeşil Kuyruklu Fare) oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre Leo Lionni’nin kitaplarının 5-8 yaş aralığındaki çocuklarla yapılacak olan felsefe sohbetlerinde kullanılmaya uygun olduğu tespit edilmiştir.

Turhan, Baş ve Karaca Turhan (2021), “Türk Çocuk Edebiyatında Tema: Kitap Katalogları Üzerine Bir İnceleme” başlıklı çalışmasında Türk çocuk edebiyatı eserlerinde işlenen temalar tespit edilmiştir. Araştırmanın evrenini 4 yayınevi, araştırmanın örneklemini de bu yayınevlerinde yer alan toplamda 165 çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın incelemesinde 16 tema belirlenmiştir. Bu temalar genellikle değerler eğitimi, kişisel gelişim, Atatürk, bilim ve teknoloji odaklı oluşturulmuştur. Araştırmanın sonucuna göre çocuk kitaplarında genellikle erdemler, birey ve toplum, kişisel gelişim, iletişim, duygular, çocuk dünyası temaları işlendiği tespit edilmiştir. Hak ve özgürlükler, sağlık ve spor, bilim ve teknoloji, sanat, okuma kültürü, milli mücadele ve Atatürk temalarının daha az işlendiği tespit edilmiştir. Çocukların ilgisini çekebilecek, çocukların tecrübelerine hitap eden, konular da çocuk kitaplarında yoğun bir şekilde işlenmiştir. Bunun yanında bilim, teknoloji, hobi, spor, moda, sanat, tarih, ülkeler, farklı kültürler, ünlü kişiler gibi konuların kitaplarda ciddi bir şekilde eksikliği tespit edilmiştir.

Aslan (2019), “Z Kuşağı Çocuklarının Matematik Öğreniminde ‘Çocuk Edebiyatı’” başlıklı çalışmasında 1.sınıf matematik derslerinde her alt öğrenme alanı için kullanılabilecek çocuk edebiyatı unsurları araştırılmıştır. Araştırmanın incelemesinde masal, hikaye, fıkra, tekerleme, deyim gibi edebi türlerde yer alan matematiksel beceriler, 1.sınıf Matematik Dersi Öğretim Programında yer alan öğrenme alanlarının içeriği ve alt öğrenme alanları ile ilişkilendirilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre incelenen edebi türlerin çoğunda matematiksel ifadelere rastlanılmıştır. Bunun yanında matematiksel kavramları tanıtmak, vurgulamak, geliştirmek ve öğrenimini güçlendirmek için gerekli olan çocuk edebiyatı faktörlerinin var olduğu ve matematik öğretiminde halk edebiyatı unsurlarının da yer aldığı tespit edilmiştir.

Balta (2019), “Çocuk Edebiyatı Üzerine Yapılmış Lisansüstü Çalışmaların İçerik Analizi (2011-2018 Yılları)” başlıklı çalışmasında 2011-2018 yılları arasında Türkiye’de çocuk edebiyatı hakkında yapılan lisansüstü çalışmalar analiz edilmiştir. Analiz sürecinde çalışmaların yıl, üniversite, enstitü, bilim dalı, yazıldığı dil, konu, konu alınan yazar/şair/çocuk edebiyatçısı, incelenen tema, kullanılan yöntem, veri kaynakları, veri analiz teknikleri incelenmiştir. Araştırmanın örneklemine 278 tez dahil edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre çocuk edebiyatına yönelimin son yıllarda arttığı, konuyla ilgili en fazla çalışma yapan üniversitelerin Ankara, Atatürk ve Hacettepe üniversiteleri olduğu, konuyla ilgili tezlerin en sık eğitim bilimleri enstitüsünde yapıldığı, en fazla tezin Türkçe eğitim bilim dalında çalışıldığı, tezlerde en fazla rastlanılan yazarların Gülten Dayıoğlu ve Mustafa Ruhi Şirin’in olduğu tespit edilmiştir.

Baş ve Biros (2019), “Çeviri Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Yer Alan Değerler Üzerine Bir Araştırma” başlıklı çalışmasında 6-10 yaş grubundaki çocuklara yönelik hazırlanan çeviri romanlar değerler eğitimi açısından incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 6-10 yaş grubuna yönelik 17 ülkeye ait birer eser oluşturmaktadır. Araştırmada eserleri tespit etmek için “Eğitim Sen İlköğretim Çocuk Edebiyatı Kitap Katalogu” içerisinde yer alan çeviri çocuk romanları ait oldukları ülkelere göre listelenmiştir. Araştırmanın analizi Shwartz’ın Değer Sınıflamasına göre yapılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre 17 çeviri eserde toplamda 869 değer tespit edilmiştir. Bu değerler: Özdenetim 211 frekans, yardımseverlik 102 frekans, güç 108 frekans, güvenlik 94 frekans, uyum 83 frekans, hazcılık 66 frekans, başarı 55 frekans, gelenekselcilik 50 frekans, evrenselcilik 45 frekans ile yer almaktadır.

Baytaş (2019), “İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarındaki Çocuk Edebiyatı Metinlerinde Moral Değerler Sistemi (5, 6, 7, 8.Sınıf /2005-2017)” başlıklı yüksek lisans tezinde 2005-2017 yılları arasında uygulanan Türkçe Öğretim Programlarının yapıları, eğitim felsefesi, hedeflenen davranış ve kazanımları açısından değerlendirilmiştir. Buna göre 1981 Türkçe Dersi Programı ile 2005 Türkçe Dersi Programı karşılaştırılmış ve 2015 yılında yapılan düzenlemeler ele alınmıştır. Araştırmanın sonucuna göre ele alınan programlar Türkçe dersi aracılığıyla anadili bilincine sahip, dilini etkili kullanabilen öğrencilerin yetişmesini amaçlamaktadırlar. 2015 yılı Öğretim Programında metinlerde verilmek istenen değerler, 2005 yılındaki program kadar geniş yer verilmediği belirtilmiştir.

Baz (2019), “Çocuk Edebiyatı Metinlerine Dayalı Programın İlkokul Öğrencilerinin Yaratıcı Düşünme Becerilerine Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk edebiyatı metinlerine dayalı olarak hazırlanan programın, ilkokul öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerilerine etkisi incelenmiştir. Karma yöntem kullanılan araştırmada nicel bölümde ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılırken, nitel bölümde ise yaratıcı yazma etkinliği yoluyla deneysel işlemin etkisiyle ilgili veriler sunulmuştur. Araştırmanın örneklemini 2.sınıf düzeyinde olan toplamda 72 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre şiir ve hikaye metinlerine dayalı programların öğrencilerin sözel yaratıcılık puanları üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Ceran, Özgül, Yıldız, Altun ve Dağ (2019), “Türkçe Öğretmenlerinin Çocuk Edebiyatı Ürünlerine İlişkin Görüşleri: Bir Durum Çalışması” başlıklı çalışmada Türkçe öğretmenlerinin çocuk edebiyatı ürünlerine ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırmada iyi bir çocuk kitabında bulunması gereken özellikler, sıkça tavsiye edilen çocuk kitapları ve günümüz çocuk edebiyatı yazarları, kitap tavsiyelerinde bulunurken göz önünde bulundurulacak ölçütler, tavsiye ettikleri kitaplarla ilgili dönüt alırken hangi uygulamaları kullandıkları öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 20 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre Türkçe öğretmenlerinin iyi bir çocuk kitabında bulunması gereken özelliklerden en fazla ifade ettikleri temaların sırasıyla dil ve anlatım, ileti, konu, kapak-cilt, resimler, harfler ve kahramanlar olduğu tespit edilmiştir. En sık tavsiye edilen çocuk kitaplarının sırasıyla Küçük Prens, Sol Ayağım, Yankılı Kayalar olduğu tespit edilmiştir. En fazla takip edilen yerli çocuk edebiyatı yazarlarının sırasıyla Gülten Dayıoğlu, Muzaffer İzgü, Sevim Ak,

Ömer Seyfettin ve Kemalettin Tuğcu olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerine tavsiye ederken çoğunlukla kitapları önce kendilerinin okuduklarını ifade etmişlerdir. Güncel eserleri katılımcıların çoğunluğu internet sitelerinden takip ettiklerini belirtmişlerdir.

Çevik ve Müldür (2019), “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Çocuk Edebiyatı Farkındalığı” başlıklı çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatıyla ilgili farkındalıkları incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 65 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Ölçüt örnekleme tekniği kullanılan çalışmada ölçüt “çocuk edebiyatı dersini daha önce almamış olmak” olarak belirlenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre sınıf öğretmeni adaylarının daha önce çocuk edebiyatı dersi almadığı hesaba katılarak farkındalık düzeylerinin beklenenin üzerinde çıktığı tespit edilmiştir. Bu farkındalıkları çocuk edebiyatı ürünleri, taşınması gereken özellikler, çocuk edebiyatı yazarında bulunması gereken özellikler, çocuk edebiyatının geliştirdiği diğer alanlar, çocuk edebiyatı türleri alanlarında olduğu tespit edilmiştir.

Dündar (2019), “Ortaokul Öğrenci Velilerinin Çocuk Edebiyatına Yönelik Farkındalıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde ortaokul öğrenci velilerinin çocuk edebiyatına yönelik farkındalıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 5, 6, 7 ve 8. Sınıf öğrenci velileri (n=394) oluşturmaktadır. Ayrıca öğrencilerin okuma alışkanlıklarıyla ilişkilendirmek için ortaokul öğrencileri (n=80) de çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmanın verileri ‘Çocuk Edebiyatına Yönelik Veli Görüşme Formu’ , ‘Çocuk Edebiyatına Yönelik Veli Farkındalık Anketi ve ‘Okuma Alışkanlığına Yönelik Öğrenci Görüşme Formu’ ile toplanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre velilerin çocuk edebiyatına yönelik farkındalıklarının “Katılıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca velilerin çocuk edebiyatına yönelik farkındalıkları ile çocukların okuma alışkanlıkları arasında olumlu bir ilişki olduğu da tespit edilmiştir.

Efe (2019), “Çocuk Edebiyatı Kapsamında Çizgi Romanlaştırılan Dede Korkut Hikayelerinin Yapı ve Eğitsel Değerler Yönünden İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde Serdar Demircan tarafından çizgi romanlaştırılan Dede Korkut hikayeleri yapı ve eğitsel değerler yönünden incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini yazarın 13 kitabı (Boğaç Han, Salur Kazan’ın Evinin Yağmalanması, Bamsı Beyrek 1, Bamsı Beyrek 2, Uruz Bey’in Esir Olması, Deli Dumrul, Kan Turalı, Yigenek, Tepegöz, Beğil Oğlu Emren, Segrek, Salur Kazan’ın Esir Olması, Beyreğin Ölümü) oluşturmuştur. Kitaplar tarihine, yaş gruplarına göre, çocuk kitaplarının özelliklerine göre ve eğitsel değerlere

göre sınıflandırılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre çizgi romanlaştırılan Dede Korkut hikayeleri ortaokul öğrencilerinin seviyelerinde olduğu tespit edilmiştir. MEB'in belirlediği değerler çerçevesinde en çok değer bulduğu hikayenin “Kan Turalı”, en az değer bulduğu hikayenin ise “Deli Dumrul” olduğu belirtilmiştir.

Eğridere (2019), “Mevlana'nın Mesnevi'sinden Seçmelerin Bulunduğu Çocuk Kitaplarının Çocuk Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde Mevlana'nın Mesnevi'sinden seçmelerin yer aldığı çeşitli yayınevleri tarafından yayınlanmış çocuk kitaplarının çocuk eğitimi ve çocuk edebiyatı açısından incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 12 adet Mesnevi'den seçmeler çocuk kitabında yer alan 243 metin oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre incelenen kitapların genel olarak çocuklara kazandırılmak istenen değerlerin çoğunu içeren zengin bir kaynak olduğunu ve çocuk edebiyatı niteliklerini uygun olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında bazı metinlerin farklı yayınevlerince farklı ele alındığı, çocukların hassasiyetinin göz ardı edildiği de tespit edilmiştir.

Erişik (2019), “Çocuk Edebiyatı Yazarı Hasan Kallimci'nin İlkokul Düzeyindeki Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde Hasan Kallimci'nin ilkokula yönelik yazdığı kitaplarındaki değerleri belirlemek ve bu eserlerin değerler eğitimi açısından önemini tespit etmek amaçlanmıştır. Doküman incelemesi kullanılan bu araştırmada ayrıca araştırmanın geçerliliğini artırmak için Hasan Kallimci ile telefon aracılığıyla görüşmeler ve bir röportaj gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini yazarın 25 tane kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre yazarın ilkokul düzeyinde çocuk kitaplarının sosyal, ahlaki, bilimsel, dini, siyasi, ekonomik ve estetik değerler bakımından zengin olduğu tespit edilmiştir. Hasan Kallimci'nin çocuk kitaplarının ilkokul ders kitaplarında masal, hikaye, şiir ve tiyatro olarak yayımlanabileceği önerilmiştir.

Karagül (2019), “Çocuk Edebiyatının Temel İşlevleri: Felski'nin Yaklaşımı Doğrultusunda Bir Değerlendirme” başlıklı çalışmada Virginia Üniversitesi İngiliz Edebiyatı ve Karşılaştırmalı Edebiyat Profesörü Rita Felski'nin ‘Edebiyat Ne İşe Yarar?’ adlı eserinde edebiyatın işlevlerini sınıflandırmış ve bu çalışmada da bu sınıflandırmadan hareketle çocuk edebiyatının temel işlevleri incelenmiştir. Felski'nin yaklaşımına göre edebiyatın işlevleri “tanıma, büyüleme, bilgilendirme ve şaşırtma” sınıflandırmasından oluşmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre çocuk edebiyatı “tanıma” işleviyle yetişkinlerin çocukları tanımalarını sağladığı gibi aynı zamanda çocukların da hem

kendilerini hem de çevresindeki yaşamı tanımlarına fırsat vermekte olduğu tespit edilmiştir. Büyüleme işlevi ile çocukların yaratıcılık ve hayal gücü becerilerine katkı sağladığı, bilgilendirme işlevi ile çocukların gündelik hayatlarında ve toplumsal hayatta karşılaştıkları veya karşılaşılabilecekleri durumlar hakkında bir algı kazanmalarını sağladığı, şaşırtma işlevi ile de çocukların sorgulayan bireyler olmaları yönünde önemli adımlar atmalarına katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Kaya (2019), “Çocuk Edebiyatı Eserlerinin 7.Sınıf Öğrencilerini Empati Becerisinin Gelişimine Etkisi” başlıklı doktora tezinde yazınsal nitelikli çocuk edebiyatı eserlerinin 7. Sınıf öğrencilerinin empati becerisinin gelişimine etkisi incelenmiştir. Ayrıca araştırmada çocuklara okutulan eserlerle ilgili öğrenci görüşleri de yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 7.sınıf öğrencileri (n=60) oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerini toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen “Kitap Okuma Etkinlik Formu”, “Eserlerle İlgili Öğrenci Görüş Formu”, “Empati Durumlarıyla İlgili Öğrenci Görüş Formu” ve Kaya ile Siyez (2010) tarafından geliştirilen “KA-Sİ Empatik Eğilim Ölçeği Ergen Formu” kullanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre okutulan eserlerle ilgili öğrencilerin çoğunluğu olumlu görüş bildirmiştir. Öğrencilere okutulan eserlerde 149 empati durumu tespit edilmiştir. Empati durumlarıyla ilgili öğrencilerin %81’i empati durumlarını doğru bulduklarını ifade etmişlerdir.

Kılıç (2019), “Roald Dahl’ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Mizah Unsurları” başlıklı yüksek lisans tezinde dünya çocuk edebiyatı alanında eserler veren Roald Dahl’ın kurgularında mizah unsurlarını nasıl kullandığı incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini yazarın 14 çocuk kitabı (Charlie’nin Çikolata Fabrikası, Bay ve Bayan Kıl, George’un Harika İlacı, Koca Sevimli Dev, Zürafa, Peli ve Ben, Kaplumbağa, Cadılar, Dünya Şampiyonu Danny, Dev Şeftali, Yaman Tilki, Büyülü Parmak, İrikıyım Timsah, Charlie’nin Büyük Cam Asansörü, Matilda) oluşturmaktadır. Bu çocuk kitaplarında yer alan mizah unsurları Üstünlük teorisi, uyuşmazlık teorisi ve rahatlama teorisine göre incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre Dahl’ın kurgusunu oluşturmada mizahın önemli bir yeri olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca eserlerde toplam 137 adet üstünlük teorisi, 128 adet uyuşmazlık teorisi ve 79 adet rahatlama teorisi kapsamında mizah ögesi tespit edilmiştir.

Kıbrıs (2019), “Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Duyarlık Eğitimi Bağlamında İncelenmesi: Gülten Dayıoğlu Örneği” başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk edebiyatı yazarlarından Gülten Dayıoğlu’nun beş ayrı çocuk kitabı duyarlık eğitimi açısından

incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Gülten Dayıoğlu'nun 5 kitabı (Gizemli Güvercin, Suna'nın Serçeleri, Ganga, Işın Çağı Çocukları, Dünya Çocukların Olsa) oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre en sık kullanılan konular insana ve insanın mutluluğuna, insani özelliklere ve doğaya karşı duyarlıktır. Ayrıca aile bireylerine, aşk-sevgiye, hayvanlara, yardımlaşmaya, dürüst olmaya karşı duyarlık da sıkça ele alınmıştır. Bu doğrultuda Gülten Dayıoğlu'nun eserlerinin duyarlık kazandırmada katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Nergiz (2019), “Anne-Babaların Çocuk Edebiyatı Ürünlerini Seçebilme Yeterlilikleri: Mersin İli Örneği” başlıklı yüksek lisans tezinde anne ve babaların çocuk edebiyatı ürünlerini seçebilme yeterlilikleri tespit edilmiştir. Araştırmanın örneklemini ortaokul 5, 6, 7 ve 8.sınıflarda çocukları bulunan veliler oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından beşli likert ölçeği hazırlanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre çocuk edebiyatı ürünleri seçebilme konusunda annelerin babalardan daha yeterli olduğu tespit edilmiştir. Eğitim seviyesi arttıkça ebeveynlerin daha yeterli olduğu, çalışmayan velilerin çalışan velilerden daha yeterli olduğu fakat burada istisnai durumların olabileceği, az çocuk sahibi olanların çok çocuk sahibi olanlardan daha yeterli olduğu belirtilmiştir.

Otmar ve Erdem (2019), “Yalvaç Ural'ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Hayvan Sevgisi Değeri” başlıklı çalışmada Türk çocuk edebiyatı için önemli isimlerden biri olan Yalvaç Ural'ın çocuk edebiyatı eserlerinde evrensel değerlerden biri olan hayvan sevgisi değeri incelenmiştir. Araştırmada Yalvaç Ural'ın şiir, öykü ve fabl kitapları incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 3 şiir kitabı (Sincap, Kulağımdaki Küçük Çan, Mırname), 4 öykü kitabı (Bir Gök Dolusu Güvercin, Korkuluğun Kalbi, Kayıp Ülkenin Çocuğu, Alucura Çayevi), 3 şiir-öykü kitabı (Müzik Satan Çocuklar, Gözü Boynuz İle İzi Yıldız, Uçurtmam Çaylak Kuyrukları Yarka), 1 fabl kitabı (La Fonten Orman Mahkemesinde) olmak üzere toplamda 11 çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre Yalvaç Ural'ın çocuklara olumlu değerler kazandırmak için hayvanlara sıklıkla yer verildiği tespit edilmiştir. Yazar eserlerinde değerleri verirken didaktik olarak ve doğrudan değil, dolaylı yoldan verdiği belirtilmiştir.

Özay (2019), “Çocuk Edebiyatı Açısından Ülker Köksal'ın Romanlarında Değerler Eğitimi” başlıklı yüksek lisans tezinde yazar Ülker Köksal'ın romanlarının değerler eğitimi açısından incelenmesidir. Araştırmanın örneklemini Ülker Köksal'ın 1995-2007 yılları arasında yayınlanan 8 romanı (Uzaydaki Arkadaşım, Ayşegül, Dağ

Denize Kavuştu, Boncuk Adası, Sevgisayar, Gel de Gülme Şu Halimize, Altın Kayalar Adası, Benim Sevgili Genim) oluşturmaktadır. Değerler Eğitimi ile ilgili yapılan araştırmalar neticesinde araştırmacı tarafından 25 değer belirlenmiştir. Romanlar bu değerler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda en çok sevgi değerine yer verildiği tespit edilmiştir. Bu değerden sonra dayanışma, arkadaşlık ve yardımseverlik değerleri gelmektedir. Eserlerde en az işlenen değerler ise vatanseverlik, hoşgörü, sağlıklı olmaya önem verme ve alçakgönüllük gelmektedir.

Palaz (2019), “Çocuk Edebiyatı Açısından Birsen Ekim Özen’in Eserleri ve Eserlerinde Yansıttığı Değerler Üzerine İncelemeler” başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk kitabı yazarlarından Birsen Ekim Özen’in eserleri ve eserlerinde günümüzde önemini yitirmeye yüz tutmuş değerlerin tespitinin, bu değerlerin yeniden kazandırılmasının ve değerlerin çocuk edebiyatı vasıtasıyla gelecek nesillere aktarılmasının önemi vurgulanmaktadır. Araştırmanın örneklemini 2010-2017 yılları arasında yayımlanmış ilkökul düzeyindeki 60 adet çocuk kitabı oluşturmaktadır. Ayrıca yazarın çocuk edebiyatı hakkındaki görüşlerini öğrenmek için yazarla posta aracılığıyla iletişime geçilmiştir. Eserlerin incelemesinde kriter olan değerler MEB tarafından hazırlanan ilkökul ders programlarından alınmıştır. Araştırmanın sonucuna göre en çok tespit edilen değer bilimsellik olduğu belirtilmiştir. Bağımsızlık, barış, estetik ve eşitlik değerlerine ise rastlanılmamıştır. Eserlerin genel olarak çocuk edebiyatına ve çocuğa değer aktarma sürecinde katkıları olduğu tespit edilmiştir.

Sıddık (2019), “Çocuk Edebiyatında Çevreci Eleştiri: Hasan Ali Toptaş’ın Ben Bir Gürge Dalıyım Eseri Üzerine Bir İnceleme” başlıklı yüksek lisans tezinde yazarın Ben Bir Gürge Dalıyım adlı eseri çevreci eleştiri temelinde incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre çevreci fikirler açısından olumlu mesajlar verdiği gibi daha derine inildiğinde olumsuz mesajlar verdiği de görülmüştür.

Uyumaz (2019), “Sedat Girgin’in Resimlediği Kitaplardan Örneklerle Çocuk Edebiyatında Resim-Metin İlişkisinin İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk edebiyatında illüstrasyon ve resim-metin ilişkisine göre Sedat Girgin’in resimlediği kitaplar incelenmiştir. Araştırmada incelemeler için ‘Resimli Çocuk Kitabı Değerlendirme Formu’ kullanılmıştır. Bu form 18 maddeden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini 4-6 yaş grubu için: “Acayip Hediye, Aslan Kral Kork” 7-9 yaş grubu için: “Gökten Yağan İkizler Aşkına, Görünmez Olan Torino’nun Maceraları” 10-12 yaş grubu için: “Dinozor kuşları, Yalancılar Ülkesi” 13-15 yaş grubu için: “İlk Romanım,

Kılçık Uçurtma'' kitapları oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre kitaplarda bulunan resimlerin resim-metin uyumu açısından %78,46 olduğu tespit edilmiştir. Bu oranın uyumluluk kriterleri açısından önemli bir sonuç olduğu belirtilmiştir.

Üremen (2019), ''Betül Avunç'un 'İkiz Gezegenler'inde Çocuk Edebiyatı Öğeleri ve Kültürel Miras Eğitimi: Etkinlik Önerisi'' başlıklı yüksek lisans tezinde yazarın 'İkiz Gezegenler' adlı eseri çocuk edebiyatı ilkeleri çerçevesinde incelenmiş ve Türkçe Öğretim Programındaki 'Milli Kültürümüz' temasının 'özellikli şehirler, yerler, kültürel miras, tarihi mekanlar vb.' isimli konu örneklerine ne gibi katkıları olduğunu da ortaya koymaktır. Araştırmanın örneklemini yazarın 'İkiz Gezginler' serisindeki dört kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre serinin konu ve mesaj yönünden öğrencilerde merak uyandırması açısından dikkat çekici olduğu tespit edilmiştir. Türkçe ders kitaplarında 'Milli Kültürümüz' temasına kaynaklık edebileceği belirtilmiştir.

Varışoğlu ve Tuzcuoğlu Aksin (2019), ''Andrew Clements'in Bunun Adı Findel Adlı Çocuk Edebiyatı Eserinin Çocuğa Görelik Açısından İncelenmesi'' başlıklı çalışmasında Andrew Clements'in Bunun Adı Findel Adlı eserinin çocuğa görelik ilkesi bakımından uygun olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmanın incelemesinde eser tasarım açısından, konu açısından, ileti açısından, karakter çerçevesi açısından, dil ve anlatım açısından, eğitsel ilkeler açısından göz önünde bulundurulmuştur. Araştırmanın örneklemini Andrew Clements tarafından yazılan Brian Selznick tarafından resimlenen, 112 sayfadan oluşan, Güneşli Kitaplığı tarafından Mart 2018'de 43. Baskısı yapılan Bunun Adı Findel adlı çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre kitabın büyüklüğü, kullanılan kağıt ve kapak, harfler ve sayfa düzeni bakımından çocuğa görelik ilkesine uygun olduğu tespit edilmiştir. Resim açısından sadece 11 sayfada görsellerin olduğu tespit edilmiştir. Konu ve ileti açısından çocuk okura farklı bir bakış açısı kazandıracak, dilin canlılığını, gelişimini, zenginleşmesini sağlayacak nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Karakterler açısından çocukların sevebileceği karakterlerin kullanıldığı, dil ve anlatım açısından çocuk kitaplarında olması gereken özelliklere sahip olduğu, eğitsel ilkeler açısından okuma, yazma ve konuşma becerilerini geliştirecek, okuma alışkanlığı kazandıracak nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak bu eserin çocuk edebiyatının baş yapıtlarından biri olduğu belirtilmiştir.

Yağmur (2019), ''Türk Çocuk Edebiyatında Doğa-Çocuk İlişkisi'' başlıklı yüksek lisans tezinde doğanın kendi özellikleri ile doğayı içeren çocuk edebiyatı ürünlerinde kahramanların hangi doğa ile etkileşimde bulunduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın

örneklemine 30 çocuk kitabında bulunan 50 hikaye oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre çocuk hikayelerinde çocuk kahramanlarının doğa elemanlarından en fazla hayvanlarla etkileşimde oldukları tespit edilmiştir. Doğada çocuklarla ilgili 54 farklı etkileşimi olduğu belirtilmiştir. Bu etkileşimde merak, eğlence, keşif, mutluluk, sevgi, korku ve merhamet olduğu gözlemlenmiştir. Doğanın en fazla eğlence unsuru olduğu, ardından sahiplenme duygusunun olduğu tespit edilmiştir.

Yakar (2019), “Türkiye’de Çocuk Edebiyatı Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmaların İçerik ve Yöntem Açısından İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde ilgili alanda lisansüstü tezlerin konu ve yöntem eğitimlerini incelenmiştir. Araştırmanın örneklemine 1974-2018 yılları arasında çocuk edebiyatı alanında yayınlanmış 620 tez (536 yüksek lisans ve 84 doktora tezi) oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre en çok çalışılan konunun çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi olduğu tespit edilmiştir. En çok tercih edilen edebi türün süreli yayınlar olduğu, kademe olarak en fazla çalışılan kademenin okul öncesi olduğu belirtilmiştir. Ayrıca tezlerin önemli bir bölümünde yöntem bölümünün hiç bulunmadığı veya yöntem bölümünün net olarak yazılmadığı tespit edilmiştir. Yöntemi belli olan tezlerde ise en fazla nitel araştırma, model olarak doküman incelemesi, veri toplama aracı olarak doküman ve veri analizi olarak da içerik analizi tercih edilmiştir.

Yavuz (2019), “Çocuk Edebiyatı ve Kültürel Semboller” başlıklı çalışmasında çocuk edebiyatının Türkiye’de ve Dünya’daki tarihsel gelişimi, çocuk edebiyatı ve kültürel semboller, çocuk edebiyatının hedef kitlesi, edebi ürünler ve çocukların gelişimlerine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre gelişen teknolojik araçların kullanımının küçük yaşta çocuklara kadar düşmesi sebebiyle içinde bulundukları geleneklerden uzaklaştıkları tespit edilmiştir. Dilin kültürel işlevinin önemli taşıyıcılarından olan ninniler, masallar, atasözleri, destanlar ve efsaneler gibi edebi türlerin gelecek kuşaklara aktarılmasında önemli katkılarının olduğu belirtilmiştir.

Yıldırım (2019), “Türk Çocuk Edebiyatının Doğuşu: Milli Edebiyat Dönemi’nde Çocuklar İçin Yazılan Kitaplar” başlıklı çalışmasında Türk çocuk edebiyatının tarihi gelişimi ele alınmış ve Milli Edebiyat döneminde yazılan çocuk kitapları incelenmiştir. Araştırmada incelenen Milli Edebiyat dönemi kitapları ve yazarları şunlardır: İbrahim Alaattin (Çocuk Şiirleri, Sulh ve Harp), Sabri Cemil (Çocuklara Mahsus Küçük Şiirler), Ali Ulvi (Çocuklarımıza Neşideler), Tevfik Fikret (Şermin), İsmail Hikmet (Kır Çiçekleri), İbrahim Aşki (Çocukların Şiir Defteri), Celal Sahir-Mehmet Asım (Müntehap

Çocuk Şiirleri 1-2-3), Köprülüzade Mehmet Fuat (Mektep Şiirleri 1-2-3-4-5-6, Nasreddin Hoca), Ziya Gökalp (Altun Işık), Ali Ekrem (Şiir Demeti), Abdürrahim Pertev (Esir Çocuklara Ahlak Aşısı). Araştırmanın sonucuna göre Satı Bey'in modern Osmanlı bireylerini yetiştirilmesi amacıyla teşvik ettiği çocuk edebiyatı, Türk milliyetçiliğinin de katkısıyla kalıcı hale geldiği belirtilmiştir. Masalları şiir ile birleştiren Ziya Gökalp'in Türk çocuk edebiyatına katkıda bulunmuştur.

Altunbay ve Çakır (2018), “Çocuk Edebiyatı Ürünlerinde Savaş ve Göç Olgusu (“Uçurtma Avcısı ve “Kuş Olsam Evime Uçsam” Adlı Eserler Örneklemini)” başlıklı çalışmada savaş ve göç olgularının çocukları nasıl etkiledikleri, bu etkilerin çocuk edebiyatı ürünlerinde nasıl yer aldığı incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Uçurtma Avcısı ve Kuş Olsam Evime Uçsam eserleri oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre incelenen eserlerden Uçurtma Avcısı'nda; intihar, tecavüz, kumar, çocuk istismarı, kavga, iftira gibi olumsuz örnek oluşturacak tutum ve davranışlara rastlanılmıştır. Kuş Olsam Evime Uçsam adlı eserde ise fidan dikmeye özendirilmesi, hayal gücüne ve fantastik öğelere yer verilmesi ve Türkiye'ye sığınan Suriyelilere olumlu bir bakış açısı sunmakta olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen kitapların ortak özellikleri olarak: savaşın olumsuz etkisi, rüya motifi, vatansızlık, yoksulluk, göçmenlere bakış açısı, memleket özlemi, kahramanların ülkelerine bir daha geri dönememeleri ve mutlu sonla bitmeleri olduğu tespit edilmiştir. Farklı noktaların ise: kitabın ithaf edildiği kesim, yapısal ve içeriksel özellikler, olay örgüsünün aktarılmış biçimi, ailelerim tutumu ve karakterlerin kişilik özellikleri, fantastik öge kullanımı, Türk kültür özelliklerinin varlığı ve göç sonrası ekonomik çöküş olduğu tespit edilmiştir.

Bulut (2018), “Çocuk Edebiyatına Sığınanlar: Zorunlu Göç Öyküleri” başlıklı çalışmada savaş konusunun çocuk ve gençlik edebiyatına yansımaları incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Tarık ve Beyaz Karga (2012) ve Çabuksığınlar (2016) eserleri oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre artan sığınmacı ve göç durumlarından sonra bu konunun ele alınmasıyla ilgili nitelik incelemesi yapılması gerektiği tespit edilmiştir. Bu eserlerde mülteci kimliğinin sunuluşu ve mültecilik süreçleriyle ilgili aktarımların okur kitlesinin bilgilenmesi için önemli olduğu tespit edilmiştir. Bu eserlerde pek çok kitabın aksine karakterlerin yapılandırılmasında bilinçli olarak belirli kalıpların kullanıldığı tespit edilmiştir. Eserlerde yer alan zorunlu göç döngüsü şeması (Felaket, Kayıp, Yeni Bir Yuva, Mutlu Son) mültecilik sürecinin özeti biçiminde olduğu tespit edilmiştir.

Karagül (2018), “Çocuk Edebiyatı ve Bibliyoterapi” başlıklı çalışmasında bibliyoterapi yaklaşımı uygulanmasının çocuk edebiyatında yeri ve önemi incelenmiştir. Bibliyoterapi yaklaşımının çocuk edebiyatına uyarlamalarından birinin okunan kitaplarla ilgili sohbet etmek olduğu belirtilmiştir. Bibliyoterapi sürecinde kullanılacak çocuk kitaplarında, estetik değerin olması, dil ve anlatım açısından kusursuz, akıcı ve içten bir Türkçeyle yazılmış olması, konu ve kurgu açısından çocuğun gelişim düzeyine uygun olması, kahramanların sorunları çözebilecek düzeyde olması, çocuğun hayal dünyasına hitap edecek, hayal kurmasını sağlayacak nitelikte olması gerektiği belirtilmiştir.

Karakuş (2018), “Çocuk Edebiyatı Eserleriyle İnsan Hakları Eğitimi Programının Geliştirilmesi, Uygulanması ve Değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde etkili bir insan hakları eğitimi için sınıf öğretmen adaylarına ‘Çocuk Edebiyatı Eserleriyle İnsan Hakları Eğitimi Programının (ÇEEİHEP) geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi yapılmıştır. Karma yöntem kullanılan araştırmada nicel bölüm için araştırmanın çalışma grubunu Gaziantep Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği 2.sınıfta okuyan 62 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın nitel bölümü için 14 sınıf öğretmeni adayıyla görüşme yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre ÇEEİHEP’nin sınıf öğretmeni adaylarında olumlu tutum geliştirdiği, çocuk edebiyatı eserleriyle etkinlik planlayabilme ve analiz edebilme becerilerini geliştirdiği tespit edilmiştir. Etkili bir insan hakları eğitimi için çocuk edebiyatı eserleriyle birlikte desteklenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Kirazlı (2018), “Behiç Ak’ın Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Çocuğa Görelik Açısından İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde Behiç Ak’ın çocuk edebiyatı eserleri çocuğa görelik ilkesine göre incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda 8 alt amaç belirlenmiştir. Bu alt amaçlar genel olarak; tasarım, görsel öğeler, konu, izlek, ileti, karakter, dil ve anlatım ve eğitsel ilkeler başlıklarıdır. Araştırmanın örneklemini Behiç Ak’ın okulöncesi döneme hitap eden 9 eseri (Bilyeler, Büyükanne ve Miyop Ejderha, Doğum günü Hediyesi, Gökdelen Giren Bulut, Karadeniz’deki Yunus, Kedi Adası, Rüzgarın Üzerindeki Şehir, Uyurgezer Fil, Yüksek Tansiyonlu Çınar Ağacı) oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre tasarım açısından çocuğa görelik ilkesine uygun olduğu, görsel öğeler açısından bazı aksaklıkların olduğu ve düzeltilmesi şartıyla çocuğa görelik ilkesine uygun olabileceği, konu açısından çocuğa görelik ilkesine uygun olduğu, izlek açısından da çocuğa görelik ilkesine uygun olduğu tespit edilmiştir. İleti açısından çocuğa görelik ilkesine uygun olduğu, karakterlerin tümünün çocuğa görelik

ilkesine uygun olduğu, dil ve anlatım açısından çocuğa görelik ilkesine uygun olduğu ve eğitsel ilkeler açısından da çocuğa görelik ilkesine uygun olduğu tespit edilmiştir.

Özkul (2018), “Bir Bilinç Yükselmesi Hikayesi ya da Çocuk Edebiyatında Mahremiyetin Korunması” başlıklı çalışmasında çocuk edebiyatında mahremiyet konusu örneklerle incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre çocuk kitaplarının çocuğın hayatını şekillendirmede bir model oluşturduğu belirtilmiştir. Bu nedenle çocuk kitaplarında kullanılan dil, ideolojik örgü ve yetişkin dünyasına ait öğelerin çocukların kendilerini ve çevrelerini tanımlarında kolaylaştırıcı unsur olduğu belirtilmiştir.

Polat (2018), “Mevlana İdris Zengin’in Çocuk Edebiyatı Türündeki Eserlerinin Değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk kitapları yazarı Mevlana İdris Zengin’in çocuk edebiyatı türündeki eserleri değerlendirilmiştir. Araştırmanın örneklemini yazarın 40 adet eseri oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre yazarın kendine özgü bir üslup kullanarak çocukları birden fazla kavram, duygu ve değer düşünmeye sevk etmekte, sorgulatmakta ve çözüm yollarını buldurtmaktadır. Ayrıca yazarın eserlerinde sıradan olaylara rastlanılmamaktadır, bu durum olumsuz görüş olarak gündelik hayattan uzak olmasının sakıncalı olduğuna, olumlu görüş olarak da çocukların hayal gücünü geliştirmeye yönelik faydalı olduğu belirtilmiştir.

Samur ve Çiftçi (2019), “Ailelerin Nitelikli Çocuk Edebiyatı Ürünlerini Seçebilme Yetkinlikleri” başlıklı çalışmasında okul öncesi çocuklarının ailelerinin çocuk edebiyatı ürünlerini seçebilme yetkinlikleri incelenmiştir. Araştırmanın nicel verileri “Nitelikli Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Özelliklerine İlişkin Görüşler” anketi ile, nitel verileri de yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu anaokulunda çocuğu olan 142 veli oluşturmaktadır. “Nitelikli Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Özelliklerine İlişkin Görüşler” anketi 42 maddeden oluşmakta olup Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu’nda nitelikli bir çocuk edebiyatında bulunması gereken özellikler, çocuk kitabı seçme, hangi sıklıkla kitap alma, evde bulunan kitap sayıları ile ilgili sorular yer almaktadır. Araştırmanın sonucuna göre aileler anket sorularına yaparak, yaşayarak öğrenme öğretme anlayışını yansıtmaması, argo söyleyişlerden kaçınılması, şiddet öğeleri içermemesi, çocuğın duygu, düşünce ve hayal gücünü geliştirici olması cevaplarını vermişlerdir. Ailelerin çoğunluğu, çocuk kitabı seçme konusunda kendilerini yetersiz ve biraz yeterli gördüklerini ifade etmişlerdir. Çocuklar için kitap seçme sürecinde ailelerin %41’inin çocuklarına seçim hakkı verdikleri tespit edilmiştir. Ailelerin çocuklarına aldıkları kitap sayısının çoğunlukla ayda 1-4, haftada 1-2 olduğu tespit

edilmiştir. Ailelerin çocuk kitaplarını genellikle kırtasiye, market ve kitapevinden aldıkları, kütüphane kullanımının ise oldukça az olduğu tespit edilmiştir. Çocukların sahip oldukları kitap sayılarının 10-40 arasında olduğu bunun yanısıra ailelerin %14'ünün hiç kitaba sahip olmadığı tespit edilmiştir.

Temur (2018), “Çocuk Edebiyatında Göç ve Göçmenlik Olgusu” başlıklı yüksek lisans tezinde göç ve göçmenlik konulu çocuk kitaplarında yazarın ve diğer karakterlerin göçmenlere bakış açısı, resim ve biçimsel özellikleri, göçmenlere yönelik kullanılan dil, zaman, mekan ve planlamaya ilişkin özellikler incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini . Araştırmanın sonucuna göre incelenen kitapların %48’inde göçmenlere karşı kullanılan dilin olumsuz ifadeler içerdiği tespit edilmiştir. Kitapların 9’unda göçmen karakterlerin vücut parçaları orantısız çizilmiştir. Kitapları %87’inde göçmenlerin, evsiz, yıkık dökük, pis, loş, karanlık veya nemli yapılarda uzun süre yaşamak zorunda oldukları görülmüştür. İncelenen kitapların %35’i Almanya’ya göç veya Suriye’den göç konularını ele almaktadır. Kitaplarda göçmenlerin herhangi bir özelliği bulunmayan, dışlanan insanlar olarak yansıtıldıkları belirtilmiştir.

Yılmaz ve Yakar (2018), “Türk Çocuk Edebiyatında Sorun Odaklı Yaklaşım” başlıklı çalışmasında Sorun odaklı çocuk edebiyatı kavramı, bu kavramla ilgili Türkiye’de ve dünyada yapılan akademik çalışmalar ve bu çalışmaların Türk çocuk edebiyatına yansımaları incelenmiştir. Sorun odaklı kitapların yazılmasında çocuk okurun problemlerle yüzleşmesi ve başa çıkmayı öğrenmesi amaçlanmıştır. Yurtdışında yapılan akademik çalışmalara bakıldığında sorun odaklı yaklaşımın çocuk edebiyatına dahil olması 1970’li yıllarda başladığı tespit edilmiştir. Türkiye’de ise sorun odaklı yaklaşımın çocuk edebiyatında yansımaları 2000’li yıllarda görülmüştür. Türkiye’de yayınlanan çocuk edebiyatı eserlerinde odaklanılan sorunların genellikle göç, engellilik, bireysel farklılık, şiddet, boşanma, ölüm, yoksulluk ve çalışan çocuklar, yetim ve öksüz çocuklar olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre Türkiye’de sorun odaklı çocuk edebiyatının henüz emekleme evresinde olduğu tespit edilmiştir. Bunun nedeninin bu konuda yazılan niteliksiz eserlerin fazlalığı ve akademik çalışmaların yetersizliği olduğu belirtilmiştir.

Bağcı Ayrancı ve Aytaş (2017), “Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çocuk Edebiyatının Eğitimde İşlevselliği Üzerine Görüşleri” başlıklı çalışmasında okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk edebiyatının yararlarına karşı farkındalık durumları incelenmiştir. Araştırmada çocuk edebiyatı ürünlerine ilişkin farkındalıkları, çocuk

edebiyatı ürünlerinin okul öncesi dönem için önemi, çocuk edebiyatı ürünlerinin içermesi gereken özellikler, çocuk edebiyatı ürünlerinin çocuğa hangi becerileri kazandıracacağı ve çocuk edebiyatı ürünlerinin okul öncesi dönemde kullanım önerilerine cevaplar aranmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu okul öncesi öğretmen adaylarından oluşan 50 katılımcı oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre çocuk edebiyatı ürünleri denildiğinde katılımcıların aklına gelen kavramlardan en fazla olanların sırasıyla masal, hikaye, tekerleme, şiir olduğu tespit edilmiştir. Çocuk edebiyatı ürünlerinin okul öncesi eğitimi için önemine ilişkin en fazla ifade edilen temaların sırasıyla yaratıcılık, bilişsel gelişim, dil gelişimi, sözcük dağarcığı olduğu tespit edilmiştir. Çocuk edebiyatı ürünlerinin içermesi gereken en önemli özelliklere ilişkin en fazla ifade edilen temaların sırasıyla seviyeye uygunluk, sadelik, ilgi çekici, yaratıcılık olduğu tespit edilmiştir. Çocuk edebiyatı ürünlerinin beceri kazandırmada kullanımına ilişkin en fazla ifade edilen temaların sırasıyla bilişsel beceriler, sosyal beceriler, yaratıcılık, kendini ifade etme, hikaye tamamlama olduğu tespit edilmiştir. Çocuk edebiyatı ürünlerinin okul öncesi dönemde kullanım önerilerine ilişkin en fazla ifade edilen temaların sırasıyla seviyeye uygunluk, şiddetten uzak, ilgi çekici, bilişsel beceriler, sosyal beceriler olduğu tespit edilmiştir.

Dereli (2017), ‘‘Rıfat Ilgaz’ın Çocuk Romanlarındaki Mizah Unsurlarının Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi’’ başlıklı yüksek lisans tezinde Rıfat Ilgaz’ın çocuklar için yazdığı romanlarda yazarın mizah anlayışı çocuk edebiyatına göre incelenmiştir. Araştırmada mizahın çocuk eğitimindeki yeri, Rıfat Ilgaz’ın romanlarında mizah unsurları ve mizahın çocuk gelişiminde önemi de incelenmiştir. Araştırmanın örneklemi yazarın 11 çocuk romanı (Bacaksız Kamyon Sürücüsü, Bacaksız Tatil Köyünde, Bacaksız Sigara Kaçakçısı, Bacaksız Paralı Atlet, Bacaksız Okulda, Kumdan Betona, Öksüz Cıvıv, Halime Kaptan, Küçükçekmece Okyanusu, Hoca Nasrettin ve Çömezleri) oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre Rıfat Ilgaz’ın çocuk romanlarında mizah unsurlarına rastlanılmıştır. Eserlerde rastlanılan mizah unsurları yazarın yaşadığı dönemin bilincini ve toplumun sosyolojik yapısını yansıttığı belirtilmiştir.

İpek (2017), ‘‘Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Eğitimi Çerçevesinde Numan Kartal’ın Eserlerinin İncelenmesi’’ başlıklı yüksek lisans tezinde yazar Numan Kartal’ın çocuk edebiyatı eserlerini, çocuk edebiyatının temel ilkelerine göre, çocuk eğitiminden hareketle incelenmiş ve Türkçe eğitiminde kullanılabilirliği belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın örneklemini yazarın 10 çocuk kitabında (1 öykü, 9 masal) yer alan 57 metin oluşturmaktadır. Araştırmanın incelemesinde çocuk edebiyatıyla ilgili genel bir çerçeve çizilmiş, yazarın hayatı, eserleri ve çocuk edebiyatındaki yeri belirlenmeye çalışılmıştır. Metinlerin incelemesinde dış yapı, iç yapı ve eğitsel değerlere önem verilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre Numan Kartal'ın 1970 yılından sonra Türk çocuk edebiyatında masallarıyla ön plana çıktığı, eserlerinin iç yapı ve dış yapı özellikleri bakımından genel olarak uygun olduğu ve çocuklar için zengin içeriklerin olduğu tespit edilmiştir.

Karababa ve Alamdar (2017), “Çocuk Edebiyatı Kitaplarında Mizah: Saftirik Örneği” başlıklı çalışmada Saftirik serisindeki mizah unsurları tespit edilmiş, çocukların gelişim evrelerinde nelere güldüğü incelenmiş ve serideki kitaplar mizahi türler açısından sınıflandırılmıştır. Araştırmanın evrenini Saftirik adlı kitap serisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Saftirik adlı kitap serisinin Greg'in Günlüğü başlıklı 12 kitap oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama aracı olarak “Resimli Çocuk Kitaplarında Yer Alan Mizahi Unsurları İnceleme Formu” kullanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre kitaplarda yer alan mizahi unsur türlerinin çoğunlukla durumsal mizah, görsel mizah ve sözel mizah kullanıldığı tespit edilmiştir. Kitaplarda yer alan görsel mizahi unsurların dağılımı incelendiğinde, çoğunlukla karikatürleştirme esprileri, uçuk abartı, kostüm ve kavramsal tutarsızlık'a rastlanılmıştır. Kitaplarda yer alan sözel mizahi unsurların dağılımı incelendiğinde, çoğunlukla Türkçede yer almayan ses, yergi, söz evirtim, kes yapıştır söz, kafiyeleme, nesneyi farklı isimle isimlendirmek, saçma kelime'ye rastlanılmıştır. Kitaplarda yer alan durumsal mizahi unsurların dağılımı incelendiğinde, çoğunlukla sürpriz durum, muziplik, aşağılama, vücut bölümleri ya da işlevlerine yönelik olarak kullanılan komik sözler, kaba şaka'ya rastlanılmıştır. Kitaplarda yer alan mizah çeşitlerinin dağılımı incelendiğinde, çoğunlukla karikatürleştirme esprileri, sürpriz durum, muziplik, Türkçede yer almayan sesler, aşağılama, vücut bölümleri 'ne rastlanılmıştır. Genel olarak çocuklar tarafından ilgiyle ve beğenilerek okunan Saftirik serisinin, yazınsal niteliğinin olmadığı ve kültürel boyutta çok fazla eleştirildiği belirtilmiştir.

Kurt ve Arslan (2017), “Türkçe Öğretmen Adaylarının Çocuk Edebiyatı Eserlerine Yönelik Görüşleri: Odak Grup Görüşmesi” başlıklı çalışmada Türkçe öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı ürünlerine yönelik görüşleri belirlenmiş ve değerlendirilmiştir. Örnek olay çalışması kullanılan araştırmada odak grup görüşmesi

tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 8 Türkçe öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre Türkçe öğretmen adaylarının ortaokul öğrencilerine önerdikleri kitaplardan en fazla söylenenin “İnsan Ne İle Yaşar”, “Uçan Sınıf”, “Çocuk Kalbi” ve “Yer Altında Bir Şehir” olmak üzere toplamda 22 kitap olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının önerdikleri kitapların içerik özellikleri ise öğrenci seviyesine uygunluk, sürükleyicilik, bilgi vericilik, sade dil, değer öğretimi, ilgi çekicilik olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının önerdikleri kitaplarda dikkat ettikleri biçim özelliklerinin ise renk-resim, sayfa yapısı, dikkat çekici kapak, yazı büyüklüğü ve bölümler olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı eserlerinin yararları ile görüşleri çoğunlukla olumlu değer yargısı kazandırma, hayal dünyasını geliştirme, iletişimi güçlendirme, merak duygusunu geliştirme ve davranışlarını geliştirme olduğu tespit edilmiştir.

Okumuş (2017), “Bir Çocuk Edebiyatı Yazarı Olarak Aydoğan Yavaşlı’nın Hayatı, Eserleri ve Eserlerinde İlettiği Değerler Üzerine İncelemeler” başlıklı yüksek lisans tezinde Aydoğan Yavaşlı’nın hayatı, eserleri ve eserlerinde verdiği eğitsel değerler incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini yazarın çocuklar için yazdığı 56 adet çocuk edebiyatı eseri oluşturmaktadır. Ayrıca yazarın çocuk edebiyatına yönelik görüşlerini öğrenmek için yazarla kişisel görüşme yapılmıştır. Araştırmanın verileri toplanırken yazarın bütün hikayeleri okunmuş, değerlendirme işlemi yapılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre Aydoğan Yavaşlı’nın eserleri çocuk okuyucuların seviyelerine uygun olduğu tespit edilmiştir.

Öztürk (2017), “Çocuk Edebiyatında Ölüm Teması (Okur Merkezli Bir Araştırma)” başlıklı doktora tezinde 5.sınıf öğrencilerinin ölüm temalı çocuk edebiyatı eserlerine karşı tepkilerini tespit etmek amaçlanmıştır. Fenomenoloji deseninde yapılan çalışmada öğrencilerin okudukları kitaplarda ölüm olgusuna karşı tecrübelerini, algılarını ortaya çıkarılmak istenilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Ortaokul 5.sınıf öğrencilerinden oluşan 17 katılımcı oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ölüm temalı 5 eser (Bir Şeftali Bin Şeftali, Nemik ile Onbaşı, İnci’nin Maceraları, Gülibik, İlk Cinayetim) oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama sürecinde çocukların okuma kültürleri araştırılmış, kitaplar belirlenmiş, çocuklarla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre katılımcıların çoğunluğu okudukları ölüm temalı kitaplarda önemli ölçüde üzüntü, ağlama, öfke gibi duygusal tepkiler verebileceklerini öngörmektedir.

Sevgisunar (2017), “Günümüzde Çocuk Edebiyatı ve Gerçeklik” başlıklı çalışmasında çocuk edebiyatının çocuğa kazandırdığı yaşamla alakalı gerçeklikler incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre çocuk edebiyatının çocuğa kazandırdığı duyarlılık, okuma sevgisi ve değerlerle birlikte yaşamla ilgili gerçeklikleri algılamasının önemli olduğu belirtilmiştir.

Yakar (2017), “Türk Çocuk Edebiyatına Yansıyan Suç Olgusu: Tarihi Eser Kaçakçılığı” başlıklı çalışmasında tarihi eser kaçakçılığının Türk çocuk edebiyatına yansımaları incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 7 çocuk kitabı (Göl Çocukları, Eski Eser Kaçakçıları, Uyuyan Topaç, Dolunay Dedektifleri-1 İz Peşinde, İstanbul’u Çalıyorlar, Çalınan Kent, Ayşegül’e Ne Oldu?) oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre tarihi eser kaçakçılığı konulu kitaplarda adam kaçırma, tehdit gibi diğer suçların da işlendiği tespit edilmiştir. Eserlerin üzerinde durduğu temel konulardan birinin tarihi eserlerin ülke ve insanlık mirası olduğu ve korunması gerektiğidir. Eserlerde dikkat çekici noktalardan birinin de tarihi eser kaçakçılığı olaylarında farklı karakterlere yer verildiği ve işbirliği, yardımlaşmanın öneminin vurgulandığı tespit edilmiştir. Toplumsal cinsiyet algısı konusunda duyarlı olan eserlerde hem erkek hem de kız çocuklarına yer verildiği tespit edilmiştir.

Çelik (2016), “Necdet Neydim’in Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Değer Eğitimi ve Bu Eserlerin Türkçe Öğretimine Katkısı” başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk kitapları yazarı Necdet Neydim’in çocuk edebiyatı eserleri değerler eğitimi çerçevesinde incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini yazarın 13 çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın incelemesinde ikilemeler, deyimler, atasözleri, kalıp sözler, yansıma sözcükler de dikkate alınmıştır. Araştırmanın sonucuna göre incelenen eserler değerler eğitimi açısından uygun görülmüştür. Türkçe öğretimi açısından ise yetersiz bulunmuştur.

Kolcu (2016), “Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılabilecek Tarihsel İçerikli Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Çeşitli Kavramlar Açısından Analizi” başlıklı yüksek lisans tezinde Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan tarihi içerikli roman-hikaye ve biyografik eserlerde kavram hatalarının olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla kavram hatalarının hangileri olduğunu ve ne şekilde yapıldığının da tespiti yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 4, 5, 6, ve 7.sınıflarda okuyan öğrencilere yönelik 8 kurgusal tarih kitabı (İstanbul’un Fethi, Peygamberin Fatih, Fatih Sultan Mehmet/Yeni Çağın Fatih, Neşeli, Keyifli, Macera ve Bilgi Dolu Osmanlı Tarihi Fatih Sultan Mehmet

Dönemi ve İstanbul'un Fethi, Fatih Sultan Mehmet, Bir İstanbul Rüyası Fatih, Tarihte Geleceğin İzleri:1 Sultandım Fatih oldum, Fatih Sultan Mehmet Çağlar Sultanı) oluşturmaktadır. Araştırmada Fatih Sultan Mehmet zamanını anlatan edebi ürünler tercih edilmiş ve bu ürünlerde kahramanlaştırma, istisnacılık, yoksaymacılık, yönlendirmecilik ve şimdıcilik kavramlarına göre analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre çoğunlukla yoksaymacılık ve şimdıcilik kavramları göze çarpmaktadır. Bu kavramlardan sonra kahramanlaştırma, yönlendirmecilik ve istisnacılık gelmektedir.

Kurtoğlu (2016), “Çocuk Edebiyatında Tarihi Metinlerden Yararlanma: Aşık Paşa'nın Garibname'si” başlıklı çalışmada Türk edebiyatının önemli eserlerinden olan Aşık Paşa'nın Garibname'si ve buna benzer metinlerin çocuk ve gençlerde değer eğitimi nasıl katkılar sağlayabileceği incelenmiştir. Araştırmanın incelemesinde Garibname'de yer alan hikayeler içerisinde çocuk edebiyatı metinlerine dönüştürülebilecek en uygun 4 hikaye belirlenmiştir. Hikayelerde işlenen konular, ana fikirler, temel değerler, kavramlar incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre bu seçilen hikayelerden çocuklar için hazırlanacak kitaplar çocuk edebiyatı ürünü olarak tavsiye edilebileceği belirtilmiştir. Bu hikayelerin ilmi, milli ve dini değerlere uygun olduğu, Atatürk ilke ve inkılaplarına uygun olduğu, iyi ve mutlu insan, iyi vatandaş yetiştirmeye uygun olduğu tespit edilmiştir.

Mert (2016), “Çocuk Edebiyatı Eleştirisinin Türkçe Öğretmen Adaylarının Çocuk Kitaplarını Gelişim Düzeylerine Göre Ayırıştırma Becerisine Etkisi” başlıklı çalışmada Türkçe öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı eleştirisinde çocuk kitaplarını gelişim düzeylerine göre ayırıştırabilme becerileri incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 50 Türkçe öğretmen adayı (25'i deney grubu, 25'i kontrol grubu) oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 6 farklı yaş düzeyi için toplamda 24 çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın öğretim sürecinde kontrol grubunda çocuk edebiyatıyla ilgili bilgiler verilmiş, deney grubunda ise “Çocuk edebiyatı öğretimi nasıl yapılandırılmalıdır?” sorusuna verdiği yanıt doğrultusunda: Öğretmen adaylarına çocuk edebiyatının temel kavramlarıyla ilgili bilgiler verilmiş, çocuk edebiyatı tarihi incelenmiş, erken çocukluk ve çocukluk döneminin gelişim özellikleri incelenmiş, çocuk edebiyatı eserlerinde bulunması gereken özellikler belirlenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre deney grubu ile kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Deney grubundaki Türkçe öğretmen

adaylarının çocuk kitaplarını gelişim düzeylerine göre ayrıştırma becerilerini olumlu etkilediği tespit edilmiştir.

Şen (2016), “Çocuk Edebiyatında Bir Yaşam Gerçekliği Olarak Ölüm Olgusu Üzerine Bir İnceleme (Sevim Ak Örneği)” başlıklı çalışmada çağdaş çocuk edebiyatı yazarlarından Sevim Ak’ın eserlerinde ölüm olgusu incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Sevim Ak’ın 8 çocuk kitabı (Az Buçuk Teo, Gemici Dedem, Horoz Adam ve Korsan, Lodos Yolcuları, Puldan Taştan Lahanadan, Sıcak Çikolatalı Yolculuklar, Şarkını Denizlere Söyle, Vanilya Kokulu Mektuplar) oluşturmaktadır. Araştırmada ölüm olgusu, yaşlı karakterlerin ve çocuk karakterlerin ölüme yaklaşımları üzerine durulmuştur. Araştırmanın sonucuna göre incelenen eserlerin çocuk gerçekliğine uygun yazıldığı tespit edilmiştir. Tüm karakterler ölümü, biyolojik bir tükenme ve yaşamın bir parçası olarak ele almakta olduğu tespit edilmiştir. Ölümün gerçekçi bir şekilde anlatılması çocuk okur açısından önemli olduğu belirtilmiştir.

Yakar (2016), “Türk Çocuk Edebiyatında Göç Olgusu” başlıklı çalışmada göç olgusunun çocuk edebiyatına yansımaları incelenmiştir. Araştırmada Suriye’deki iç savaştan dolayı göç edenlerin savaş dolayısıyla ülkelerinden kaçış sürecinin çocuk edebiyatına nasıl yansıdığı, geride bıraktıkları hayatların ve duyulan özlemlerin çocuk edebiyatına nasıl yansıdığı, karşılaştıkları yeni hayata uyum süreçleri ve yaşadıkları travmanın çocuk edebiyatına nasıl yansıdığı, geleceğe dair umut ve hayallerinin çocuk edebiyatına nasıl yansıdığı incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Çiğdem Sezer’in Juju ve Gülsevin Kırıl’ın Umut Sokağı Çocukları adlı eserleri oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre her iki eserde de yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalan göçmen insanların, kaçabildikleri için kendilerini şanslı hissettikleri, geride bıraktıkları hayatı özledikleri ve karşılaştıkları yeni toplumsal hayata uyum sağlamak zorunda kaldıkları tespit edilmiştir.

Aslan (2015), “Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Çevre Sorunlarını Yansıtışı Bağlamında İncelenmesi” başlıklı çalışmada çocuk edebiyatı eserlerinde çevre sorunlarını yansıtışı incelenmiştir. Araştırmada kitaplarda hangi çevre sorunlarının ele alındığı, çevrenin neden kirletildiği, çevre kirliliğinin sorumluları, çevre konusunda duyarlılığı, sorunların çözümleri için neler yapılması gerektiği, okurun yapması gerekenlerin sanatsal bir dille iletilip iletilmediği, görsellerin konuyla alakaları gibi konular incelenmiştir. Araştırmanın örnekleminde çocuk edebiyatı kitapların seçiminde belirlenen kriterler: kitapların ilköğretim ve ortaokul düzeyine hitap etmesi, çevre sorunlarını

ele alması, ilk baskılarının 2014-2015 yıllarında yapılması. Bu kriterlere göre araştırmanın örneklemini 13 çocuk kitabı (Bir Keloğlan Bir de Eşeği, Gözü Çok Ama Çok Ağrıyan Adam, Yedikır'ın Kuşları, Asla Neden Diye Sorma, Momo'nun Sarayı, İnatçı Tohum, Evliya Çelebi Gibi, Neşeli Ormanın Şair Kurbağası, Eve Giden Küçük Tren, Cin Atı, Moko ile Dinozo- Parkta Canavar, Moko ile Dinozo- Havuzda Canavar, Eve Yolculuk) oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre incelenen kitaplarda neredeyse bütün çevre sorunlarının ele alındığı görülmüştür. Çevrenin kirletilmesinin nedenlerinin eğitimsizlik, bilinçsizlik ve duyarsızlıktan kaynaklığı tespit edilmiştir. Çevreyi hem eğitimsiz hem de bilinçsiz insanların kirlettiği, para kazanmak için tarıma ve toprağa zarar veren zengin şirketlere satıldığı belirtilmiştir. Kitaplarda, özellikle kadınların ve çocukların çevreye karşı daha duyarlı oldukları tespit edilmiştir. Kitaplarda okura doğa sevgisini kazandıracak konuların işlendiği tespit edilmiştir.

Dinç (2015), “1980 Sonrası Çocuk Edebiyatı Literatüründe İllüstrasyon Uygulamaları ve Çocuğun Yaratıcılığını Tetikleyici Deneysel Bir Çalışma” başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk kitaplarının illüstrasyonları yapılırken neleri göz önünde bulundurulması gerektiği saptanmıştır. Araştırmanın incelemesinde ‘Pertik Hayallerini Kurtarıyor’ adlı hikaye için illüstrasyon önermelerinde bulunulmuştur. Araştırmanın sonucuna göre bir çocuk kitabı hazırlanırken metin ve illüstrasyonun birbirini tamamlaması gerektiği ve çocuğa görelilik ilkesinin göz önünde bulundurulması gerektiği tespit edilmiştir.

Türkyılmaz (2015), “Çocuk Edebiyatıyla Ötekileştirme (me)” başlıklı çalışmasında çocuk edebiyatı eserlerinde ötekileştirme unsurlarına dikkat çekilmiş ve ötekileştirmeme için çocuk eserlerinde dikkat edilmesi gereken hususlar incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 5 çocuk kitabı (Farklı Ama Aynı, Konrad Ya Da Konserve Kutusundan Çıkan Çocuk, Ö.T.E.K.İ (Gizli Topluluk), Yanlışlıkla Dünyanın Öbür Ucuna Uçan Çocuk) oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre incelenen kitaplarda farklı, anormal çocukların normal bireyler tarafından nasıl ötekileştirildikleri anlatılmıştır. Çocukların farklılıklara saygı duyması, farklılıkları zenginlik sayıp onları ötekileştirmemeyi öğrenmeleri için çalışmada yer alan bu kitapların okunması gerektiğini belirtmiştir.

Aykaç ve İlhan (2014), “Çocuk Edebiyatı Metinleriyle Kurgulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Konuşma Becerilerine Etkisi” başlıklı çalışmasında Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı metinleri kullanılarak yaratıcı drama etkinliklerinin

konuşma becerilerine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu deney grubunda 18, çalışma grubunda 22 olmak üzere toplamda 40 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri ‘Konuşma Becerisi Puanlama Anahtarı’ ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda Çocuk Edebiyatı Metinleri, Konuşma, Öğrenme, Sözcük Dağarcığı, Derse Katılım, Duygular, İletişim temaları oluşturulmuştur. Araştırmanın sonucuna göre konuşma becerisi için yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile geleneksel eğitimin uygulandığı kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Deney grubu ile yapılan drama etkinliklerinde öğrencilerin ve sınıf öğretmenlerinin duygu ve düşüncelerini olumlu etkilediği tespit edilmiştir.

Balta (2014), “Çocuk Edebiyatı Dairesinde Gülten Dayıoğlu’nun Fantastik-Bilim Kurgusu” başlıklı çalışmada Gülten Dayıoğlu’nun çocuk kitapları fantastik ve bilim kurgu özellikleri bakımından incelenmiştir. Fantastik ve bilim kurgu türlerinin birbirleriyle benzer ve birbirlerinden farklı yönleri bakımından analiz edilmiştir. Araştırmanın örneklemini Gülten Dayıoğlu’nun 5 fantastik çocuk kitabı (Kıyamet Çiçekleri, Ganga, Midos Kartalı’nın Gözleri, Mo’nun Gizemi, Otran ve İkizler) ve 2 bilim kurgu kitabı (Dünya Çocukların Olsa, Işın Çağı Çocukları) olmak üzere toplamda 7 çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre Gülten Dayıoğlu fantastik ve bilim kurgu eserlerinde eğitici olma ilkesini verimli kullandığı tespit edilmiştir. Yazarın bilim kurgu eserlerinin bilim temeli üzerine kurmadığı, var olan dünyayı eleştirdiği tespit edilmiştir.

Çakır (2014), “Çocuk Edebiyatına Psikopedagojik ve Sosyopedagojik Açidan Yaklaşım” başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk edebiyatının sosyopedagoji ve psikopedagoji bilimlerine uygulanabilirliği incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre çocuğun gelişimi bütüncül yaklaşımla ele alınmalıdır. Bunu da sağlamak için çevresi, ailesi, sosyo-ekonomik durumu, yaşı ve gelişim düzeyi göz önünde bulundurulmalıdır. Sosyopedagoji ve psikopedagoji aile eğitimi sunmalı ve bu sayede çocuğun özerk, benlik saygısı yüksek ve sosyal kimlik kazanmasına yardımcı olunabilir.

Karataş (2014), “Çocuk Edebiyatında ‘Karakter’ Kavramı” başlıklı çalışmada çocuk edebiyatı ürünlerinde kullanılan veya oluşturulan karakterlerin nasıl olması gerektiği ve çocukların gelişim düzeylerine karakterlerin sahip olması gereken özellikler belirlenmiştir. Bu konuda yapılmış çalışmalar incelenmiş, Sedat Sever’in Çocuk ve Edebiyat adlı eseri odak noktasına alınmıştır. Araştırmanın sonucuna göre Türk çocuk edebiyatındaki karakterlerin “büyümüş de küçülmüş”, yetişkin gibi düşünen, örnek

davranışlar sergileyen, hatasız minik kahramanlar olduğu tespit edilmiştir. Bunun da sebebi olarak çocuk edebiyatı yazarlarının çocukları yetişkin gibi gördükleri, çocukları eğitme görevlerini abarttıkları, mizahı, ironiyi, fantastikliği ikinci plana attıkları; sevimsiz, didaktik ve aşırı idealist tipleri karakter olarak çocuk okurlara sundukları tespit edilmiştir.

Bağcı (2013), “Çocuk Edebiyatı Ürünleriyle Çocuklar İçin Yazılmış Eserlerin Değerler Eğitimi Bağlamında Karşılaştırılması” başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk edebiyatı ürünlerindeki değerlerle, çocuklar için yazılmış güdümlü eserlerdeki değerler tespit edilmiştir. Araştırmanın evrenini Kemalettin Tuğcu, Gülten Dayıoğlu, Muzaffer İzgü, Ömer Seyfettin ve Cahit Zarifoğlu’nun çocuk edebiyatı eserleriyle, değerler eğitimi konulu çocuk eserleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu yazarların 3’er hikayesi ve 5 farklı yayınevine ait 5 ayrı değerler eğitimi hikaye seti oluşturmaktadır. Araştırmanın incelemesinde eserlerin hepsi okunmuş, değerler tespit edilmiş, değerlendirmeler yapılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre çocuk edebiyatı yazarlarının eserlerinin de değerler eğitimi açısından da mükemmel, eksiksiz ve kusursuz olmadığı görülmüştür. Böylece eserlerin birbirini tamamladığı düşünülmüştür. Bu eserlerin çocuklar için kullanımı hem çocuk edebiyatı açısından hem de değerler eğitimi açısından uygun görülmüştür.

Çiftçi (2013), “Çocuk Edebiyatında Yaş Gruplarına Göre Kitaplar ve Özellikleri” başlıklı çalışmada çocuk edebiyatı kitaplarının değerlendirilmesi yapılmış ve bunlar yaş gruplarına göre sınıflandırılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre 1 ve 2. Sınıflarda basit masallar, hayvan öyküleri, büyük boy resimli az yazılı kitaplar, boyamalı resimli kitaplar; 3. Sınıflarda efsaneler, masallar, gerçeğe yakın öyküler; 4 ve 5. Sınıflarda ise çocuk romanları, tarih öyküleri, gezi yazıları okutulması gerektiği belirtilmiştir. Yaş gruplarına göre örnek kitaplar ise şöyle belirtilmiştir: 1-3 yaş grubu için; Sesler, İlk Sözlüğüm, Minik Tavşan Yatma Zamanı. 3-4 yaş grubu için; Kuşumu Kim Kışkışladı, Düşler Teknesi, Üç Kuzucuk. 4-6 yaş grubu için; Küçük Prens’in Doğum Günü, Yalnız Yılan, Fili Tuttu Bir Yılan, Öyle Eğleniyorum Ki. 6-8 yaş grubu için; Kuşların Alfabetesi, Kuş Ayak, Şiir Gemisi, Yazıları Seven Ayı. 8-10 yaş grubu için; Dünyaya Gelen Adam, Bir Şeftali Bin Şeftali, Müzik Satan Çocuklar. 10-12 yaş grubu için; Küçük Prens, Kafka’nın Ardına Yolculuk, Vanilya Kokulu Mektuplar.

Durmuş (2013), “İlköğretim 2.Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerilerinin Geliştirilmesinde Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezinde

çocuk edebiyatı eserleri ile çocukların dinleme becerilerini geliştirmek için kullanılan çeşitli yöntem ve tekniklerin 2.sınıf öğrencilerinin dinleme becerileri üzerine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu ilköğretim 2.sınıf öğrencileri (n=23) oluşturmaktadır. Araştırmanın yürütülmesinde 12 haftalık bir süreç takip edilmiştir. Araştırmanın verilerin analizinde “Dinleme Becerisi Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre çocuk edebiyatı ürünlerinin öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmede önemli etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Yazıcı (2013), “Çocuk Edebiyatı Alanında Üniversitelerde Yapılan Lisans Sonrası Çalışmalar” başlıklı çalışmasında çocuk edebiyatı alanında yapılan akademik araştırmaların hangi içerik ve yönelimleri konu edindiği ve bu alandaki eğilimleri tespit etmek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın örneklemini 249 tez oluşturmaktadır. Tezlerin sınıflandırılmasında tezin hazırlandığı üniversite, enstitü ve anabilim dalı; yayın yılı, eğitim düzeyi, tezin konusu ve hangi açıyla yaklaştıkları göz önünde bulundurulmuştur. Araştırmanın sonucuna göre yazılan tezlerin %87’sinin yüksek lisans, %13’ünün de doktora tezi olduğu tespit edilmiştir. Yazılan tezlerin en çok Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında yazıldığı tespit edilmiştir. Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Ana Bilim Dalında bu konuda tez yazılmaması ilginç olduğu belirtilmiştir. Çocuk edebiyatına yönelik akademik ilginin son yıllarda arttığı tespit edilmiştir.

Demirbaş (2012), “Çocuk Edebiyatı Eserlerinin 6.Sınıf Öğrencilerinin Karakter Gelişimine Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezinde çocuk edebiyatı eserlerinin öğrencilerin karakter gelişimlerine etkisi olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu ortaokul 6.sınıf öğrencilerinden oluşan 70 katılımcı (35 öğrenci deney grubu- 35 öğrenci kontrol grubu) oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama sürecinde 14 haftalık plan uygulanmıştır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında ‘Ahlaki Olgunluk Ölçeği’ kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 12 çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırmada karakter eğitime yönelik çalışmalar, afişler, resim vb. görseller kullanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre deney grubu ve kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Çocuk edebiyatı eserlerinin karakter eğitimi geliştirmede önemli katkılarının olduğu belirtilmiştir.

Kolaç, Demir ve Karadağ (2012), “Öğretmen Adaylarının Dil Eğitiminde Çocuk Edebiyatı Metinlerinin Kullanımına Yönelik Görüşleri” başlıklı çalışmasında Türkçe öğretmen adaylarının dil öğretiminde çocuk edebiyatı metinlerinin kullanımına yönelik algıları incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Türkçe öğretmen adayı 88 öğrenci

oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre çocuk edebiyatı metnlerinin dil gelişimine etkisiyle ilgili Türkçe öğretmen adayları “Kelime hazinesini geliştirdiğini, kendini ifade etme becerisi kazandırdığını, başkası okuduğunda etkili dinleme becerisi kazandırdığını, yazılı anlatım becerisini geliştirdiğini ve okuma alışkanlığı kazandırdığını” ifade etmişlerdir. Dil gelişimini en çok destekleyen çocuk edebiyatı metnlerinin “Öykü, masal, ninni, tekerleme, fabl, destan, çizgi roman ve bilmece” olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinleri kullanımında karşılaştıkları sorunların ise “Metin seçimi, ders kitaplarında bu metinlerin tür dağılımının uygun olmaması, lisans eğitiminde kuramsal bilgilere yoğunlaşılması ve uygulamaya yeterince yer verilmemesi, günümüzde çocuk edebiyatı ürünlerinin ortaya çıkarılamaması” olduğu tespit edilmiştir.

Okuyan, Gedikoğlu ve Karagül (2012), “Çocuk Edebiyatı Yapıtlarında Aile Kavramı” başlıklı çalışmada aile kavramının ilkökul çocuklarına yönelik yazılan çocuk kitaplarında nasıl işlendiğini incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Gülten Dayıoğlu, Hidayet Karakuş, Nur İçözü, Sevim Ak, Zeynep Cemali yazarlarının 3’er kitabı olmak üzere toplamda 15 çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın incelemesinde aile kavramı ana kategorisi belirlenmiş ardından aile tipleri, aile içi iletişim ve anne-baba tutumları alt başlıkları oluşturulmuştur. Araştırmanın sonucuna göre incelenen bütün kitaplarda tüm aile tiplerine (geniş aile, çekirdek aile, parçalanmış aile, geçiş ailesi) rastlanıldığı tespit edilmiştir. Bu aile tipleri arasında en çok yer verilen tipin çekirdek aile olduğu, bunun da sebebi olarak günümüzde en yaygın aile tipinin çekirdek aile olduğu belirtilmiştir. Kitaplarda ele alınan konuların gerçekçi olduğu ve çocuğun gerçekliğine de uyduğu tespit edilmiştir.

Yılmaz (2012), “Türk Çocuk Edebiyatı Kitaplarındaki Çocuk Gerçekliğine Eleştirel Bir Bakış” başlıklı doktora tezinde 7-11 yaş grubunda okutulmasında uygun görülen öykü ve romanlardaki çocuk modelleri incelenmiştir. Bu amaçla, çocuk kitaplarındaki çocukların özellikleri belirlenmiş, kahramanlar aracılığıyla değerler sunulmuş ve çocuk gerçekliğine nasıl bakıldığı araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini 1980-2010 yılları arasında 336 Tebliğler dergisinde taranılan ve Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının önerdiği 2692 yapıt oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre incelenen yapıtlarda en fazla vurgulanan karakter özelliğinin fiziksel özellik olduğu ondan sonra kişisel özellik, dini özellik, milli özellik ve demografik özellik olduğu tespit

edilmiştir. Kentte büyüyen/yaşayan kategorisinde en fazla vurgu yapılmıştır. Oyun oynama/oyunu sevmek kategorisinin en fazla yer verildiği de belirtilmiştir.

Yumru (2012), “Özerk Benlik Duygusu ve Çocuk Edebiyatı” başlıklı çalışmada özerk benlik duygusunun gelişiminde demokratik toplum oluşturulmasında çocuk edebiyatı ürünlerinin etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada kişilik gelişimi, özerk benlik duygusu, edebiyat ürünlerinin kişilik gelişimine etkisi, çocuk edebiyatı ürünlerinin özerk benlik gelişimine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinin çocukların kişilik gelişimine, yaşam biçimlerine, duygu dünyasına katkı sağladığı tespit edilmiştir. Bunun yanında çocuğun problem çözme becerisini artırdığı, girişimci, yaratıcı, kendine güvenen, kendisiyle ve çevresiyle barışık, dengeli bir insan olmasına katkıda bulunduğu da belirtilmiştir.

Aykaç (2011), “Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatı Metinleriyle Kurgulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Anlatma Becerilerine Etkisi” başlıklı doktora tezinde çocuk edebiyatı metinleri kullanılarak yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin anlatma becerilerine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 4.sınıf öğrencilerinden oluşan deney grubu (n=20) ve kontrol grubu (n=24) olmak üzere toplamda 44 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel verileri için ‘Konuşma Becerisi Puanlama Anahtarı’ ve ‘Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği’ kullanılmış, nitel verileri toplamak için de öğrenci ve öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre deney grubu ile kontrol grubu arasında konuşma ve yazma becerilerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşmeler de bu sonucu doğrulamaktadır.

Destebaşı (2011), “Çocuk Edebiyatı Eserlerinin 7. Ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Karakter Gelişimine Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezinde karakter eğitimi uygulamalarında çocuk edebiyatı eserlerinin kullanımının karakter gelişimine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 7. Ve 8. Sınıf öğrencilerinden deney grubu (n=45) ve kontrol grubu (n=44) olmak üzere toplamda 89 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmanın deney grubunda edebiyat temelli karakter eğitimi uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini 10 çocuk kitabı (Fadiş, İpini Koparan Uçurtma, Mago, Masal Masal İçinde, Mecit’in Maceraları, Memiş Can, Sevginin Kuş Kanatları, Kelime Dimne, Patenli Kız, Yankılı Kayalar) oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerini toplamak için ‘Ahlaki Olgunluk Ölçeği’ kullanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre deney grubunda

uygulanan edebiyat temelli karakter eğitimi etkili olmuştur. Kontrol grubunda ise herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Kutlu (2011), “Okulöncesi Çocuk Edebiyatı Yapıtlarındaki Resimlerin Çocuğa Göreliliğinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Eskişehir İli Örneği)” başlıklı yüksek lisans tezinde okulöncesi çocuk kitaplarındaki resimlerin çocuğa görelilik ilkesine göre öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 21 okulöncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerini toplamak için öğretmenlerle görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre okulöncesi öğretmenlerin çocuk edebiyatı eserlerinin son yıllarda nitelik olarak ve sayı olarak artış gösterdiği ve bunun sebebinin de son yıllarda gelişen teknoloji ve çocuk edebiyatına yönelik ilginin artması olduğu belirtilmiştir. Eserlerin çocuğa görelilik ilkesine uygun olduğu, biçimsel ve içerik özellikleri açısından çocukların yaş seviyelerine göre hazırlandığı tespit edilmiştir.

Yakar (2011), “Mustafa Ruhi Şirin’in Türk Çocuk Edebiyatındaki Yeri ve Eserlerinin Eğitsel Değeri Üzerine Bir İnceleme” başlıklı doktora tezinde çocuk kitapları yazarı Mustafa Ruhi Şirin’in eserlerinin eğitsel değerini ve çocuk edebiyatımızdaki yeri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın örneklemini Mustafa Ruhi Şirin’in bütün eserleri (14’ü kuramsal ve 15’i edebi türde olmak üzere toplamda 29 eser) oluşturmaktadır. Araştırmanın incelemesinde yazarın bütün eserleri, hayatı ve çocuk edebiyatı hakkındaki görüşleri dikkate alınmıştır. Araştırmanın sonucuna göre Mustafa Ruhi Şirin’in çocuğu hayatının ve eserlerinin merkezine aldığı, çocuğa görelilik ilkesine uyarak eserlerini kaleme aldığı, eğitsel unsurlara yer verdiği tespit edilmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, incelenen dokümanlar, verilerin toplanması ve analizi çalışmalarına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

TUBİTAK Yayınları'nın “Matematik Her Yerde Serisi” resimli çocuk kitaplarının ilkokul matematik öğretim programı kazanımları açısından incelenmesini amaçlayan bu çalışma, yazılı metinlerin (öykü/roman) incelenip belli kategoriler çerçevesinde çözümlenmesini gerektirdiğinden bir nitel araştırma olarak doküman inceleme yöntemi ile yürütülmüştür (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Nitel araştırma; sosyoloji, antropoloji, felsefe, psikoloji gibi güçlü kuramsal temellere dayandırılarak, çeşitli disiplinlerle zenginleştirilen bir yöntemdir. Bu disiplinlerin ortak görüşü; insan davranışlarını incelemek için, fen ve matematik alanlarındaki değişkenler için kullanılan yöntemlerin yetersiz olduğu ve bu yüzden de insan davranışlarının içinde bulunduğu ortam içinde yani doğasında ve çok yönlü araştırılması gerektiğidir (Güler ve ark., 2015; Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Nitel araştırma, daha çok insanı, insan doğasını, deneyimlerini, algılarını, davranışlarını ve inançlarını detaylı bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırmalar, sordukları sorularla nicel araştırmalardan farklılık göstermektedir. Nitel araştırmalar sordukları niçin sorusu ile, insanların neyi hangi amaçla yaptıklarını ve düşündüklerini derinlemesine inceleyerek anlamaya çalışmaktadır (Given, 2021; Creswell, 2021).

Nitel araştırmanın sahip olduğu belirgin özellikleri vardır. Bu özelliklerin bilinmesi, nitel araştırmanın detayını görebilmemize ve bu yöntemi uygulayabilmemize katkı sağlayacaktır. Bu özellikler alan yazında şu şekildedir (Güler ve ark., 2015; Özden ve Saban, 2019; Silverman, 2018; Yıldırım ve Şimşek, 2018);

- Nitel araştırmalar, verilerin analizinde nicel araştırmaların aksine sayısal verilerin yerine kelimelerden yararlanarak verileri yorumlayan bir yöntemdir.

- Nitel araştırmayı yapan araştırmacılar, başka araştırmacılar tarafından hazırlanmış anketleri veya ölçekleri kullanmazlar. Bunun yerine araştırmacılar gözlem, görüşme ve döküman analizi yaparak var olanı detaylandırarak incelemeyi ve yorumlamayı amaçlamaktadırlar.
- Nitel araştırmacılar, kendileri için bilginin asıl kaynağı konumunda olan katılımcıları kendi doğal alanları ve ortamları içinde, uzun süreli bir şekilde ele almaktadırlar.
- Nitel araştırmacılar veri toplama sürecini keskin hatlarla sınırlandırmak yerine yapılandırılmamış veya yarı yapılandırılmış yaklaşımları tercih ederek süreç içinde hem katılımcıların hem de araştırmacının esnekliğine önem vermektedir.
- Nitel araştırmada araştırmacı, tek bir kaynağı bağı kalarak araştırmasını gerçekleştirmek yerine, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi tekniklerini kullanarak pek çok kaynaktan veri toplayabilmektedir.
- Nitel araştırma süreci esnektir. Araştırmacının belirlemiş olduğı plan ve program, araştırma süreci başladıktan sonra gidişata göre kısmen veya tamamen değışebilmektedir.
- Nitel araştırmalarda amaç, araştırmacıların değı katılımcıların konuyla ilgili deneyimlerinin, görüşlerinin ve bakış açılarının yansıtılmasıdır.

3.2. Araştırmada İncelenen Kitaplar

Araştırma kapsamında; TUBİTAK Yayınları'nın Matematik Her Yerde Serisi resimli çocuk kitapları incelenmiştir.

3.3. Verileri Toplama Aracı

Araştırmada incelenen çocuk kitaplarının özelliklerinin belirlenebilmesi için araştırmacı tarafından geliştirilen “Matematik Öğretimine Uygunluğı Açısından Resimli Öykü Kitaplarını İnceleme Formu” kullanılmıştır. Bunun için öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Konuyla ilgili kitaplar, makaleler, araştırma raporları ve ölçme araçları incelenmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verilerini toplamak için, TÜBİTAK Yayınları'nın Matematik Her Yerde Serisi resimli çocuk kitaplarından 19 çocuk edebiyatı kitabı incelenmiş ve içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi, verilerin ana tema etrafında detaylandırılarak tündengelimsel olarak incelenerek tümevarımsal olarak ulaşılan kategoriler aracılığıyla bulguların ortaya çıkarılması sürecidir (Sözer ve Aydın, 2020). Genellikle sosyal bilimlerde alanlarında daha çok kullanılan içerik analizi, belirli kurallar çerçevesinde kodlamalar aracılığıyla bir metnin bazı kelimelerinin daha küçük kategoriler ile özetlendiği ve tekrarlanma özelliğine sahip bir tekniktir. İçerik analizinde araştırmacı bir veya birkaç metindeki tekrar eden sözcükleri veya kavramları tespit ederek bu metin veya metinlerdeki mesajlara ilişkin çıkarımlarda bulunmaktadır (Büyüköztürk ve ark, 2020). Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen güvenirlik formülüne (Güvenirlik: Görüş Birliği / Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı) göre güvenirlik katsayısı 0.92 bulunmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın verilerinin analizi sonucunda kategorize edilen bulgulara ve bulgulara ilişkin yorum ve açıklamalara yer verilmiştir.

4.1. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserlerinde hangi matematik kavram(lar)ına yer verilmiştir? Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 3

“Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Matematik Kavramları

No	Kitap Adı	Kavram(lar)
1	45 Kilogram Problemi	Ağırlık
2	Adalet Yerini Bulur	Sütun Grafiği
3	Ali’nin Ayak Kareleri	Alan
4	Bora’nın Pazar Heyecanı	Sayma
5	Büyükanneemin Dügme Kutusu	Gruplandırma
6	Görkem Sayıyor	Karşılaştırma
7	Hazine Avı	Koordinat Düzlemi
8	Kimde Kabarcık Var	Veri
9	Nerede Bu Kemik?	Resim Grafiği
10	Mira’ya Sorun	Uzunluk
11	Müge Her Şeyi Ölçüyor	Konum
12	Tarçın Nerede?	Sıra Sayıları
13	Tavuklar Taşmıyor	Çevre Uzunluğu
14	Temiz Kampçılar	Kesir
15	Uzay Mekiği Avcısı	Basamak Değeri
16	Uzun Bekleyiş	Matematiksel Tahmin
17	Yatma Zamanı	Çıkarma
18	Yavaş Kaan	Zaman
19	Zamanı Gelmişti Yaman	Saatler

Tablo 3 incelendiğinde, “Matematik Her Yerde Serisi”nde yer alan kavramların; ağırlık, sütun grafiği, alan, sayma, gruplandırma, karşılaştırma, koordinat düzlemi, veri, resim grafiği, uzunluk, konum, sıra sayıları, çevre uzunluğu, kesir, basamak değeri, matematiksel tahmin, çıkarma, zaman, saatler kavramlarından oluştuğu ve özellikle bir öğrenme alanında toplanmadığı ve genel olarak öğrenme alanlarına dağıldığı

görülmektedir. 19 kitaptan oluşan bu serinin bütün öğrenme alanlarına ilişkin kavramları ele alması çocukların Matematik öğrenmelerinin temel basamağını oluşturması ve Matematik Öğretimi’nde disiplinler arası yaklaşım açısından önem taşımaktadır.

4.2. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserlerinde kitap kapağında matematiksel kavram(lar) ile ilgili görseller yer verilmiş midir? Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 4

“Matematik Her Yerde Serisi” nde Kitap Kapaklarında Yer Alan Matematiksel Kavramlar

No	Kitap Adı	Kapak Görselleri
1	45 Kilogram Problemi	Kayıktaki “Bu kayık sadece 45 kg taşıyabilir.” yazısı
2	Adalet Yerini Bulur	Yer verilmemiştir.
3	Ali’nin Ayak Kareleri	Çim biçme servisi telefon numarası.
4	Bora’nın Pazar Heyecanı	Gruplandırılmış sebzeler
5	Büyükanne’nin Düşme Kutusu	Mezura
6	Görkem Sayıyor	Tabaklardaki farklı sayıda kurabiyeler
7	Hazine Avı	Harita
8	Kimde Kabarcık Var?	Yer verilmemiştir.
9	Nerede Bu Kemik?	Yer verilmemiştir.
10	Mira’ya Sorun	Yer verilmemiştir.
11	Müge Her Şeyi Ölçüyor	Mezura
12	Tarçın Nerede?	Yer verilmemiştir.
13	Tavuklar Taşınıyor	Yer verilmemiştir.
14	Temiz Kampçılar	Yer verilmemiştir.
15	Uzay Mekiği Avcısı	Gruplama
16	Uzun Bekleyiş	Saat
17	Yatma Zamanı	Sayı
18	Yavaş Kaan	Saat
19	Zamanı Gelmişti Yaman	Saat

Tablo 4 incelendiğinde “Matematik Her Yerde Serisi”nde yer alan kitapların kitap kapaklarında yer alan matematiksel kavramlar incelendiğinde, yedi kitabın kapağında (Adalet Yerini Bulur, Kimde Kabarcık Var?, Nerede Bu Kemik?, Mira’ya Sorun, Tarçın Nerede?, Tavuklar Taşınıyor, Temiz Kampçılar) Matematik ile ilgili herhangi bir kavrama yer verilmediği tespit edilmiştir. Bazı, kitap kapaklarında yer alan kavramların birebir kitabın içeriğindeki kavramlarla örtüştüğü, bazılarının ise kitabın konusu ve içinde

yer alan kavramı doğrudan sezdirecek nitelik taşımadığı görülmüştür. “Matematik Her Yerde Serisi” çeviri kitaplardan oluştuğu için çeviri yapılırken asıl kapağa bağlı kalınması gerektiğinden aynı kapak görsellerinin kullanıldığı

4.3. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserlerinde görsellerde matematiksel kavram(lar)a yer verilmiş midir?

Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 5

“Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Kitap Görsellerinde Matematik Kavramları

No	Kitap Adı	Kitap Görselleri
1	45 Kilogram Problemi	Terazi, kg, sayı (45, 9)
2	Adalet Yerini Bulur	Sütun grafiği, Artırmak(yükseltmek), para, saat, sayı (10:00)
3	Ali’nin Ayak Kareleri	Adım, tablo, metre, alan, sayı (18,20,200,360)
4	Bora’nın Pazar Heyecanı	Sayı (1-20, 2-40, 5-10, gruplandırma, ölçü
5	Büyükanneimin Düğme Kutusu	Saat, sayı (3,9:00), mezura, gruplandırma, kare
6	Görkem Sayıyor	Saat, dijital saat, analog saat, sayı (7:00, 7, 3, 4,1,2)
7	Hazine Avı	Tablo, harita, ileri, yukarı, sayı (1,2,3,4,5, 1889, 1937, 1991), yön, tarih
8	Kimde Kabarcık Var	Gün, sayı (7, 10), çentik, tablo, grafik
9	Nerede Bu Kemik?	Harita
10	Mira’ya Sorun	Resimli grafik, tablo
11	Müge Her Şeyi Ölçüyor	Mezura, gruplandırma, %, sayı (50, 5:00, 18, 10, 5), saat, santimetre
12	Tarçın Nerede?	Yükseklik, kat, sayı (6, 4, 2), aşağı, yukarı
13	Tavuklar Taşmıyor	Metre, sayı (12, 5, 1, 4, 2, 3), üçgen, kare, dikdörtgen
14	Temiz Kampçılar	8 cin Ali, 9 cin Ali
15	Uzay Mekiği Avcısı	Sayı (10.000,4, 2, 5, 1, 3, 6, 4, 9),binler, yüzler, onlar, birler,
16	Uzun Bekleyiş	Saat, metre, sayı (12, 1:20, 1:25
17	Yatma Zamanı	Saat, gece, sayı (30, 4, 26, 2, 1, 25, 21, 6, 15, 8, 7, 3), çıkarma, çıkarma çizgisi
18	Yavaş Kaan	Sıra olma, Dama oyunu, saat, bozuk para, süre, sayı (80), fiyat, metre, günlük program
19	Zamanı Gelmişti Yaman	Saat, Gece-Gündüz, Günlük Rutinler

Tablo 5 incelendiğinde “Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Kitap Görsellerinde Matematik Kavramlarının; terazi, kg, sayı, sütun grafiği, artırmak(yükseltmek), para, saat, adım, tablo, metre, alan, gruplandırma, ölçü, mezura, gruplandırma, kare, dijital saat, analog saat, dijital saat, gün, çentik, tablo, grafik , resimli grafik, %, santimetre, yükseklik, kat, aşağı, yukarı, metre, üçgen, kare, dikdörtgen, binler, yüzler, onlar, birler, gece, çıkarma, çıkarma çizgisi, sıra olma, dama oyunu, bozuk para, süre, fiyat, günlük program, gece-gündüz, günlük rutinler olduğu görülmektedir.

4.4. “Matematik Her Yerde Serisi” çocuk edebiyatı eserleri İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programından hangi kazanımlarla ilişkilendirilebilir? Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 6
“Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Kitaplarda İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı Kazanımları

No	Kitap Adı	Kazanımlar
1	45 Kilogram Problemi	“M.1.3.4.1. Nesneleri kütleleri yönünden karşılaştırır ve sıralar.” “M.2.3.4.1. Nesneleri standart araçlar kullanarak kilogram cinsinden tartar ve karşılaştırır.” “M.2.3.4.2. Kütle ölçme birimiyle ilgili problemleri çözer.” “M.3.3.6.1. Nesneleri gram ve kilogram cinsinden ölçer.” “M.3.3.6.2. Bir nesnenin kütlesini tahmin eder ve ölçme yaparak tahmininin doğruluğunu kontrol eder.” “M.3.3.6.3. Kilogram ve gramla ilgili problemleri çözer.” “M.4.3.5.1. Yarım ve çeyrek kilogramı gram cinsinden ifade eder.” “M.4.3.5.2. Kilogram ve gramı kütle ölçerken birlikte kullanır.” “M.4.3.5.3. Ton ve miligramın kullanıldığı yerleri belirler.” “M.4.3.5.4. Ton-kilogram, kilogram-gram, gram-miligram arasındaki ilişkiyi açıklar ve birbirine dönüştürür.” “M.4.3.5.5. Ton, kilogram, gram ve miligram ile ilgili problemleri çözer.”
2	Adalet Yerini Bulur	“M.4.4.1.1. Sütun grafiğini inceler, grafik üzerinde yorum ve tahminler yapar.” “M.4.4.1.2. Sütun grafiğini oluşturur.” “M.4.4.1.3. Elde ettiği veriyi sunmak amacıyla farklı gösterimler kullanır.”

Tablo 6

“Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Kitaplarda İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı Kazanımları (devamı)

No	Kitap Adı	Kazanımlar
3	Ali’nin Ayak Kareleri	“M.1.3.1.1. Nesneleri uzunlukları yönünden karşılaştırır ve sıralar.” “M.3.3.3.1. Şekillerin alanını standart olmayan uygun malzeme ile kaplar ve ölçer.” “M.3.3.3.2. Bir alanı, standart olmayan alan ölçme birimleriyle tahmin eder ve birimleri sayarak tahminini kontrol eder.” “M.4.3.3.1. Şekillerin alanlarının, bu alanı kaplayan birim karelerin sayısı olduğunu belirler.” “M.4.3.3.2. Kare ve dikdörtgenin alanını toplama ve çarpma işlemleri ile ilişkilendirir.”
4	Bora’nın Heyecanı	Pazar “M.1.1.1.4. 20’ye kadar (20 dâhil) ikişer ileriye, birer ve ikişer geriye sayar.”
5	Büyükanne’nin Düğme Kutusu	“M.1.2.1.2. Günlük hayatta kullanılan basit cisimleri, özelliklerine göre sınıflandırır ve geometrik şekillerle ilişkilendirir.” “M.2.4.1.1. Herhangi bir problem ya da bir konuda sorular sorarak veri toplar, sınıflandırır, ağaç şeması, çetele veya sıklık tablosu şeklinde düzenler; nesne ve şekil grafiği oluşturur.” “M.4.4.1.3. Elde ettiği veriyi sunmak amacıyla farklı gösterimler kullanır.”
6	Görkem Sayıyor	“M.1.1.1.2. Nesne sayısı 20’ye kadar (20 dâhil) olan bir topluluktaki nesnelerin sayısını belirler ve bu sayıyı rakamla yazar.” “M.1.1.1.5. Nesne sayıları 20’den az olan iki gruptaki nesneleri birebir eşler ve grupların nesne sayılarını karşılaştırır.”
7	Hazine Avı	“M.2.2.2.1. Yer, yön ve hareket belirtmek için matematiksel dil kullanır.”
8	Kimde Kabarcık Var	“M.2.4.1.1. Herhangi bir problem ya da bir konuda sorular sorarak veri toplar, sınıflandırır, ağaç şeması, çetele veya sıklık tablosu şeklinde düzenler; nesne ve şekil grafiği oluşturur.” “M.3.4.1.1. Şekil ve nesne grafiğinde gösterilen bilgileri açıklayarak grafikten çetele ve sıklık tablosuna dönüşümler yapar ve yorumlar.” “M.3.4.1.3. En çok üç veri grubuna ait basit tabloları okur, yorumlar ve tablodan elde ettiği veriyi düzenler.” “M.4.4.1.1. Sütun grafiğini inceler, grafik üzerinde yorum ve tahminler yapar.” “M.4.4.1.2. Sütun grafiğini oluşturur.”

9	Nerede Bu Kemik?	“M.2.2.2.1. Yer, yön ve hareket belirtmek için matematiksel dil kullanır.”
---	------------------	--

Tablo 6

“Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Kitaplarda İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı Kazanımları (devamı)

No	Kitap Adı	Kazanımlar
10	Mira’ya Sorun	“M.2.4.1.1. Herhangi bir problem ya da bir konuda sorular sorarak veri toplar, sınıflandırır, ağaç şeması, çetele veya sıklık tablosu şeklinde düzenler; nesne ve şekil grafiği oluşturur.” “M.3.4.1.1. Şekil ve nesne grafiğinde gösterilen bilgileri açıklayarak grafikten çetele ve sıklık tablosuna dönüşümler yapar ve yorumlar.” “M.3.4.1.2. Grafiklerde verilen bilgileri kullanarak veya grafikler oluşturarak toplama ve çıkarma işlemleri gerektiren problemleri çözer.” “M.3.4.1.3. En çok üç veri grubuna ait basit tabloları okur, yorumlar ve tablodan elde ettiği veriyi düzenler.” “M.4.4.1.3. Elde ettiği veriyi sunmak amacıyla farklı gösterimler kullanır.”
11	Müge Her Şeyi Ölçüyor	“M.2.3.1.1. Standart olmayan farklı uzunluk ölçme birimlerini birlikte kullanarak bir uzunluğu ölçer ve standart olmayan birimin iki ve dörde bölünmüş parçalarıyla tekrarlı ölçümler yapar.” “M.2.3.1.2. Standart uzunluk ölçme birimlerini tanıır ve kullanım yerlerini açıklar.” “M.2.3.1.3. Uzunlukları standart araçlar kullanarak metre veya santimetre cinsinden ölçer.”
12	Tarçın Nerede?	“M.1.1.1.5. Nesne sayıları 20’den az olan iki gruptaki nesneleri birebir eşler ve grupların nesne sayılarını karşılaştırır.” “M.1.3.3.3. Belirli olayları ve durumları referans alarak sıralamalar yapar.” “M.2.1.1.7. 100’den küçük doğal sayılar arasında karşılaştırma ve sıralama yapar.”
13	Tavuklar Taşınıyor	“M.3.3.2.2. Şekillerin çevre uzunluğunu standart olmayan ve standart birimler kullanarak ölçer.” “M.3.3.2.3. Şekillerin çevre uzunluğunu hesaplar.” “M.3.3.2.4. Şekillerin çevre uzunlukları ile ilgili problemleri çözer.” “M.4.3.2.1. Kare ve dikdörtgenin çevre uzunlukları ile kenar uzunlukları arasındaki ilişkiyi açıklar.”

Tablo 6

“Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Kitaplarda İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı Kazanımları (devamı)

No	Kitap Adı	Kazanımlar
14	Temiz Kampçılar	“M.1.1.4.1. Bütün ve yarımı uygun modeller ile gösterir, bütün ve yarım arasındaki ilişkiyi açıklar.” “M.2.1.6.1. Bütün, yarım ve çeyreği uygun modeller ile gösterir; bütün, yarım ve çeyrek arasındaki ilişkiyi açıklar.” “M.3.1.6.1. Bütün, yarım ve çeyrek modellerinin kesir gösterimlerini kullanır.” “M.3.1.6.2. Bir bütünü eş parçalara ayırarak eş parçalardan her birinin birim kesir olduğunu belirtir.” “M.3.1.6.6. Payı paydasından küçük kesirler elde eder.” “M.4.1.6.3. Bir çokluğun belirtilen bir basit kesir kadarını belirler.”
15	Uzay Mekiği Avcısı	“M.2.1.1.4. 100’den küçük doğal sayıların basamaklarını modeller üzerinde adlandırır, basamaklardaki rakamların basamak değerlerini belirtir.” “M.3.1.1.1. Üç basamaklı doğal sayıları okur ve yazar.” “M.3.1.1.3. Üç basamaklı doğal sayıların basamak adlarını, basamaklarındaki rakamların basamak değerlerini belirler.”
16	Uzun Bekleyiş	“M.1.3.1.3. Bir nesnenin uzunluğunu standart olmayan ölçme birimleri türünden tahmin eder ve ölçme yaparak tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder.” “M.2.3.1.4. Uzunlukları metre veya santimetre birimleri türünden tahmin eder ve tahminini ölçme sonucuyla karşılaştırarak kontrol eder.” “M.4.3.1.3. Doğrudan ölçebileceği bir uzunluğu en uygun uzunluk ölçme birimiyle tahmin eder ve tahminini ölçme yaparak kontrol eder.”
17	Yatma Zamanı	“M.1.3.3.3. Belirli olayları ve durumları referans olarak sıralamalar yapar.” “M.1.1.3.1. Çıkarma işleminin anlamını kavrar.” “M.1.1.3.2. 20’ye kadar (20 dâhil) olan doğal sayılarla çıkarma işlemi yapar.” “M.1.1.3.3. Doğal sayılarda zihinden çıkarma işlemi yapar.” “M.1.1.3.4. Doğal sayılarla çıkarma işlemini gerektiren problemleri çözer.” “M.2.1.2.2. İki sayının toplamında verilmeyen toplananı bulur.” “M.2.1.3.1. 100’e kadar olan doğal sayılarla onluk bozmayı gerektiren ve gerektirmeyen çıkarma işlemini yapar.”

Tablo 6

“Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Kitaplarda İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı Kazanımları (devamı)

No	Kitap Adı	Kazanımlar
18	Yavaş Kaan	“M.1.3.3.3. Belirli olayları ve durumları referans olarak sıralamalar yapar.” “M.1.3.3.1. Tam ve yarım saatleri okur.” “M.2.3.3.1. Tam, yarım ve çeyrek saatleri okur ve gösterir.” “M.2.3.3.2. Zaman ölçme birimleri arasındaki ilişkiyi açıklar.” “M.3.3.5.3. Olayların oluş sürelerini karşılaştırır.” “M.4.3.4.1. Zaman ölçme birimleri arasındaki ilişkiyi açıklar.” “M.4.3.4.2. Zaman ölçme birimlerinin kullanıldığı problemleri çözer.”
19	Zamanı Yaman	Gelmişti “M.1.3.3.3. Belirli olayları ve durumları referans olarak sıralamalar yapar.” “M.1.3.3.1. Tam ve yarım saatleri okur.” “M.2.3.3.1. Tam, yarım ve çeyrek saatleri okur ve gösterir.” “M.2.3.3.2. Zaman ölçme birimleri arasındaki ilişkiyi açıklar.” “M.3.3.5.3. Olayların oluş sürelerini karşılaştırır.” “M.4.3.4.1. Zaman ölçme birimleri arasındaki ilişkiyi açıklar.” “M.4.3.4.2. Zaman ölçme birimlerinin kullanıldığı problemleri çözer.”

Tablo 6 incelendiğinde “Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Kitaplarda İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı kazanımlarının İlkokul 1., 2., 3. ve 4. Sınıfa ait kazanımlar olduğu ve dört öğrenme alanına da dağıldığı görülmektedir. İncelenmesi yapılan “Matematik Her Yerde Serisi” nin tüm kitaplarında en az bir tane bile olsa Matematik kazanımına yer verildiği tespit edilmiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

“Matematik Her Yerde Serisi”nde Yer Alan Kitaplar incelendiğinde, kitapların Matematik öğretimi açısından önemli bir kaynak olduğu görülmüştür. 19 kitaptan oluşan bu seride kavramlar kitap kapağı görselleri, kitap içi görseller ve içeriğinde yer alma durumlarına göre incelenmiş ve kitapların İlkokul Matematik Öğretim Programı’nda hangi kazanımlarla ilişkilendirilebileceği içerik analizi ile tespit edilmiştir.

19 kitaptan oluşan bu serinin bütün öğrenme alanlarına ilişkin kavramları ele alması çocukların Matematik öğrenmelerinin temel basamağını oluşturması ve Matematik Öğretimi’nde disiplinler arası yaklaşım açısından önem taşımaktadır.

“Matematik Her Yerde Serisi”nde yer alan kitapların kitap kapaklarında yer alan matematiksel kavramlar incelendiğinde, yedi kitabın kapağında Matematik ile ilgili herhangi bir kavrama yer verilmediği tespit edilmiştir. Bazı, kitap kapaklarında yer alan kavramların birebir kitabın içeriğindeki kavramlarla örtüştüğü, bazılarının ise kitabın konusu ve içinde yer alan kavramı doğrudan sezdirecek nitelik taşımadığı görülmüştür. Edebi eserlerde ve özellikle çocuk edebiyatı eserlerinden kitap kapağının ilgi çekici, merak uyandırıcı ve kitabın içeriği hakkında ipucu verici nitelikte olması gerekmektedir. Bu bağlamda kitapların kapak tasarımı yapılırken hem kitabın içeriğine uygun hem de çocukların yaş grubuna uygun görsellerin seçilmesi çocukların kitap hakkındaki ilk bilgilerinin olumlu olmasına yol açacaktır. İncelemesi yapılan serinin bazı kitaplarının kapağındaki görsellerde matematiksel kavramların yer almaması kitap seçiminde tercih edilmeme nedeni oluşturabilir.

“Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Kitap Görsellerinde Matematik Kavramlarının; terazi, kg, sayı, sütun grafiği, artırmak(yükseltmek), para, saat, adım, tablo, metre, alan, gruplandırma, ölçü, mezura, gruplandırma, kare, dijital saat, analog saat, dijital saat, gün, çentik, tablo, grafik , resimli grafik, %, santimetre, yükseklik, kat, aşağı, yukarı, metre, üçgen, kare, dikdörtgen, binler, yüzler, onlar, birler, gece, çıkarma, çıkarma çizgisi, sıra olma, dama oyunu, bozuk para, süre, fiyat, günlük program, gece-gündüz, günlük rutinler olduğu görülmektedir. Matematik öğretiminin duyu organlarına hitap edecek şekilde planlanması öğrenmenin kalıcı olmasına ve matematiğin eğlenerek öğrenilmesine büyük katkıda bulunmaktadır. İncelenen kitapların tamamında matematik

kavramlarının görselleştirerek anlatılması çocukların ilgisini çekmede başarılı olmaktadır.

“Matematik Her Yerde Serisi” nde Yer Alan Kitaplarda İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı kazanımlarının İlkokul 1., 2., 3. ve 4. Sınıfa ait kazanımlar olduğu ve dört öğrenme alanına da dağıldığı görülmektedir. İncelenmesi yapılan “Matematik Her Yerde Serisi” nin tüm kitaplarında en az bir tane bile olsa Matematik kazanımına yer verildiği tespit edilmiştir. Seride bulunan kitapları bir bütün olarak değerlendirdiğimizde serinin ilkokul matematik kazanımları açısından oldukça değerli bir kaynak olduğu, kapak tasarımında matematik unsurlarına yeterince yer vermesi ile de ilkokul çocuklarının matematik öğrenmede temel kaynağı oluşturması kaçınılmazdır. Bu nedenlerle “Matematik Her Yerde Serisi”nin Matematik öğrenmeyi zevkli ve eğlenceli hale getirerek çocukların ilgisini çekeceği düşünülmektedir. Çocuk edebiyatı alanında çalışma yapan yazar, çizer ve yayınevlerinin de gerekli hassasiyeti göstermesi ortaya daha nitelikli ürünlerin çıkmasına vesile olacaktır.

Sonuç olarak aynı zamanda bu çalışma kapsamında incelenen kitapların görsel ve içeriğinde matematik kavramlarından Sayılar ve işlemler, cebir, ölçme ve veri işleme alanlarına yer verdikleri geometri alanına ise yeterince yer vermedikleri tespit edilmiştir. Tüm bu sonuçlar alanda yapılan diğer çalışmalarla paralellik göstermektedir.

Arslan Başdağ ve Dağlıoğlu'nun 2020 yılında yapmış olduğu çalışmada; 3-6 yaş grubu çocuklarına yönelik olarak ulusal ve yabancı yazarlar tarafından yayınlanmış olan resimli öykü kitaplarının resim ve metin kısımlarında, temel matematik becerilerine ne oranda yer verildiğini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Matematik becerileri açısından bakıldığında öykü kitaplarının metin kısımlarının %18,88'inde, resim kısımlarının ise %34,22'sinde bu becerilere yer verildiği bulunmuştur.

İnal Kızıltepe, Öztürk Samur ve Tekin (2018) tarafından yapılan “Çocuk Kitapları Yoluyla Matematik Becerilerinin Kazandırılmasına Yönelik Yapılmış Araştırmaların İncelenmesi” adlı çalışmada erken çocukluk döneminde matematik becerilerinin kazandırılmasında çocuk kitaplarının kullanılmasına ilişkin 2000-2016 yılları arasında yapılmış olan çalışmaların ulusal ve uluslararası düzeydeki durumunu değerlendirmeyi amaçlamışlardır. İncelenen yayınlarda çocuklara matematik becerilerinin kazandırılmasında çocuk kitaplarının kullanılmasının önemi, çocuk kitaplarının nasıl kullanılacağı ve seçim kriterleri konuları ele alındığı tespit edilmiştir.

Aslan(2019) yapmış olduğu “Z Kuşaağı Çocuklarının Matematik Öğreniminde ‘ Çocuk Edebiyatı’” adlı çalışmasında, alan yazın taramasında çocuk edebiyatının genel olarak ‘‘söz varlığını geliştirmede’’ ve ‘‘değerler eğitiminde’’ kullanılabileceğı düşüncesinin hâkim olduğunu tespit etmiştir. Teknolojik gelişmelerle birlikte çok yönlü düşünebilen ve değerlendirebilen Z kuşağına hem edebi unsurları tek bir kalıp halinde sunmak, hem de matematiksel becerileri çocukların hayal dünyasından geçirmeden aktarmak oldukça sıkıcı ve dikkat dağınıklığına sebebiyet vereceğı belirtilmiş, masal, hikâye, fıkra, tekerleme, deyim gibi edebi unsurlarda yer alan matematiksel beceriler, Matematik Dersi Öğretim Programı(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)’nda yer alan birinci sınıf öğrenme alanlarının içeriğı ve alt öğrenme alanları ile ilişkilendirilmiştir.

İlter (2014), İlkokul öğrencilerinin kendilerini ve içinde yaşadıkları dünyayı keşfedebilmeleri için öğretmenlerin öğrencilerin doğal eğilimlerini dikkate alması gerektiğini ve bu doğrultuda öğretmenlerin çocuk edebiyatı yoluyla öğretim programlarını bütünleştirerek öğrencilerin sorgulama, problem çözme, zamanı ve davranışı tanıma, disiplinler arası bağlantılar kurma gibi deneyimlerine ağırlık vermeleri önermektedir. Müfredatın çocuk kitapları aracılığıyla bütünleştirilmesi, öğrencilerin sosyal olaylar ve bilimin doğası hakkında karmaşık yapısal fikirler geliştirmelerine ve disiplinlerle ilgili kavramlar arasında mantıksal bağlantılar kurmalarına yardımcı olur. Müfredat entegrasyonu, öğrencilere anlamlı öğrenme deneyimleri sağlayarak olumlu tepkiler geliştirmelerini sağlar; bu nedenle onlara sayısız olanak sağlar. Bu noktada sosyal bilgiler dersinin matematikle bütünleştirilmesi öğrencilerin kendi dünyalarını anlamaları ve gerçek hayatta sosyal olaylarla ilgili matematiksel bağlantılar kurmaları gibi işbirlikli katkılar sağlayabilir. Sosyal bilgilerle birlikte matematik, kişisel deneyimler ile matematiksel düşünme arasında derin bağlantılar kurarak matematiğı sosyal hayatta kullanan aktif vatandaşlar yetiştirmeye yardımcı olabilir. Yapış olduğu çalışmada, belirli bir çocuk edebiyatı ürünleri örnekleminde sosyal bilgiler ve matematiğın entegrasyonunu incelemiştir. Bu amaçla, çalışmada nitel araştırma yöntemi olarak doküman analizi, verilerin analizinde içerik analizi tekniğı kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre sosyal bilgiler dersinin matematikle bütünleştirilmesi çocuk edebiyatı aracılığıyla mümkün olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Fırat ve Dinçer’ in 2020 yılında yapmış oldukları çalışmada; matematiksel kavramların yer aldığı okul öncesi döneme ilişkin resimli öykü kitaplarının biçim ve içerik olarak incelenmesi ile birlikte kitaplarda yer verilen matematiksel kavramların

belirlenmesi de amaçlanmış olup, çalışma doküman analizi yöntemine dayalı nitel bir araştırmadır. Çalışma grubunu Türkiye’de 2013-2018 yılları arasında basılan ve içeriğinde matematiksel kavramları barındırdığı düşünülen rastlantısal olarak seçilmiş 100 resimli çocuk kitabı oluşturmaktadır. Çalışmada araştırmacılar tarafından ilgili literatür taraması yapılarak oluşturulmuş ve uzman görüşü alınarak son şekli verilmiş olan “Resimli Öykü Kitapları Matematiksel İçerik Formu” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Resimli Öykü Kitapları Matematiksel İçerik Formu, kitapların genel bilgileri, biçimsel özellikleri, içerik özellikleri ve matematiksel kavramları içeren kısımlar olmak üzere dört bölümden oluşmuştur. Kitapların analizinde genel bilgiler, biçimsel özellikler ve içerik özellikleri frekans olarak hesaplanmış, matematiksel kavramları içeren bölümde ise betimsel analiz yapılmıştır. Çalışmada, resimli öykü kitaplarının konu ve temaları, çocukların yaş grubuna ve gelişimlerine uygunlukları, resim metin ilişkileri incelenmiş ve kitapların okul öncesi çocukları için yeterlilikleri belirlenmiştir. Sonuç olarak resimli öykü kitaplarında en fazla mekânda konum/yön ve sayma-sayı-rakam kavramlarının yer aldığı, olasılık kavramına kitaplarda en az sıklıkla yer verildiği ortaya çıkmış, grafik ve örüntü kavramlarına ise resimli öykü kitaplarında hiç yer verilmediği belirlenmiştir”.

Bu bağlamda,

- Araştırmaya dahil edilecek kitapların çeşitlendirilerek araştırmanın nicel ve nitel boyutlarla yapılması,
- Matematik öğretimi bağlamında sadece basılı kitapların değil dijital kitapların da incelenmesi,
- Araştırmanın okul öncesi ve orta öğretim kademeleri dikkate alınarak yapılması önerilebilir.
- Çocuk edebiyatı alanında çalışma yapan yazar, çizer ve yayınevlerinin de gerekli hassasiyeti göstermesi ve ortaya daha nitelikli ürünlerin çıkması,
- Çocuk edebiyatı alanında çalışma yapan yazar, çizer ve yayınevlerinin de gerekli hassasiyeti göstererek yazılacak/çizilecek yeni kitaplarda matematik kavramlarının görselleştirilerek anlatılması,
- Kitapların kapak tasarımı yapılırken hem kitabın içeriğine uygun hem de çocukların yaş grubuna uygun görsellerin Matematik bağlamına uygun seçilmesi, önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, K. Ü. (2003). Aktif Öğrenme Açısından Bir Çözümleme. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*. Sayı: 80.
- Akbulut, R. (2020). Türkiye’de Çocuk Edebiyatı Alanında Hazırlanan Tezlerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Akkoyunlu, B. (1995). Bilgi Teknolojisinin Okullarda Kullanımı ve Öğretmenin Rolü. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 105- 109.
- Albayrak, M. (2017). 1990 ve 2017 İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 685-701.
- Albayrak, M., Erkal, M. (2003). Başarıya Giden Yolda İfade ve Beceri Derslerinin (Türkçe-Matematik) Birlikteliği. *Milli Eğitim Dergisi*. Sayı: 158.
- Altunbay, M. ve Çakır, E. (2018). Çocuk Edebiyatı Ürünlerinde Savaş ve Göç Olgusu (“Uçurtma Avcısı” ve “Kuş Olsam Evime Uçsam” Adlı Eserler Örneklemleri). *Sakarya University Journal of Education*, 8(2), 96-110.
- Altundal, H. (2013). Öğretmen Adaylarının Düşünme Stilleri İle Matematik Öğretim Kaygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Arıcı, A. F. (2018). *Çocuk edebiyatı ve kültürü*. Pegem Akademi.
- Arslan Başdağ, D. ve Dağlıoğlu, H.E. (2020). Resimli Öykü Kitaplarının Temel Matematik Becerileri Açısından İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), Sf.233-253.
- Aslan, C. (2015). Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Çevre Sorunlarını Yansıtışı Bağlamında İncelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 12(2), 1818-1852.
- Aslan, C. ve Bayraktar, A. (2021). Çocuk Edebiyatı Ürünlerinde Farklı Sanatların Varlığına ve Sunuluş Biçimine İlişkin Bir İnceleme. *Dil Dergisi*, 172(1), 7-29.
- Aslan, O. (2019). Z Kuşağı Çocuklarının Matematik Öğreniminde ‘Çocuk Edebiyatı’. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 23-48.

- Aslan, Y. (2020). Çocuk Edebiyatında ‘Çocuk Felsefesi ’ne Jackson Konsepti Açısından Bir yaklaşım. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Ateş, G. (2002). *Orta Öğretimde Matematik Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Çözüm Yöntemleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Atılğan, A. (2021). Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Çocuğun Sanat Eğitimi Sürecine Katkıları Bağlamında Bir İnceleme (Leo Lionni Örneği). *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 4(1), 80-111
- Aydın, B. (2003). Bilgi Toplumu Oluşumunda Bireylerin Yetiştirilmesi ve Matematik Öğretimi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 183- 190.
- Aydın, B., Doğan, M. (2012). Matematik Öğretimi: Geçmişten Günümüze Matematik Öğretimi Önündeki Engeller. *Journal Of Science*.1,2.88-95.
- Aydoğan, M. ve İnce Samur, A. Ö. (2021). “Rafadan Tayfa” Çizgi Filminin Çocuk Edebiyatının Eğitsel İlkeleri Açısından İncelenmesi. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 159-183.
- Aykaç, M. (2011). Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatı Metinleriyle Kurgulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Anlatma Becerilerine Etkisi. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aykaç, M. ve İlhan, Ç. A. (2014). Çocuk Edebiyatı Metinleriyle Kurgulanan Yaratıcı Darama Etkinliklerinin Konuşma Becerilerine Etkisi. *Journal of Faculty of Educational Sciences*, 47(1), 209-234.
- Aytaş, G. (2003). Okuma gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. *Tübar*, 13, 155–160.
- Bağcı, E. (2013). Çocuk Edebiyatı Ürünleriyle Çocuklar İçin Yazılmış Eserlerin Değerler Eğitimi Bağlamında Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Bağcı Ayrancı, B., ve Aytaş, G. (2017). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çocuk Edebiyatının Eğitimde İşlevselliği Üzerine Görüşleri. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 4226-4240.

- Bağçeli Kahraman, Kartal ve Yıldız (2020). Resimli Çocuk Kitaplarında Çocuk Hakları. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi – ÇEDED*, 3(2), 138-163.
- Baki, A., Güven, B., Karataş, İ. (2004). *Dinamik Geometri Yazılımı Cebri İle Keşfederek Öğrenme*. Özel Tevfik Fikret Lisesi Eğitimde Yeni Yönelimler Sempozyumu, İzmir: Özel Tevfik Fikret Lisesi.
- Balcı, A. (2012). Türkiye’de çocuk edebiyatı üzerine hazırlanan lisansüstü tezler hakkında bir meta-analiz çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17), 195–206.
- Balta, E. E. (2014). Çocuk Edebiyatı Dairesinde Gülten Dayıoğlu’nun Fantastik-Bilim Kurgusu. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(31), 59-67.
- Balta, E. E. (2019). Çocuk Edebiyatı Üzerine Yapılmış Lisansüstü Çalışmaların İçerik Analizi (2011-2018 Yılları). *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi (OPUS)*, 10(17).
- Baş, B. (2010). Söz varlığının oluşumu gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 137–159.
- Baş, B. (2015). *Türkçe öğretimi açısından çocuk edebiyatı*. Pegem Akademi.
- Baş, B. ve Biros ,Y. (2019). Çeviri Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Yer Alan Değerler Üzerine Bir Araştırma. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 1095-1114.
- Başar, S. (2021). Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Eğitimi Çerçevesinde Şermin Yaşar’ın Eserlerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Siirt
- Baykul. Y. (2021). *İlkokulda Matematik Öğretimi* (15. Baskı). Pegem Akademi.
- Baytaş, S., H. (2019). İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarındaki Çocuk Edebiyatı Metinlerinde Moral Değerler Sistemi (5, 6, 7, 8.Sınıf /2005-2017). Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Baz, B. (2019). Çocuk Edebiyatı Metinlerine Dayalı Programın İlkokul Öğrencilerinin Yaratıcı Düşünme Becerilerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Beşer, R. (2019). *Resimli çocuk kitaplarının zorbalık olgusu açısından doküman analizi*

- ile incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Uludağ Üniversitesi, Bursa. Ulusal Tez Merkezi.
- Biber, A. Ç. (2019). Matematik ve Öğretimi. A. Kaçar (Ed.). *İlkokulda Matematik Öğretimi* (s. 2-11 içinde). Pegem Akademi.
- Bilgin, S. (2020). Çağdaş Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Teknolojinin Sunuluş Biçimleri. Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bulut, K. (2019). Dil öğretiminde çocuk edebiyatı eğitiminin önemi. In E. Akın (Ed.), *Çocuklar için edebiyat eğitimi*. Anı Yayıncılık.
- Bulut, S. (2018). Çocuk Edebiyatına Sığınanlar: Zorunlu Göç Öyküleri. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi (OPUS)*, 8(14),
- Büyükkavas Kuran, Ş., & Ersözlü, Z. N. (2009). Sınıf öğretmenlerinin çocuk edebiyatına ilişkin görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 1–17.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ceran, D., Özgül, E., Yıldız, D., Altun, K. ve Dağ, A. N. (2019). Türkçe Öğretmenlerinin Çocuk Edebiyatı Ürünlerine İlişkin Görüşleri: Bir Durum Çalışması. *Route Educational and Social Science Journal*, 6(10), 851-860.
- Creswell, J. W. (2021). *Nitel araştırma yöntemleri* (S. B. Demir ve M. Bütün (eds.)). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Cinisi, N. (2021). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğrencilerine Nitelikli Çocuk Edebiyatı Ürünleri Seçmelerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Çakır, F. (2014). Çocuk Edebiyatına Psikopedagojik ve Sosyopedagojik Açından Yaklaşım. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Çakmak, M. (2004). İlköğretimde Matematik Öğretimi ve Öğretmenin Rolü. <http://www.matder.org.tr/ilkogretimde-matematik-ogretimi-ve-ogretmenin-rolu/>

- Çalık, F. (2021). Rıfat Ilgaz'ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çanakkale.
- Çelik, S. (2016). Necdet Neydim'in Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Değer Eğitimi ve Bu Eserlerin Türkçe Öğretimine Katkısı. Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Çevik, A. ve Müldür, M. (2019). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Çocuk Edebiyatı Farkındalığı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(72), 1869-1883.
- Çiftçi, F. (2020). Mültecilik Temalı Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin 7.Sınıf Türkçe Derslerinde Öğrencilerin Mültecilere Yönelik Tutumlarına Etkisi. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Çiftçi, F. (2013). Çocuk Edebiyatında Yaş Gruplarına Göre Kitaplar ve Özellikleri. *Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (1). 125-138.
- Demirbaş, M. (2012). Çocuk Edebiyatı Eserlerinin 6.Sınıf Öğrencilerinin Karakter Gelişimine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Demircan, C. (2006). TÜBİTAK çocuk kitaplığı dizisindeki kitapların dış yapısal ve iç yapısal olarak incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 12–27.
- Demircan, C. (2008). Çocuk edebiyatına yönelik bir bibliyografya denemesi (1960-1980). *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1, 165–187.
- Demirel, Ö. (2020). *Eğitimde Program Geliştirme*. Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ş. (2021). Çocuk edebiyatı ve çocuğa görelik. In Ş. Demirel & S. Seven (Eds.), *Çağdaş çocuk edebiyatı*. Pegem Akademi.
- Dereli, K. (2017). Rıfat Ilgaz'ın Çocuk Romanlarındaki Mizah Unsurlarının Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Destebaşı, F. (2011). Çocuk Edebiyatı Eserlerinin 7. Ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Karakter Gelişimine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

- Deveci, Ö. ve Aykaç, N. (2020). Türkiye Cumhuriyeti'nde Uygulanan İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programlarının İncelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 1512-1532.
- Dinç, M. (2015). 1980 Sonrası Çocuk Edebiyatı Literatüründe İllüstrasyon Uygulamaları ve Çocuğun Yaratıcılığını Tetikleyici Deneysel Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi. Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dumanlı Kadızade, E., & Sakar, C. (2021). Tarihsel süreç içerisinde çocuk ve çocuk edebiyatı. In Ş. Demirel & S. Seven (Eds.), *Çağdaş Çocuk Edebiyatı*. Pegem Akademi.
- Duran, E., & Can, B. (2021). Kavramsal olarak çocuk edebiyatı. In A. Şahin (Ed.), *Çocuk edebiyatı*. Pegem Akademi.
- Durmuş, N. (2013). İlköğretim 2.Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerilerinin Geliştirilmesinde Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Dündar, N. (2019). Ortaokul Öğrenci Velilerinin Çocuk Edebiyatına Yönelik Farkındalıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
- Düzenli Gür, F. (2021). “Dünya Çocukların Olsa” Ve “Işın Çağı Çocukları” Adlı Yapıtların Bilimkurgu ve Çocuk Edebiyatı Bağlamında İncelenmesi. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 4(1), 1-20.
- Düzkaya, G. (2021). Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Demokratik Kültür Bilinci Edinimine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Efe, Ş., Ç. (2019). Çocuk Edebiyatı Kapsamında Çizgi Romanlaştırılan Dede Korkut Hikayelerinin Yapı ve Eğitsel Değerler Yönünden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Eğridere, Z., Z. (2019). Mevlana'nın Mesnevi'sinden Seçmelerin Bulunduğu Çocuk Kitaplarının Çocuk Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

- Elkatmış, V. (2020). Çocuk Edebiyatında Engellilik Teması İle Karşılaşan Çocukların Engelliliği Algılamaları Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Erden, M., Akman, Y. (1998). *Eğitim Psikolojisi: Gelişim, Öğrenme, Öğretme*. (2.Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Erişik, K. (2019). Çocuk Edebiyatı Yazarı Hasan Kallimci'nin İlkokul Düzeyindeki Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.
- Ersoy, Y. (1997). Okullarda Matematik Eğitimi: Matematikte Okur-Yazarlık. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 13.
- Fırat, Z.S. ve Dinçer, F. Ç. (2020). Matematiksel Kavramları İçinde Barındıran Resimli Öykü Kitaplarının Biçim ve İçerik Açısından İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), Sf. 664-685
- Fidan, N., Baykul, Y. (1994). İlköğretimde Temel Öğrenme İhtiyaçlarının Karşıllanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (10).7-20.
- Given, L. M. (2021). *100 soruda nitel araştırma*. (Çev: Arif Bakla-İsmail Çakır). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Güler, A., Halıcıoğlu, M. B., ve Taşgın, S. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Güneş, F. (2012). Öğrencilerin Düşünme Becerilerini Geliştirme. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (32), 127-146.
- Gürbüz, S., ve Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- İlgar, L., Gülten, D. Ç. (2013). Matematik Konularının Günlük Yaşamda Kullanımının Öğrencilere Öğretilmesinin Gerekliği ve Önemi. *İZÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 119-128.
- İlhan, A., Aslaner, R. (2019). 2005'ten 2018'e Ortaokul Matematik Dersi Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46. 394-415.

- İlter, İ. (2014). Çocuk Edebiyatı Aracılığıyla Sosyal Bilgilerin Matematikle Bütünleştirilmesi. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 1117-1138.
- İnal, B. (2021). Okulöncesi Dönem Çocuk Edebiyatı Yapıtlarında Gelişimsel Bir Özellik Olarak Özerkliğin Temsili. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnal Kızıltepe, G., Öztürk Samur, A. ve Tekin, H. (2018). Çocuk Kitapları Yoluyla Matematik Becerilerinin Kazandırılmasına Yönelik Yapılmış Araştırmaların İncelenmesi. Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:5, Sayı:1, Sf.106-123.
- Işık, A., Çiltaş, A., ve Bekdemir, M. (2008). Matematik Eğitiminin Gerekliliği ve Önemi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (17), 174-184.
- İpek, O. (2017). Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Eğitimi Çerçevesinde Numan Kartal'ın Eserlerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- İşleyen, T., Işık, A., (2003). Conceptual and Procedural Learning Mathematics. *J. of The Korea Society of Mathematical Education Series D:RME*. 7(2), 91-99.
- Kalfa, B. (2020). Çocuk Edebiyatında Değer Eğitimi: Ümit Kaftancıoğlu örneği. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Karababa, S. ve Alamdar, S. G. (2017). Çocuk Edebiyatı Kitaplarında Mizah: Saftirik Örneği. *International Journal of Language Academy*, 5(8), 331-347.
- Karagül, S. (2019). Çocuk Edebiyatının Temel İşlevleri: Felski'nin Yaklaşımı Doğrultusunda Bir Değerlendirme. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 334-351.
- Karagül, S. (2018). Çocuk Edebiyatı ve Bibliyoterapi. *Çocuk ve Medeniyet*, 3(6), 43-55.
- Karakuş, M., H. (2018). Çocuk Edebiyatı Eserleriyle İnsan Hakları Eğitimi Programının Geliştirilmesi, Uygulanması ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Karataş, E. (2014). Çocuk Edebiyatında “Karakter” Kavramı. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (33), 60-79.
- Karatay, H. (2007). Dil edinimi ve değer öğretimi sürecinde masalın önemi ve işlevi. *Türk*

Eğitim Bilimleri Dergisi Yaz, 5(3), 463–475.

- Kaya, K. (2021). Roald Dahl’ın “Charlie’nin Çikolata Fabrikası” Adlı Çocuk Romanında Yapısal ve Eğitsel İlkeler. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 10(28), 101-121.
- Kaya, M. (2019). Çocuk Edebiyatı Eserlerinin 7.Sınıf Öğrencilerini Empati Becerisinin Gelişimine Etkisi. Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Keser Özmantar, Z. (2018). Örneklem yöntemleri ve örneklem süreci. In K. Beycioğlu, N. Özer, ve Y. Kondakçı (Eds.), *Eğitim yönteminde araştırma*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kılıç, E., C. (2019). Roald Dahl’ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Mizah Unsurları. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Kılıç, M. ve Aytan, T. (2020). Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Zihinsel Çerçeve de Görselleştirilmesinde Bir Etkinlik Örneği: Edebiyattan Sanata Dönüşüm. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi (ÇEDAR)*, 4 (2), 1-28.
- Kırcı, A. (2020). Sorun Odaklı Çocuk Edebiyatı Eserleri Üzerine Okur Merkezli Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Kırkıç, K.A., Bayraktar, H. (2021) Kuramdan Uygulamaya İlkokul Eğitiminde Yenilikçi Öğrenme ve Öğretim. 23. İstanbul: Efe Akademi Yayınları.
- Kıbar, A. (2002). *Orta Öğretimde Geometri Dersinin Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kıbrıs, E., K. (2019). Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Duyarlık Eğitimi Bağlamında İncelenmesi: Gülten Dayıoğlu Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Kirazlı, N. (2018). Behiç Ak’ın Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Çocuğa Görelik Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Kodan, H. ve Kara, K. (2021). Sınıf Eğitimi Bilim Dalı'nda çocuk edebiyatı konulu lisansüstü çalışmalara genel bakış: Bir meta-sentez çalışması. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(Eğitim Bilimleri Özel Sayısı), 4539-4567.
- Kolaç, E., Demir, T. ve Karadağ, R. (2012). Öğretmen Adaylarının Dil Eğitiminde Çocuk Edebiyatı Metinlerinin Kullanımına Yönelik Görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 161 (161).
- Kolcu, N. (2016). Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılabilecek Tarihsel İçerikli Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Çeşitli Kavramlar Açısından Analizi. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Kösteloğlu, Z. (2020). Okul Öncesi Çocuk Edebiyatında Empati Olgusunun Karşılaştırılması. Doktora Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Kurt, E. ve Arslan, N. (2017). Türkçe Öğretmen Adaylarının Çocuk Edebiyatı Eserlerine Yönelik Görüşleri: Odak Grup Görüşmesi. *International Journal of Language Academy*, 5(3), 348-357.
- Kurtoğlu, F. S. (2016). Çocuk Edebiyatında Tarihî Metinlerden Yararlanma: Âşık Paşa'nın Garibnâme'si. *Milli Eğitim Dergisi*, 45 (211), 161-186.
- Kutlu, S. (2011). Okulöncesi Çocuk Edebiyatı Yapıtlarındaki Resimlerin Çocuğa Göreliliğinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Eskişehir İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Maden, A. (2020). Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Dil Eğitiminde Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *The Journal of Academic Social Sciences*, 106, 318-339.
- MEB. (2018). Matematik Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar). MEB.
- Melanhoğlu, D. (2020). Çocuk Edebiyatındaki Kayıp Mültecilerin İzinde Duyarlılık Eğitimi. *Türkiyat Mecmuası*, 30, 1, 161-179.
- Mert, E. L. (2016). Çocuk Edebiyatı Eleştirisinin Türkçe Öğretmen Adaylarının Çocuk Kitaplarını Gelişim Düzeylerine Göre Ayırıştırma Becerisine Etkisi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2).

- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis an expanded source book*. California: Sage Publications.
- Namazcı, M. (2020). *Türk Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Üç Kuşakta Değişen Aile*. Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Nergiz, G. (2019). *Anne-Babaların Çocuk Edebiyatı Ürünlerini Seçebilme Yeterlilikleri: Mersin İli Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Neydim, N. (2010). *Çocuk Edebiyatı*.
- Oğuz, Ö. (2020). *Çocuk Edebiyatında Değerler*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Oğuzkan, F. A. (2013). *Çocuk edebiyatı*. Anı Yayıncılık.
- Okumuş, A. (2017). *Bir Çocuk Edebiyatı Yazarı Olarak Aydoğan Yavaşlı'nın Hayatı, Eserleri ve Eserlerinde İlettiği Değerler Üzerine İncelemeler*. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Okuyan, H. Y., Gedikoğlu, Y. G. ve Karagül, S. (2012). *Çocuk Edebiyatı Yapıtlarında Aile Kavramı*. *İlköğretim Online*, 11 (2), 395-407.
- Olkun, S. ve Toluk, Z. (2003). *İlköğretimde Etkinlik Temelli Matematik Öğretimi*. Anı Yayıncılık.
- Orhan, M. (2020). *TÜBİTAK Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatı Yönünden İncelenmesi*. Doktora Tezi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Otmar, Ö. ve Erdem, A. (2019). *Yalvaç Ural'ın çocuk edebiyatı eserlerinde hayvan sevgisi değeri*. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 17 (37), 7-34.
- Özay, Ş. (2019). *Çocuk Edebiyatı Açısından Ülker Köksal'ın Romanlarında Değerler Eğitimi*. Yüksek Lisans Tezi. Ayfon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Özden, M., ve Saban, A. (2019). *Nitel araştırmalarda paradigma ve teorik temeller*. In A. Saban ve A. Ersoy (Eds.), *Eğitimde nitel araştırma desenleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Özkul, M. M. (2018). Bir Bilinç Yükselmesi Hikayesi Ya Da Çocuk Edebiyatında Mahremiyetin Korunması. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(5), 6-14.
- Öztürk, H. (2017). Çocuk Edebiyatında Ölüm Teması (Okur Merkezli Bir Araştırma). Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Palaz, F., S. (2019). Çocuk Edebiyatı Açısından Birsen Ekim Özen'in Eserleri ve Eserlerinde Yansıttığı Değerler Üzerine İncelemeler. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Pesen, C. (2020). *Matematik Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Polat, Z. (2018). Mevlâna İdris Zengin'in Çocuk Edebiyatı Türündeki Eserlerinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Samur A. Ö. ve Çiftçi Y. Ö (2019). Ailelerin Nitelikli Çocuk Edebiyatı Ürünlerini Seçebilme Yetkinlikleri. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 0(18), 327-354.
- Sever, S. (2003). Çocuk ve edebiyat. Kök Yayıncılık.
- Sevgisunar, M. K. (2017). Günümüzde Çocuk Edebiyatı ve Gerçeklik. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 15(60), 10-24.
- Sevim, O. (2020). Çocuk Edebiyatıyla İlgili Lisansüstü Çalışmalardaki Eğilimler: Bir İçerik Analizi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5 (1), 124-144.
- Siddık, C. (2019). Çocuk Edebiyatında Çevreci Eleştiri: Hasan Ali Toptaş'ın Ben Bir Gürgen Dahyım Eseri Üzerine Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Silverman, D. (2018). *Nitel veri yorumlama* (E. Dinç (Ed.)). Ankara: Pegem Akademi.
- Somuncuoğlu Özot, G. (2020). Çocuk Edebiyatında Sanat ve Değerler Eğitiminin Sorgulanması. *Türkoloji Dergisi*, 24 (2), 205-216.
- Sözer, Y., ve Aydın, M. (2020). Nitel veri toplama teknikleri ve nitel veri analizi süreci. In B. Oral ve A. Çoban (Eds.), *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Şahan, H., ve Uyangör, N. (2021). Bilimsel araştırmalarda örneklem seçimi. In M. Çelebi (Ed.), *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

- Şahin, Ç. ve Toprak, E. (2021). İlkokul Düzeyinde Çocuk Edebiyatına İlişkin Yapılan Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(1), 225-241.
- Şeker, P. T., ve Yıldız, F. E. (2021). Türkiye’de Erken Çocukluk Dönemi Çocuk Edebiyatı Alanında Yapılan Makale Çalışmalarının İçerik Analizi. *Manisa Celal Bayar University Journal of the Faculty of Education*, 9(1), 104-116.
- Şen, E. (2020). Karnavalizmin Çocuk Edebiyatına Yansıması ve Pedagojik İşlevi. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*, 4 (4), s. 963-982.
- Şen, E. (2016). Çocuk Edebiyatında Bir Yaşam Gerçekliği Olarak Ölüm Olgusu Üzerine Bir İnceleme (Sevim Ak Örneği). *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi (TURKSOSBİLDER)*, 1(1).
- Tan, M. (1989). Çağlar boyunca çocukluk. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 22(1), 71–88.
- Tarhan, H. (2021). Sabahattin Ali Öykülerinin Çocuk Edebiyatı İlkeleri ve Türkçe Eğitimi Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- Temizyürek, F. (2014). Çocuk edebiyatı öğretimi üzerine. *Türk Dili*, 301–303.
- Temizyürek, F., Şahbaz, N. K., & Gürel, Z. (2016). *Çocuk edebiyatı*. Pegem Akademi.
- Temur, M. (2018). Çocuk Edebiyatında Göç ve Göçmenlik Olgusu. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tozduman Yaralı, K. (2020). Çocuklarla Felsefe Çalışmalarında Çocuk Edebiyatının Kullanılması: Leo Lionni'nin Kitapları. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi (ÇEDAR)*, 4 (2), 67-83.
- Tunagür, M. (2021). Tarihi seyir içerisinde çocuk ve çocuk edebiyatı. In M. Tunagür & M. N. Kardaş (Eds.), *Çocuk edebiyatı*. Pegem Akademi.
- Tural, H. (2005). *İlköğretim Matematik Öğretiminde Oyun ve Etkinliklerle Öğretimin Erişi ve Tutuma Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Turhan, O., Baş, B. ve Karaca Turhan, F. (2021). Türk çocuk edebiyatında tema: Kitap katalogları üzerine bir inceleme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 52, 31-58.

- Türkyılmaz, M. (2015). Çocuk Edebiyatıyla Ötekileştirme(Me). *Education Sciences*, 10 (4) , 305-318.
- Ufuktepe, Ü. (2002). Bir Eğlenceli Matematik Deneyimi. <http://www.matder.org.tr/bir-eglenceli-matematik-deneyimi/>
- Uğurlu, S. B. (2010). Çocuk edebiyatı eleştirisi. *Turkish Studies*, 5(3), 1921–1945.
- Umay, A. (2003). Matematiksel Muhakeme Yeteneği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (24). 24.
- Ungan, S., & Demir, E. (2016). Günümüz çocuk edebiyatı yazarları ve eserleri üzerine bir inceleme. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 1(1), 40–65.
- Uysal, R., İncikabı, L. (2018). Son Dönem Matematik Dersi Öğretim Programlarının Genel Amaçları Üzerine Bir Araştırma. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 37 (1). 223-247
- Uysal, S. S. ve Şen, E. (2021). “Kuş Olsam Evime Uçsam” Adlı Çocuk Edebiyatı Yapıtının Göç Olgusu Açısından İncelenmesi. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 4 (1), 62-79.
- Uyumaz, F. (2019). Sedat Girgin’in Resimlediği Kitaplardan Örneklerle Çocuk Edebiyatında Resim-Metin İlişkisinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Ülker, H.İ. (2009), İnovasyon. *Atılım Üniversitesi İz Dergisi*, 8.22-24.
- Üremen, S. (2019). Betül Avunç’un ‘İkiz Gezegenler’inde Çocuk Edebiyatı Öğeleri ve Kültürel Miras Eğitimi: Etkinlik Önerisi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Varişoğlu, B.; Tuzcuoğlu Aksin, Ş. H. (2019). Andrew Clements'in Bunun Adı Findel Adlı Çocuk Edebiyatı Eserinin Çocuğa Görelik Açısından İncelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (16), 639-656.
- Yağmur, S. (2019). Türk Çocuk Edebiyatında Doğa-Çocuk İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yakar, F., A. (2019). Türkiye’de Çocuk Edebiyatı Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmaların İçerik ve Yöntem Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.

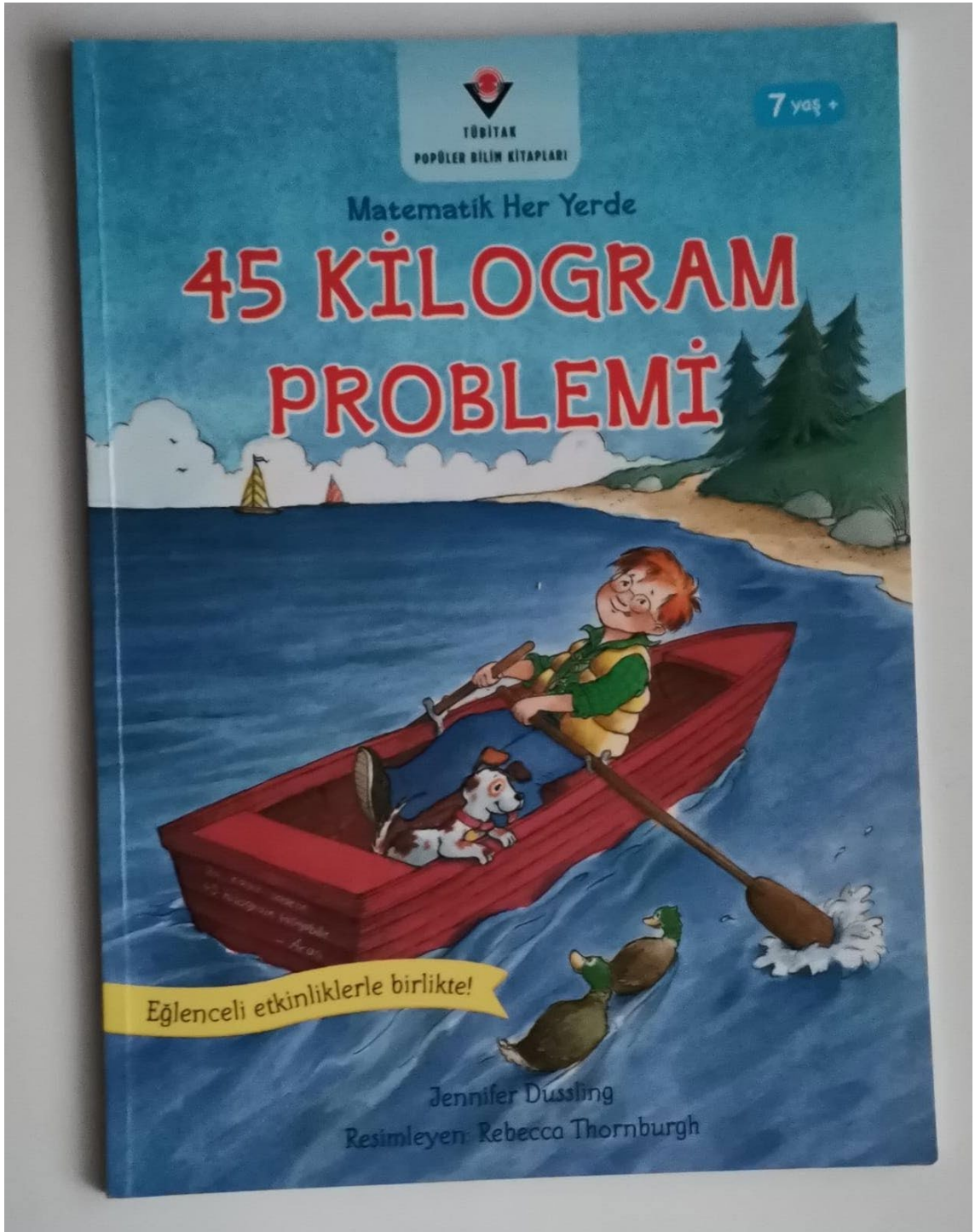
- Yakar, Y. M. (2017). Türk Çocuk Edebiyatına Yansıyan Suç Olgusu: Tarihi Eser Kaçakçılığı. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3),
- Yakar, Y. M. (2016). Türk Çocuk Edebiyatında Göç Olgusu. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED]*, 58, 339-353.
- Yakar, Y., M. (2011). Mustafa Ruhi Şirin'in Türk Çocuk Edebiyatındaki Yeri ve Eserlerinin Eğitsel Değeri Üzerine Bir İnceleme. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Yavuz, D. (2019). Çocuk Edebiyatı ve Kültürel Semboller. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6 (4), 175-184.
- Yazıcı, N. (2013). Çocuk Edebiyatı Alanında Üniversitelerde Yapılan Lisans Sonrası Çalışmalar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 441-452.
- Yenilmez, K. (2020). Matematiğin Tanımı ve Doğası. A. Kaçar (Ed.). *İlkokulda Temel Matematik* (2. Baskı)(s. 2-11 içinde). Pegem Akademi.
- Yenilmez, K., Can, S. (2006). Matematik Öğretimi Dersine Yönelik Görüşler. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (22), 47-59.
- Yıldırım, C. (1988). *Matematiksel Düşünme*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, F. (2019). Türk Çocuk Edebiyatının Doğuşu: Millî Edebiyat Dönemi'nde Çocuklar İçin Yazılan Kitaplar. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(46), 4009-4022.
- Yıldırım, İ. O. (2021). Çocuk Edebiyatında Değer Aktarımı. Doktora Tezi. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Hatay
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, İ., Uyanık, N. (2004). Günümüz Matematik Öğretimi ve Yakın Çevre Etkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 12, 2. 437-442.
- Yıldız, İ., Uyanık, N., Yıldız, A. H. (2003). İlköğretim Matematik Eğitim ve Öğretiminde Başarıyı Etkileyen Etmenler. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*. Sayı: 80.
- Yılmaz, N. (2012). Türk Çocuk Edebiyatı Kitaplarındaki Çocuk Gerçekliğine Eleştirel Bir Bakış. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Yılmaz, O. ve Yakar, Y. M. (2018). Türk Çocuk Edebiyatında Sorun Odaklı Yaklaşım. *Çocuk ve Medeniyet*, 3 (6), 29-42.
- Yumru, D. (2012). Özerk Benlik Duygusu ve Çocuk Edebiyatı. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (3) , 37-46.

EKLER

Ek 1. 45 Kilogram Problemi Kitabı Kapak Görseli

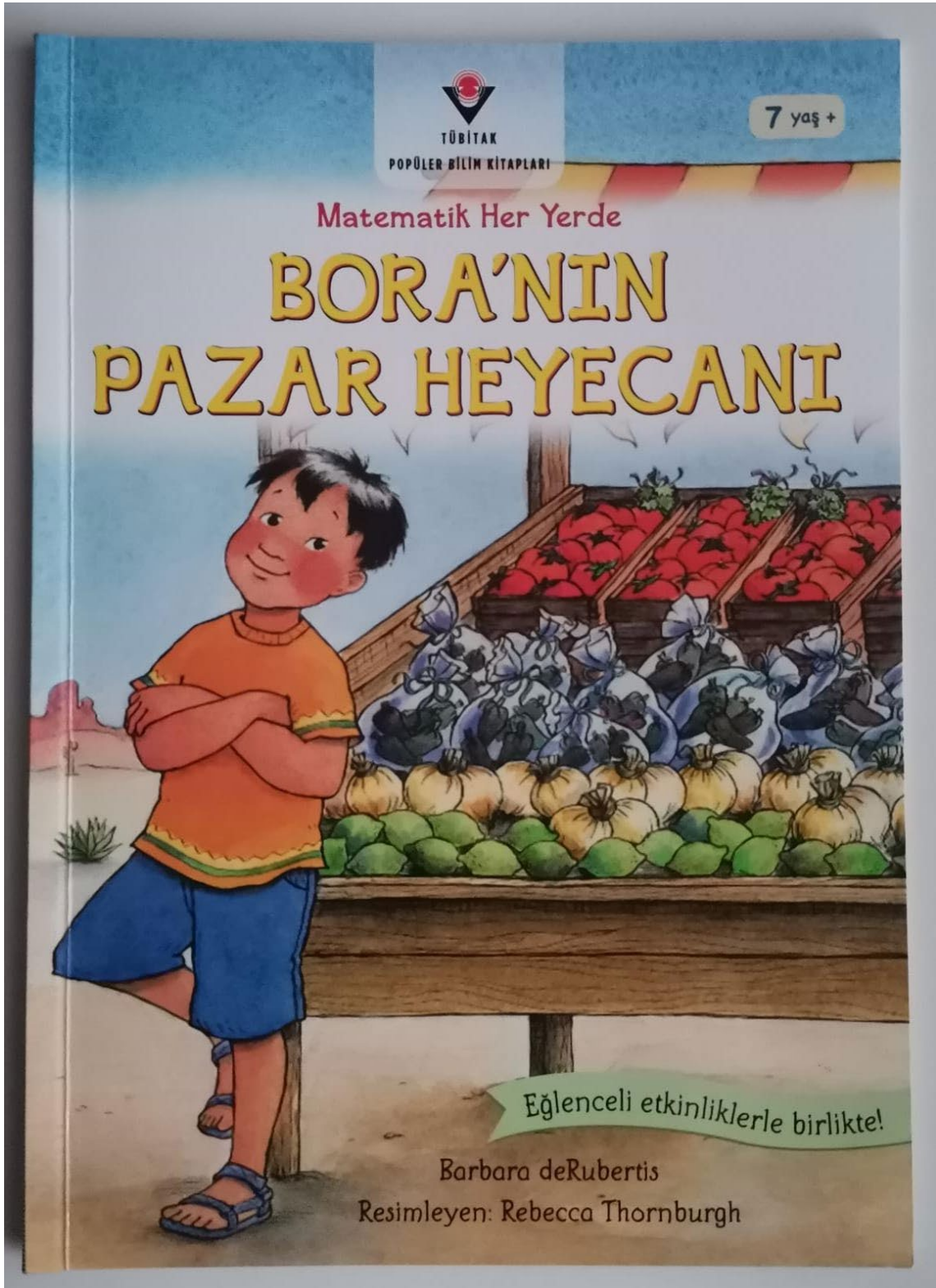
Ek 2. Adalet Yerini Bulur Kitabı Kapak Görseli

Ek 3. Ali'nin Ayak Kareleri Kitabı Kapak Görseli

Ek 4. Bora'nın Pazar Heyecanı Kitabı Kapak Görseli

Ek 5. Büyükanne'nin Düğme Kutusu Kitabı Kapak Görseli

Ek 6. Görkem Sayıyor Kitabı Kapak Görseli

Ek 7. Hazine Avı Kitabı Kapak Görseli

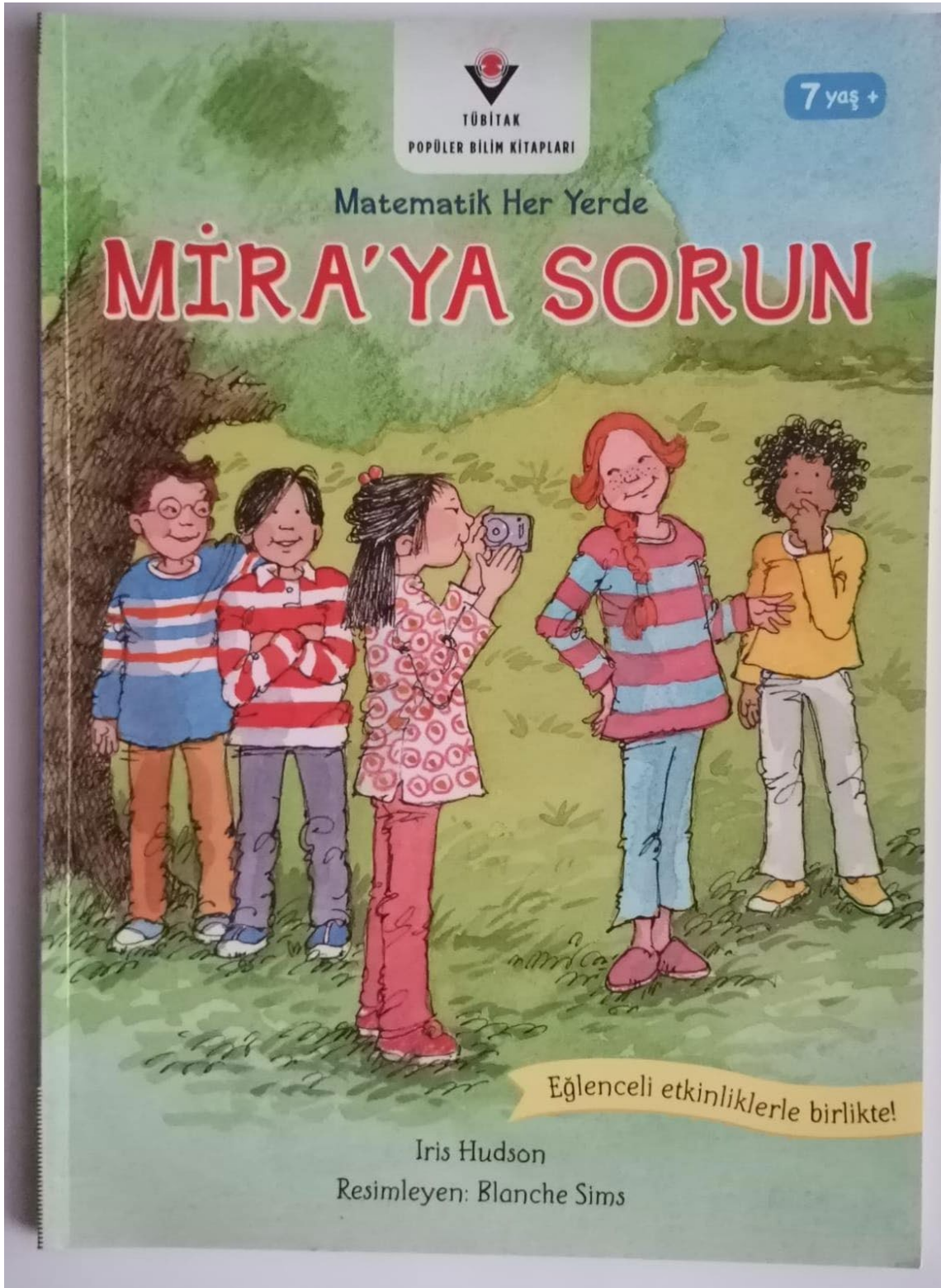

Ek 8. Kimde Kabarcık Var Kitabı Kapak Görseli

Ek 9. Nerede Bu Kemik? Kitabı Kapak Görseli

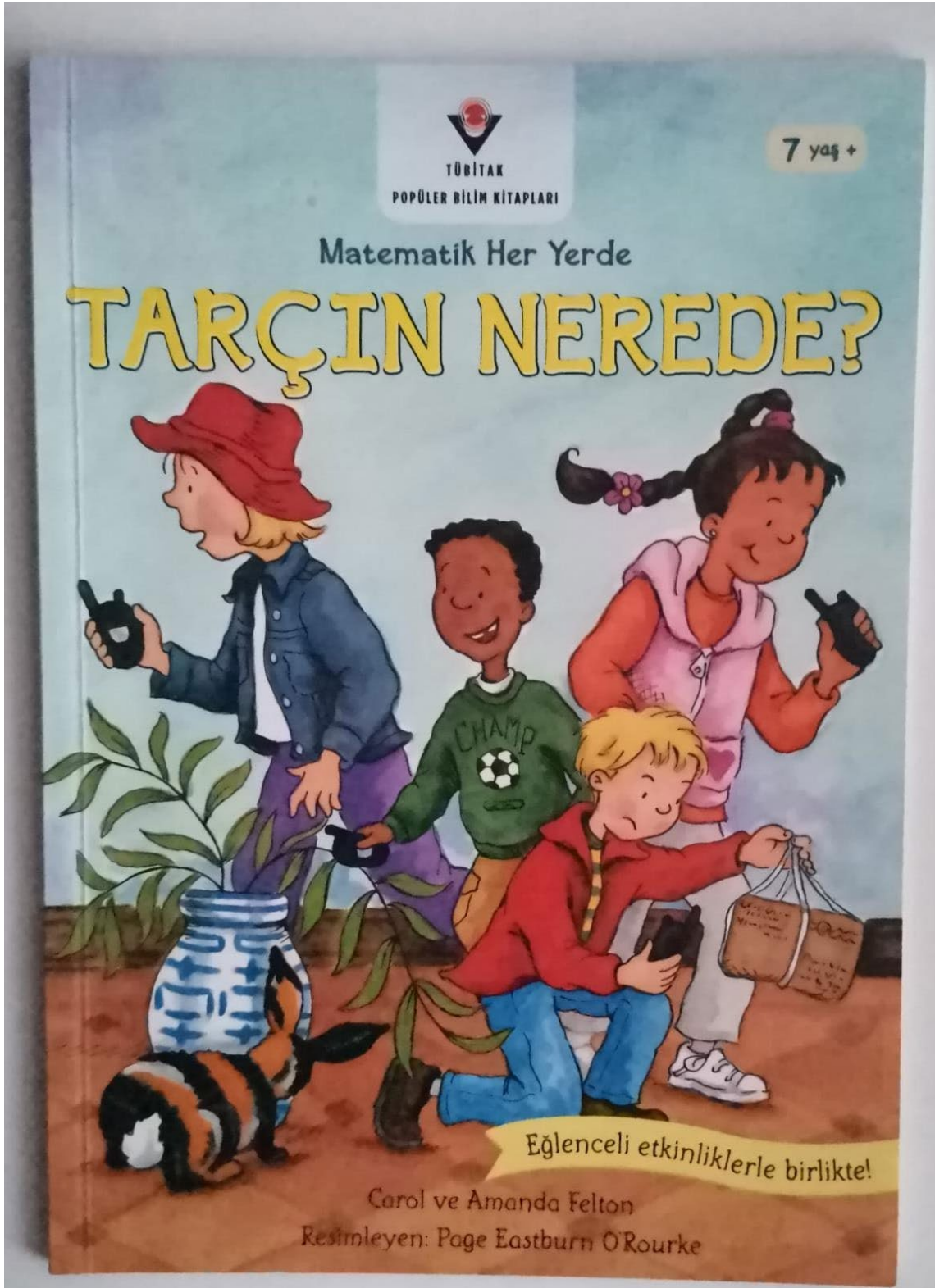
Ek 10. Mira'ya Sorun Kitabı Kapak Görseli

Ek 11. Müge Her Şeyi Ölçüyor Kitabı Kapak Görseli

Ek 12. Tarçın Nerede? Kitabı Kapak Görseli

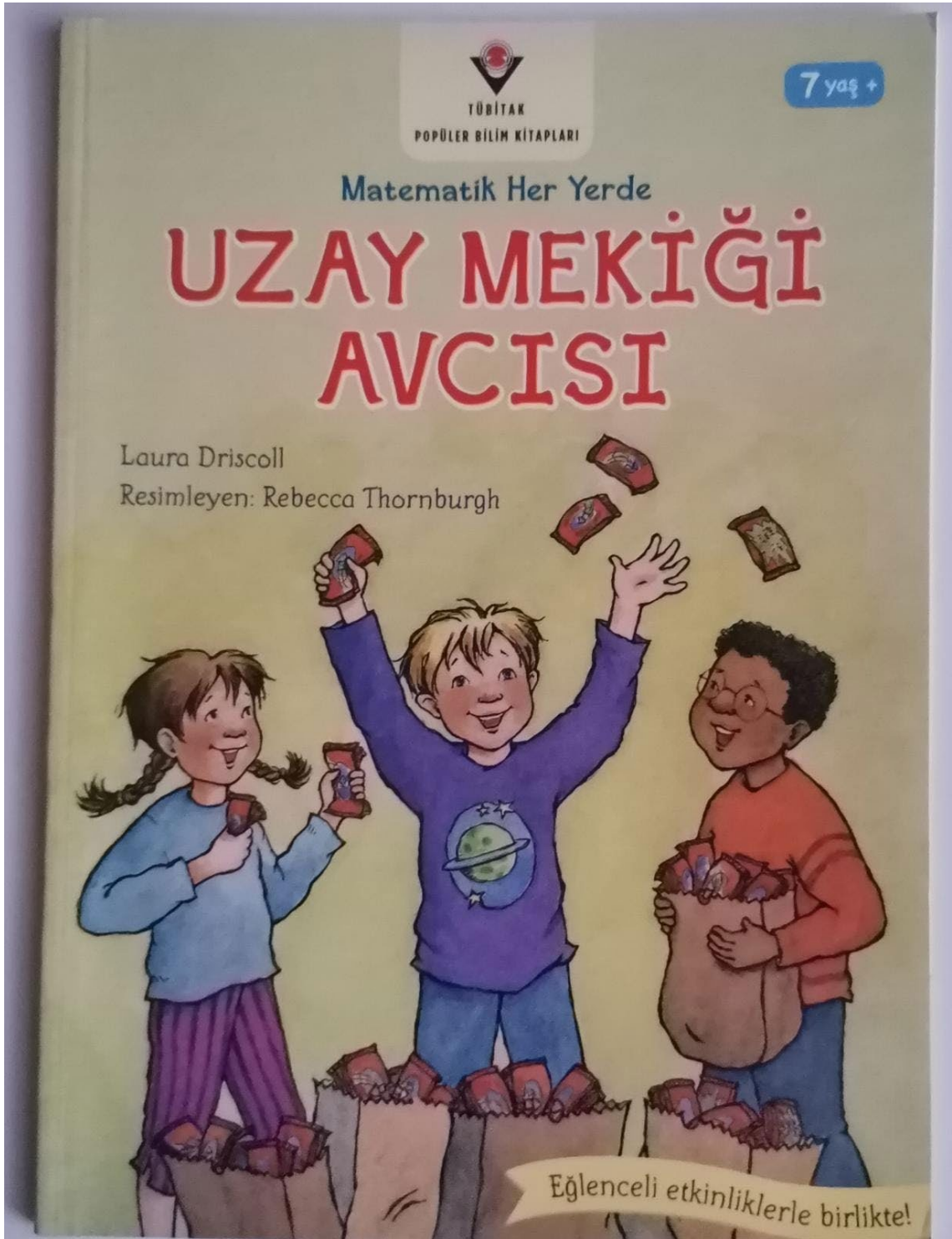
Ek 13. Tavuklar Taşınıyor Kitabı Kapak Görseli

Ek 14. Temiz Kampçılar Kitabı Kapak Görseli

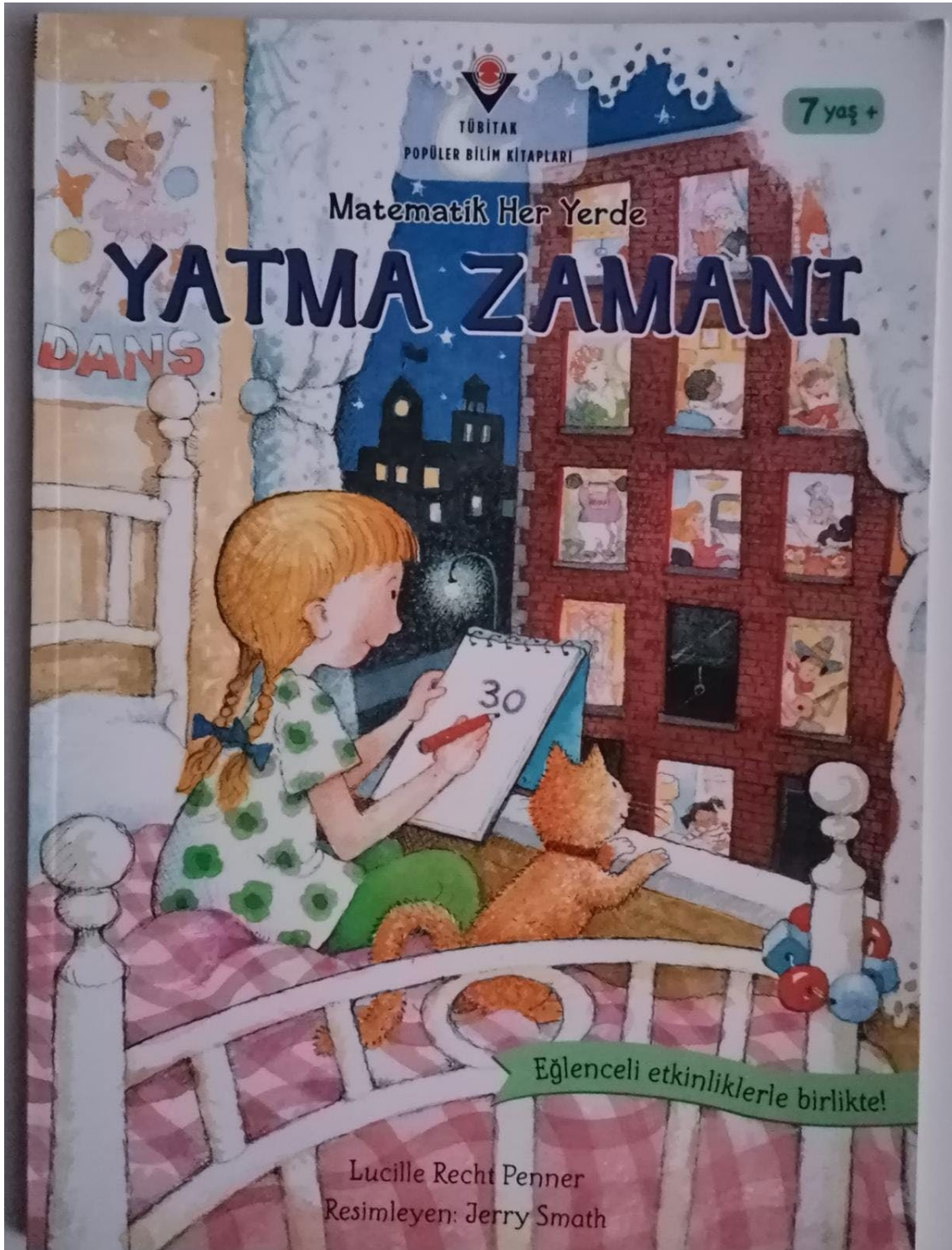
15. Uzak Mekiği Avcısı Kitabı Kapak Görseli

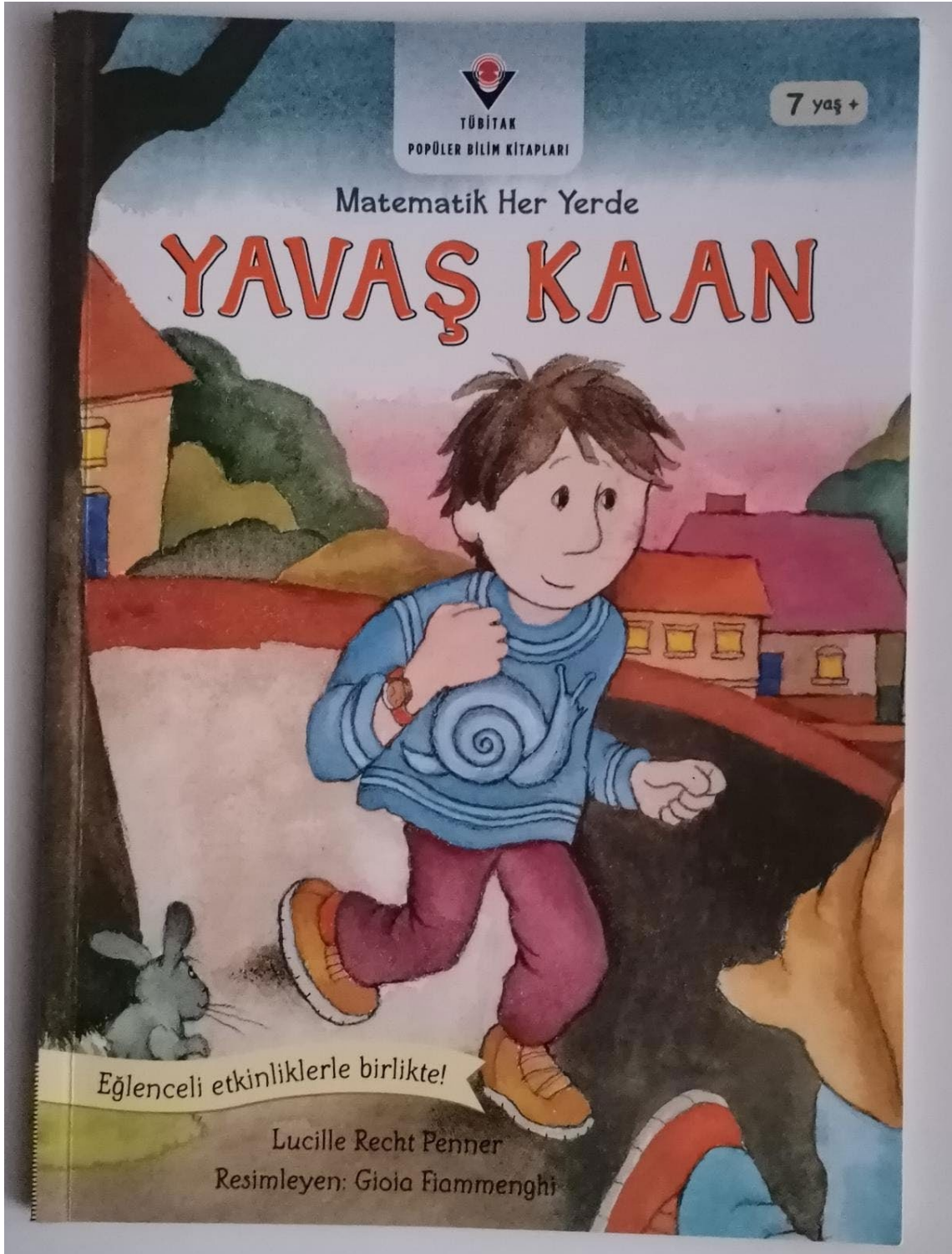
Ek 16. Uzun Bekleyiş Kitabı Kapak Görseli

Ek 17. Yatma Zamanı Kitabı Kapak Görseli

Ek 18. Yavaş Kaan Kitabı Kapak Görseli

Ek 19. Zamanı Gelmişti Yaman Kitabı Kapak Görseli

